

תמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים

ליום 31 במרס 2011

(בלתי מבוקרים)

תמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים

ליום 31 במרס 2011

(בלתי מבוקרים)

תוכן עניינים

1	דוח הדירקטוריון	.1
52	סקירת ההנהלה	.2
56	הצהרת המנהל הכללי	.3
57	הצהרת החשבונאי הראשי	.4
58	דוח סקירה של רואי החשבון	.5
	תמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים ליום 31.3.11 (בלתי מבוקרים)	.6
59	א. תמצית מאזן מאוחד	
60	ב. תמצית דוח רווח והפסד - מאוחד	
61	ג. תמצית דוח על השינויים בהון העצמי	
62	ד. תמצית דוח על תזרימי המזומנים מאוחד	
63	ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים	.7

דוח הדירקטוריון ליום 31 במרס 2011

בישיבת הדירקטוריון, שהתקיימה ביום 22 במאי 2011, אושרו הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים, הבלתי מבוקרים, של בנק דיסקונט למשכנתאות בע"מ (להלן: "הבנק") לשלושת החודשים הראשונים של השנה שהסתיימו ביום 31 במרס 2011. דוחות הביניים הנ"ל ערוכים לפי אותם כללי חשבונאות שלפיהם נערכו הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2010. יש לעיין בדוחות אלו יחד עם הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2010 והביאורים המצורפים אליהם.

התפתחויות עיקריות במשק הישראלי

כללי

ברבעון הראשון של השנה התרחב התוצר המקומי ב-4.7%, שיעור דומה לתקופה המקבילה אשתקד ולעומת 7.6% ברבעון האחרון של שנת 2010. התוצר העסקי צמח ברבעון הראשון ב-5.8% לעומת 8.7% ברבעון האחרון של 2010 ו-6.8% ברבעון המקביל אשתקד. גידול מואץ נרשם בייצוא וביבוא הסחורות והשירותים (כ-16%), בהשקעות בנכסים קבועים (כ-24%) ובצריכה הפרטית (כ-7%).

המשך ההתרחבות בפעילות הכלכלית במשק בא לידי ביטוי בירידה נוספת בשיעור האבטלה, לרמה של 6% בחודש פברואר לעומת 6.9% ברבעון הראשון של 2010 ו-6.6% ברבעון האחרון.

התפתחות שיערי חליפין ואינפלציה

התפתחות שער החליפין של השקל ברבעון הראשון של השנה לא הייתה אחידה והושפעה מפערי הריביות בין ישראל למדינות המפותחות, מצבו הטוב של המשק, האירועים בעולם הערבי, התנהגות המטבעות המובילים בעולם ורכישות מט"ח על ידי בנק ישראל. כמו כן, בעקבות המשך התחזקות השקל, במידה רבה בשל פעילותם של הזרים, הודיע בנק ישראל על מספר צעדים רגולטוריים, שנועדו לצמצם את פעילותם הספקולטיבית, ובמרכזם הטלת חובת דיווח וחובת נזילות על הבנקים. במקביל, הודיע משרד האוצר על כוונתו לבטל את הפטור על השקעות זרות לטווח קצר. בסיכום התקופה התחזק השקל מול הדולר בכ-2%. מנגד, מול האירו ומול הסל האפקטיבי הנומינלי, נחלש השקל בכ-5% ובכ-1%, בהתאמה. מדד המחירים לצרכן עלה במהלך הרבעון הראשון של השנה ב-0.7%, לעומת ירידה של 0.9% בתקופה המקבילה אשתקד. האינפלציה השנתית בחודש מרס הסתכמה ב-4.3%, הרבה מעל יעד האינפלציה של בנק ישראל, כאשר חריגה באינפלציה השנתית נרשמה גם בחודשים ינואר ופברואר. עליית מחירים חדה נרשמה בסעיף המזון ובסעיף תחבורה ותקשורת, זאת על רקע עליית מחירי המזון והאנרגיה בעולם. במקביל, נמשכה מגמת העלייה בסעיף הדיור הכלול במדד וכן במחירי הדירות.

מדיניות פיסיקלית ומוניטרית

מדיניות פיסיקלית. ברבעון הראשון של השנה נרשם גידול ריאלי של כ-11% בהכנסות המדינה ממסים, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, והן הסתכמו בכ-55 מיליארד שקל. זאת, על רקע המשך הצמיחה במשק, הירידה באבטלה, התרחבות הפעילות בשוק ההון, לרבות מימושי רווחים, והפעילות בשוק הנדל"ן, כולל גביה מוגברת של מס שבח לצורך ניצול ההנחה במכירת קרקעות. כתוצאה מכך נצבר עודף גביה של 1.7 מיליארד ש"ח לעומת התכנון המקורי. במקביל, גדלו הוצאות משרדי הממשלה בשיעור נמוך מהמתוכנן בחוק התקציב. כפועל יוצא מכך, נרשם ברבעון הראשון עודף של כ-2 מיליארד ש"ח, לעומת גרעון של 3.6 מיליארד ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

מדיניות מוניטרית. ברבעון הראשון של שנת 2011 העלה בנק ישראל פעמיים את הריבית, לרמה של 2.5% לחודש מרס, לנוכח חריגת האינפלציה מהיעד ועליה בציפיות האינפלציה הנגזרות משוק ההון, לצד אינדיקטורים חיוביים להמשך הצמיחה. עם זאת, הריבית הריאלית במשק נותרה שלילית. במטרה להתמודד עם התחזקות השקל על רקע פערי הריביות, נקט בנק ישראל במספר צעדים רגולטוריים.

התפתחויות כלכליות בחודשים אפריל – מאי 2011

הנתונים הכלכליים שהתפרסמו בישראל בתקופה הנסקרת היו מעורבים. בעוד שמדד מנהלי הרכש לחודש אפריל הצביע על צפי להתכווצות הפעילות הכלכלית, הרי שבהכנסות המדינה ממסים בחודש אפריל נמשכה המגמה החיובית. כמו כן, נרשמה עלייה במדד אמון הצרכנים וביבוא סחורות.

בנק ישראל הפתיע את השווקים, כאשר העלה את הריבית לחודש אפריל בשיעור של 0.5%, לרמה של 3%. בין הגורמים אשר תמכו בהחלטת בנק ישראל היו האינפלציה הגבוהה ועלייה בציפיות האינפלציוניות הנגזרות משוק ההון, לצד אינדיקטורים חיוביים להמשך הצמיחה. הריבית לחודש מאי נותרה ללא שינוי.

האינפלציה בחודש אפריל הייתה נמוכה מהתחזיות בשוק והסתכמה ב-0.6%, כתוצאה מכך נרשמה ירידה חדה בציפיות האינפלציה הנגזרות משוק ההון.

בתקופה הנסקרת נחלש השקל מול מרבית המטבעות המובילים בעולם, כאשר מול הדולר נחלש השקל בכ-1%, ומול האירו נרשם פיחות של כ-1.5%.

שוק המשכנתאות והפעילות בו

שוק המשכנתאות מתאפיין בתחרות עזה בין הבנקים הפעילים בו.

היקף האשראי לדיור מכספי בנק שניתן על ידי הבנקים למשכנתאות ברבעון הראשון של שנת 2011, גדל בכ-24.5% והגיע לסך של כ-12,705.4 מיליון ₪, לא כולל מיחזורים פנימיים, לעומת סך של כ-10,209.3 מיליון ₪, לא כולל מיחזורים פנימיים בתקופה המקבילה אשתקד.

היקף מתן אשראי מכספי מדינה קטן בכ-63.8% והסתכם בסך של כ-49.5 מיליון ₪ בהשוואה לסך של 136.8 מיליון ₪ בתקופה המקבילה אשתקד.

היקף האשראי שניתן על ידי הבנקים למשכנתאות ברבעון הראשון של שנת 2011, לא כולל אשראי מכספי מדינה, גדל בכ-22.8% והגיע לסך של כ-14,719.0 מיליון ₪, לא כולל מיחזורים פנימיים. היקף האשראי שניתן על ידי הבנקים למשכנתאות ברבעון המקביל אשתקד, לא כולל אשראי מכספי מדינה, הסתכם בסך של כ-11,987.9 מיליון ₪, לא כולל מיחזורים פנימיים.

התפתחות ענף המגורים - רבעון ראשון 2011

השיפור בקצב צמיחת המשק, הירידה באי הודאות ששררה במשק מיד לאחר המשבר הכלכלי העולמי, השיפור בשוק העבודה והירידה ברמת האבטלה בשילוב עם מדיניות מוניטארית מרחיבה שבאה לידי ביטוי בשיעורי רבית נמוכים במשק ובשוק המשכנתאות, השפיעו על גידול בביקוש לדיור הן למטרות רכישה והן למטרות השקעה.

הגידול בביקוש על רקע מחסור בהיצע דירות בכל הארץ ובמיוחד באזור המרכז הביא לעליה משמעותית במחירי דירות ובשכר דירה במרבית האזורים וזאת לאחר שנים ממושכות של ירידה ריאלית במחירי דירות. הגידול בביקוש לדיור והעלייה במחירי דירות תרמו לעליה בסכומי ביצוע משכנתאות לדיור.

ברבעון הראשון 2011 בוצעו כ-25,710 עסקאות בדירות (חדשות ויד שנייה) בדומה למספר העסקאות ברבעון הראשון 2010.

מאידך, הביקוש לדירות חדשות עמד ברבעון הראשון 2011 על 10,905 יח"ד. מדובר בגידול של כ-11% ביחס לרבעון הראשון 2010.

במקביל לגידול במספר העסקאות בדירות חדשות כאמור לעיל, מלאי הדירות החדשות הלא מכורות גדל בכ-1.4% (14,855 יח"ד במרס 2011 לעומת 14,675 יח"ד בדצמבר 2010), בהתחשב בקצב המכירות הממוצע ברבעון הראשון 2011 (1,995 יח"ד), מלאי יח"ד החדשות הקיים צפוי להספיק לכ-7.4 חודשים בלבד.

ניתן לזקוף את הגידול במספר הדירות הלא מכורות (למרות הגידול במספר העסקאות) לגידול במספר התחלות הבניה למגורים שגדל במהלך שנת 2010 (39,325) בשיעור של כ- 12% בהשוואה לשנת 2009 והמשיך לגדול בחודשים ינואר ופברואר 2011 בכ- 7,395 יח"ד המשקפים קצב שנתי של כ- 44 א' התחלות בניה. בהתאם לנתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה תוספת משקי הבית בישראל בממוצע שנתי (בין השנים 2004-2009) הנה כ- 37,583.

תוספת משקי הבית נמוכה במעט מהיקפי התחלות הבניה שהיו בשנת 2010 ומהחזויים בשנת 2011, אך הביקושים לדירות כאמור לעיל גבוהים מתוספת משקי הבית וכוללים בנוסף יח"ד הנרכשות ע"י משקיעים (בעיקר מחו"ל) שלא להשכרה ודירות נופש. היצע הדירות אינו עולה על הצרכים מזה מספר שנים. המצב היה שונה בתקופות קודמות שאופיינו ע"י עודפי היצע וירידת מחירים. מאידך, ברבעון הראשון 2011 הלך ופחת משקל רוכשי דירות להשקעה. במרס 2011 עמד שיעור המשקיעים על כ- 26% (בממוצע), לעומת כ- 31% (בממוצע) בשנת 2010, כנראה כתוצאה מהכבדת המיסים על קבוצה זו.

המחסור בהיצע דירות בכל הארץ ובמיוחד באזור המרכז הביא (בשנים האחרונות) לעליה משמעותית במחירי הדירות. עפ"י מדד מחירי הדירות שמפרסם הלמ"ס, מחירה הממוצע של דירה עמד ברבעון הראשון 2011 על סך של כ- 1,109 א' ₪. מחיר זה משקף עליית מחירים של כ- 1.1% בלבד ביחס לרבעון הרביעי 2010. קצב הגידול במחירי הדירות במשק עלה מאז תחילת 2008, התחזק ב- 2009 והגיע לשיעורים גבוהים עוד יותר במהלך 2010.

עפ"י מדד מחירי דירות שמפרסמת הלמ"ס, בתקופה זו חלה עליית מחירים נומינלית בשיעור של כ- 55% במצטבר (7%, 13%, 18%, 9% כל שנה לעומת ממוצע שנה קודמת בהתאמה). עליית המחירים הריאלית הסתכמה בשיעור של כ- 37% במצטבר (2.3%, 9.3%, 15.2%, 6.3% כל שנה לעומת ממוצע שנה קודמת בהתאמה). עליית המחירים הושפעה בין היתר מהמחסור שהיה קיים בעשור האחרון בהיקף התחלות הבניה, הצמצום המשמעותי במלאי הדירות הלא מכורות, לעומת היקף הגידול במשקי בית (פער של כ- 10,000 יח"ד בשנה) והביקושים הערים בשוק הדיור.

אוכלוסיית לוקחי המשכנתאות

אוכלוסיית לוקחי המשכנתאות מהווה חתך רחב מאוד של האוכלוסייה: צעירים, משפרי דיור, רוכשי דירות להשקעה וכו'. האוכלוסייה מתאפיינת במודעות גבוהה מאוד למחירי המשכנתא. לקוח משכנתא ממוצע בודק הצעות מ-2 עד 3 גורמים נותני משכנתאות (עם עדיפות לבנק בו מתנהל חשבון העו"ש שלו). לאורך השנים התאפיין שוק המשכנתאות ברמת נאמנות נמוכה של הלקוחות וחומות מעבר נמוכות מאוד בין הבנקים.

מתווה דיסקונט

מאז יולי 2007 פועל הבנק, ביחד עם חברת האם במתווה משכנתא בריבית אטרקטיבית שנועדה להגדיל את תיק האשראי של הבנק ואת חלקו בשוק המשכנתאות.

על פי המתווה קובעת חברת האם, בנק דיסקונט, את הזכאים למתווה דיסקונט ומנפיקה להם אישור זכאות לקבלת תנאי ריבית המתווה.

הבנק מעמיד לבעלי אישור זכאות משכנתא בריבית אטרקטיבית, בכפוף לעמידתם בקריטריונים שקבע בנק דיסקונט (נכון ליום 31 במרס 2011 חשבון משכורת של 4,000 ₪ ומעלה או פאסיב בסך מינימלי של חצי מיליון ₪).

הלקוח מחויב לעמוד בתנאים אלה במשך חמש שנים לפחות. במידה ולא עמד בתנאי הזכאות יעלה שיעור הריבית ללקוח בהתאם להנחיית בנק דיסקונט כמפורט בהסכם ההלוואה (ובמקביל תועלה ריבית הפיקדון באותו שיעור).

אישור הזכאות על ידי בנק דיסקונט מאפשר ללקוח לפנות לבנק לקבלת הריבית האטרקטיבית, אך אינו מחייב את הבנק לאשר מתן הלוואת משכנתא במסלול המתווה או בכלל מאחר והבנק הוא הנושא בסיכון האשראי.

חברת האם מעמידה לבנק מקורות בהתאם לתנאי המשכנתא ששווקה (back to back) בניכוי מרווח שנקבע מראש (להלן: הפיקדון). הוסכם כי במקרים של פירעון מוקדם או מחזור האשראי, יפרע או ימוחרז במקביל הפיקדון שהועמד על ידי חברת האם.

בתחילת שנת 2010, נוכח עודפי המקורות שהחלו להיווצר בבנק, הוסכם כי הבנק יוכל לתת אשראי במסגרת מתווה דיסקונט גם ממקורותיו.

הטיפול החשבונאי אותו נקט הבנק בדוחותיו הכספיים בקשר עם המתווה האמור הינו בהתאם לטיפול החשבונאי אותו נוקט הבנק בעסקאות של מתן הלוואות אחרות לדיור ובעסקאות של קבלת פיקדונות אחרים מבנקים.

היקף האשראי שמעמיד הבנק עלה משמעותית בעקבות המתווה מהיקף של כ-1.4 מיליארד ₪ בשנת 2007 (כ-0.7 מיליארד ₪ בחודשים ינואר-יוני 2007), לכ-4.1 מיליארד ₪ בשנת 2010 וכ-1 מיליארד ₪ ברבעון הראשון של שנת 2011. הבנק צופה כי היקפי האשראי החדש בשנה הקרובה ימשיכו להיות גבוהים יחסית לזה שהיו ערב כניסתו למתווה. חלק מהמידע המופיע לעיל הינו "מידע צופה פני עתיד", המתבסס על הערכת הבנק בשים לב לגידול שנרשם במתן האשראי מאז הפעלת המתווה.

א. סך האשראי שניתן במסגרת מתווה דיסקונט ובגינו התקבלו פיקדונות Back to back ברבעון הראשון של שנת 2011 הסתכם בכ- 754.2 מיליון ₪, כמפורט להלן (במיליון ₪):

מגזר צמוד מדד	מגזר לא צמוד	מגזר צמוד מט"ח	סה"כ
330.5	417.6	6.1	754.2

סך האשראי שניתן במסגרת מתווה דיסקונט מכספי הבנק ברבעון הראשון של שנת 2011 הסתכם בכ-121.1 מיליון ₪, כמפורט להלן (במיליון ₪):

מגזר צמוד מדד	מגזר לא צמוד	מגזר צמוד מט"ח	סה"כ
121.1	-	-	121.1

סך האשראי לדיור שניתן שלא במסגרת מתווה דיסקונט בתקופה האמורה מסתכם בכ-85.2 מיליון ₪, כמפורט להלן (במיליון ₪):

מגזר צמוד מדד	מגזר לא צמוד	מגזר צמוד מט"ח	סה"כ
13.5	70.5	1.1	85.2

סך הפיקדונות שהתקבלו מבנק דיסקונט במסגרת המתווה הסתכמו בסך של 654.0 מיליון ₪, כמפורט להלן (במיליון ₪):

מגזר צמוד מדד	מגזר לא צמוד	מגזר צמוד מט"ח	סה"כ
276.6	371.7	5.7	654.0

סך נוסף של 100.2 מיליון ₪ התקבל בתחילת חודש אפריל 2011, מזה 53.9 מיליון ₪ במגזר צמוד המדד, 45.9 מיליון ₪ במגזר הלא צמוד בריבית משתנה ו-0.4 מיליון ₪ במגזר צמוד מט"ח.

ב. שיעור הריבית הממוצעת על הלוואות שניתנו, ברבעון הראשון של שנת 2011, במסגרת מתווה דיסקונט במגזר הצמוד למדד היה 2.15%.

שיעור הריבית הממוצעת על הלוואות שניתנו, ברבעון הראשון של שנת 2011, במסגרת מתווה דיסקונט במגזר הלא צמוד בריבית משתנה היה 2.86%.

ג. המקורות שהתקבלו הינם בשיעור הריבית על הלוואות בניכוי מרווח כלכלי שנקבע מראש.

חברות בנות

דיסקונט משכנתאות הנפקות בע"מ - נועדה לגייס כספים למימון פעילות הבנק באמצעות הנפקת כתבי התחייבות שתמורתם תופקד בבנק. ר' להלן בפרק "האמצעים ההוניים". לחברה רווח נקי ברבעון הראשון של שנת 2011 בסך של 145 אלפי ₪, בהשוואה להפסד נקי בסך של 14 אלפי ₪ בתקופה המקבילה אשתקד.

דיסקונט למשכנתאות לבית סוכנות לביטוח (2005) בע"מ - משמשת כסוכנות ביטוח למכירת ביטוח מבנה וביטוח חיים אגב מתן משכנתאות לדיוור. ר' להלן בפרק "פעילות הקבוצה לפי מגזרי פעילות עיקריים". לחברה רווח נקי ברבעון הראשון של שנת 2011 בסך של 826 אלפי ₪, בהשוואה לרווח נקי בסך של 560 אלפי ₪ בתקופה המקבילה אשתקד.

מידע צופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוח הדירקטוריון, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות, מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968. תוצאות פעולותיו של הבנק בפועל, עשויות להיות שונות באופן מהותי מאלו שנכללו במסגרת המידע צופה פני עתיד, כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות, בין היתר, כתוצאה משינויים מאקרו כלכליים, שינויים במצב הגיאופוליטי, שינויים רגולטוריים, שינוי ריבית, שינויים במדיניות השכון הממלכתית ושינויים אחרים שאינם בשליטת הבנק ואשר עשויים להביא לאי התממשות ההיערכות ו/או לשינויים בתוכניות העסקיות של הבנק. מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "צפוי", "מצפה", "ישקול", "ירחיב" וביטויים דומים להם. בנוסף, לשמות עצם כגון: "רצון", "צריך", "יכול", "יהיה". ביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר וודאות משום שהם מבוססים על הערכות ההנהלה לגבי אירועים עתידיים, אשר כוללים בין היתר: הערכות בדבר יחס כיסוי תפעולי, היקף הפירעונות המוקדמים, הערכות בדבר המרווח הפיננסי, היקף הפגיעה בהכנסות הבנק עקב קיטון בעמלות ממתן הלוואות לזכאים, עמלות הטיפול של הבנקים לזכאים, תוצאות אפשריות של הליכים משפטיים, וכן ביחס להשפעת הוראות תקינה ורגולציה בתחומים שיש להם השפעה על פעילות הבנק ועל הסביבה בה הוא פועל, ואשר מטבע הדברים התממשותם אינה ודאית. המידע המוצג להלן נסמך, בין היתר, על מידע המצוי בידיעת הבנק והמבוסס על מקורות ממלכתיים וכלכליים שונים וכן מהערכות כלכליות של קבוצת דיסקונט ומידע הנאגר בידי הבנק עקב פעילותו. האמור משקף את נקודת המבט של הבנק במועד עריכת הדוחות הכספיים בנוגע לאירועים עתידיים, המבוססת על הערכות שאינן ודאיות, כאמור לעיל, התוצאות בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי ולהשליך על התממשות התוכניות העסקיות או להביא לשינוי בתוכניות אלה.

רווח ורווחיות

הרווח הנקי המאוחד ברבעון הראשון של שנת 2011 הסתכם ב- 8.9 מיליון ₪, בהשוואה לסך של 6.2 מיליון ₪ בתקופה המקבילה אשתקד, עליה של 44.1%.

הרווח הנקי המאוחד ברבעון הראשון של שנת 2011 בנטרול השפעת FAS133 הסתכם ב-10.9 מיליון ₪, בהשוואה ל-8.0 מיליון ₪ בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של 35.7%.

התשואה נטו על ההון העצמי, המתבטאת ביחס שבין הרווח הנקי לבין ההון העצמי הממוצע, הגיעה ברבעון הראשון של שנת 2011 לשיעור של 3.3%, על בסיס שנתי, בהשוואה לשיעור של 2.3% בתקופה המקבילה אשתקד, ושיעור של 2.8% בכל שנת 2010.

התשואה ברוטו על ההון העצמי, המתבטאת ביחס שבין הרווח מפעולות רגילות לפני מיסים לבין ההון העצמי הממוצע, הינה 4.5%, על בסיס שנתי, בהשוואה לשיעור של 3.6% בתקופה המקבילה אשתקד ושיעור של 4.4% בכל שנת 2010.

הרווח הנקי למניה בת 1 ש"ח ע.ג. הסתכם ברבעון הראשון של שנת 2011 ב-5.78 ש"ח, בהשוואה לסך של 4.01 ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, וסך של 19.62 ש"ח בכל שנת 2010.

הגורמים העיקריים שהשפיעו על התוצאות העסקיות של הבנק ברבעון הראשון של שנת 2011, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, הם:

- גידול בהכנסות המימון במגזר הצמוד למדד בסך של כ-2.6 מיליון ש"ח, ר' להלן.
- גידול בהכנסות מימון אחרות בסך של כ-3.8 מיליון ש"ח, ר' עמוד 8 לדוח הדירקטוריון.
- גידול בהפרשה להפסדי אשראי בסך של כ-3.8 מיליון ש"ח, הנובע בעיקרו מההפרשה הנוספת ע"ס 2.2 מיליון ש"ח, בעקבות ההוראה בנושא סיכונים בגין הלוואות לדירור, ר' עמוד 47 לדוח הדירקטוריון.

התפתחות ההכנסות וההוצאות

הרווח מפעולות מימון לפני הפרשה להפסדי אשראי הסתכם ברבעון הראשון של שנת 2011 ב-30.9 מיליון ש"ח, בהשוואה לסך של 24.8 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של כ-24.5%.

הרווח מפעולות מימון לפני הפרשה להפסדי אשראי ברבעון הראשון של שנת 2011 הושפע מהגורמים הבאים:

במגזר צמוד מט"ח

על פי הוראות המפקח על הבנקים בדבר טיפול חשבונאי במכשירים פיננסיים נגזרים (FAS 133) נדרשים התאגידים הבנקאיים במקרים מסוימים, להפריד מכשירים פיננסיים נגזרים המשובצים בנכסים והתחייבויות הנכללים במאזן ולמדוד את מכשירים נגזרים אלו על בסיס השווי ההוגן.

לטיפול החשבונאי האמור השפעה על הרווח מפעולות מימון לפני הפרשה להפסדי אשראי, השפעה המתבטאת בתוצאת הרווח מפעילות מימון הנובע מנכסים והתחייבויות ובתוצאת הרווח מפעילות מימון הנובע ממכשירים פיננסיים נגזרים.

הבנק נוהג בהתאם לכללים האמורים ובהתאם לכך הופרדו אופציות מטבע הגלומות בהלוואות ופיקדונות הצמודים למטבע חוץ.

להלן פרטים על השפעת הטיפול החשבונאי האמור על הרווח מפעולות מימון לפני הפרשה להפסדי אשראי (במיליון ש"ח):

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס	
2010	2010	2011
(6.7)	(8.9)	(6.5)
2.1	6.1	3.5
(4.6)	(2.8)	(3.0)

השפעה על הרווח מהלוואות ופיקדונות*

השפעה על הרווח ממכשירים פיננסיים נגזרים**

סך הכל

* נכלל בסך הכל הכנסות (הוצאות) המימון במגזר צמוד המט"ח ובסך הכל הכנסות (הוצאות) מימון ובחישוב פער הריבית בסקירת ההנהלה תוספת א' - שיעור הכנסה והוצאה, ר' עמוד 52.

** נכלל בהכנסות (הוצאות) מימון אחרות בגין מכשירים נגזרים ולא נכלל בחישוב פער הריבית בסקירת ההנהלה - תוספת א' כאמור לעיל.

במגזר צמוד מדד

מדד המחירים לצרכן הידוע, עלה ברבעון הראשון של שנת 2011 בשיעור של 0.9% ותרם לגידול ברווח המימוני בסך של 1.2 מיליון ש"ח. ברבעון הראשון של שנת 2010 ירד המדד הידוע בשיעור של 1.0% וגרם לקטון ברווח המימוני בסך של כ-1.4 מיליון ש"ח.

שיעורי הכנסה הוצאה

ברבעון הראשון של שנת 2011 עמד פער הריבית הכולל על שיעור חיובי של 0.08%, בהשוואה לשיעור חיובי של 0.15% בתקופה המקבילה אשתקד.

פער הריבית הכולל בנטרול השפעת FAS133, ר' מגזר צמוד מט"ח לעיל, עמד על שיעור של 0.00% בהשוואה ל-0.39% בתקופה המקבילה אשתקד.

במגזר הצמוד למדד עמד פער הריבית על שיעור של 0.04%, בהשוואה ל-0.29% בתקופה המקבילה אשתקד. כ-60.0% מתיק האשראי של הבנק הינו במגזר זה.

במגזר הצמוד למט"ח עמד פער הריבית על שיעור שלילי של 6.72%, בהשוואה לשיעור שלילי של 7.51% בתקופה המקבילה אשתקד.

פער הריבית השלילי במגזר המט"ח נבע בעיקרו מהשפעת FAS133 שגרם לקיטון בהכנסות מימון בסך של 6.5 מיליון ₪, בהשוואה לקיטון בהכנסות מימון בסך של 8.9 מיליון ₪ ברבעון הראשון של שנת 2010.

פער הריבית במגזר הצמוד למט"ח בנטרול השפעת FAS133 עמד על שיעור של 1.07% בהשוואה ל-0.98% בתקופה המקבילה אשתקד.

במגזר הלא צמוד, עמד פער הריבית על שיעור של 0.39%, בהשוואה לפער ריבית בשיעור של 0.33% בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח מפעולות מימון לפי מגזרי הצמדה

להלן הרכב הרווח מפעולות מימון לפי מגזרי הצמדה

לשלושה חודשים שהסתיימו ב- 31 במרס						
2010				2011		
תרומה לרווח						
שינוי בתרומה במיליוני ₪	במיליוני ₪	היקף פעילות* ב- %	במיליוני ₪	היקף פעילות* ב- %	במיליוני ₪	היקף פעילות* ב- %
5.1	35.1	8.7	32.7	44.7	13.8	37.9
(2.8)	29.8	7.4	64.5	14.9	4.6	60.0
2.6	(32.2)	(8.0)	2.8	(17.5)	(5.4)	2.1
4.9	32.7	8.1	100.0	42.1	13.0	100.0
(2.6)	24.6	6.1		11.3	3.5	
(0.1)	0.4	0.1		-	-	
3.9	42.3	10.5		46.6	14.4	
6.1	100.0	24.8		100.0	30.9	

מטבע ישראלי לא צמוד

מטבע ישראלי צמוד מדד

מטבע ישראלי צמוד מט"ח

בגין אופציות

עמלות מעסקי מימון

הכנסות מימון אחרות

סך הכל

* על פי היתרה הממוצעת של הנכסים.

* על פי היתרה הממוצעת של הנכסים.

לפרטים נוספים אודות הרווח מפעולות מימון לפי מגזרי הצמדה, ר' "שיעורי הכנסה והוצאה מימוניים" בסקירת ההנהלה להלן. **השפעת החובות הפגומים.** אחד הגורמים המשפיעים על הרווח מפעולות מימון הוא היקף החובות הפגומים. יתרת החובות כאמור ליום 31 במרס 2011 הסתכמה ב- 64.6 מיליון ₪, בהשוואה לסך של 73.1 מיליון ₪ ליום 31 בדצמבר 2010 לפי נתוני פרופורמה. (שיעור התשואה הממוצעת על האשראי במגזרי ההצמדה השונים נע ברבעון הראשון של שנת 2011 בין 0.14% לבין 0.44%).

להלן פרטים על הרווח מפעולות מימון לפי מגזרי הצמדה

במגזר השקלי הלא צמוד הסתכמו הכנסות המימון נטו ברבעון הראשון של שנת 2011 ב- 13.8 מיליון ₪, בהשוואה לסך של 8.7 מיליון ₪ בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של כ-58.6% ומשקלן מסך כל הכנסות המימון נטו עמד ברבעון הראשון של שנת 2011 על שיעור של 44.7%, בהשוואה לשיעור של כ-35.1% בתקופה המקבילה אשתקד. היתרה הממוצעת של הנכסים במגזר זה עלתה בשיעור של כ-28.2% בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, העלייה נובעת בעיקרה מגידול במתן אשראי חדש במגזר זה ביחס לתקופה המקבילה אשתקד.

במגזר השקלי הצמוד למדד הסתכמו הכנסות המימון נטו ברבעון הראשון של שנת 2011 ב- 4.6 מיליון ₪, בהשוואה לסך של 7.4 מיליון ₪ בתקופה המקבילה אשתקד, ומשקלן מכלל הכנסות המימון נטו עמד ברבעון הראשון של שנת 2011 על שיעור של 14.9%, בהשוואה לשיעור של 29.8% בתקופה המקבילה אשתקד, ר' עמוד 6 לדוח הדירקטוריון, הכנסות והוצאות במגזר צמוד מדד. היתרה הממוצעת של הנכסים במגזר זה ליום 31 במרס 2011, עלתה בשיעור של כ-2.8% בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד.

במגזר הצמוד למטבע חוץ – הסתכמו הוצאות המימון נטו ברבעון הראשון של שנת 2011 בסך 5.4 מיליון ₪, בהשוואה להוצאות מימון נטו בסך של 8.0 מיליון ₪ בתקופה המקבילה אשתקד. הכנסות המימון במגזר כולל אופציות הסתכמו בהפסד מימוני של כ-1.9 מיליון ₪ בדומה לתקופה המקבילה אשתקד, ר' עמוד 6 לדוח הדירקטוריון.

במגזר זה חלה ברבעון הראשון של שנת 2011 ירידה בשיעור של כ-16.4% ביתרה הממוצעת של הנכסים בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד.

בגין מכשירים נגזרים – ר' התפתחות ההכנסות והוצאות במגזר צמוד מט"ח, עמוד 6 לדוח הדירקטוריון.

הכנסות מימון אחרות, נטו (לא כולל בגין מכשירים נגזרים), הסתכמו ברבעון הראשון של שנת 2011 ב-14.4 מיליון ₪, בהשוואה לסך של 10.6 מיליון ₪ בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של כ-35.8%.

הפרשה להפסדי אשראי

ההפרשה הכוללת להפסדי אשראי הסתכמה בהוצאה של 2.6 מיליון ₪ ברבעון הראשון של שנת 2011, בהשוואה להכנסה בסך של 1.2 מיליון ₪ בתקופה המקבילה אשתקד.

הבנק מעריך את גובה ההפרשה הנדרשת להפסדי אשראי על בסיס שמרני. הבנק נוקט בשתי שיטות להפרשה להפסדי אשראי: שיטת עומק הפיגור ושיטת ההפרשה הספציפית.

בהתאם להוראת המפקח על הבנקים, ההפרשה להפסדי אשראי בהלוואות לדיור מחושבת על פי נוסחת עומק הפיגור. ההפרשה על פי עומק הפיגור מחושבת על בסיס מדורג לפי עומק הפיגור בתשלומים. כל מדרגת הפרשה הינה בשיעור של 8% מהחוב, כאשר המדרגה הראשונה היא בעומק פיגור של מעל 6 חודשים. ההפרשה עולה ב-8% נוספים על כל העמקת עומק הפיגור ב-3 חודשים נוספים, עד להפרשה מירבית של 80% כאשר עומק הפיגור הינו 33 חודשים. ההפרשה לפי האחוזים שצוינו לעיל הינה על כל יתרת החוב של הלווה, לרבות סכומים שטרם הגיע זמן פירעונם.

שיטת ההפרשה הקבוצתית, שעיקרה בדיקת הביטחונות וההסתמכות תוך הפעלת מקדמי בטחון, חלה על האשראי המסחרי, ועל האשראי הניתן במסגרת ליווי פיננסי לפרוייקט בניה.

הפרשה כללית והפרשה נוספת. בדוחות הכספיים נכללת הפרשה כללית בשיעור של 1% מחובות הלווים ליום 31 בדצמבר 1991 בערכים מותאמים ליום 31 בדצמבר 2004. כמו כן נערכת הפרשה נוספת בשיעורים שונים המתבססת על מאפייני סיכון של חביונות לווים שאינן לדיור, כפי שנקבעו בהוראות המפקח על הבנקים, וכן בהלוואות לדיור בהתאם להוראה בנושא סיכונים בגין הלוואות לדיור, ר' עמוד 47.

ברבעון הראשון של שנת 2011 גדלה ההפרשה הנוספת להפסדי אשראי בסך של 2.2 מיליון ₪, בהשוואה להקטנת ההפרשה הנוספת בסך של 0.3 מיליון ₪ בתקופה המקבילה אשתקד.

יתרת ההפרשה להפסדי אשראי, הכוללת הפרשה לפי עומק הפיגור והפרשה קבוצתית, לא כולל הפרשה בגין סיכון אשראי חוץ מאזני, הסתכמה ליום 31 במרס 2011 לסך של 249.2 מיליון ₪ והיוותה 1.4% מיתרת האשראי לציבור נטו. זאת בהשוואה ליתרת הפרשה להפסדי אשראי בסך של 244.9 מיליון ₪, לא כולל הפרשה בגין סיכון אשראי חוץ מאזני, שהיוותה 1.4% מיתרת האשראי לציבור נטו ליום 31 בדצמבר 2010.

הרווח מפעולות מימון לאחר הפרשה להפסדי אשראי ברבעון הראשון של שנת 2011 הסתכם ב-28.3 מיליון ₪, בהשוואה לסך של 26.0 מיליון ₪ בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של 9.2%.

ההכנסות התפעוליות והאחרות הסתכמו ברבעון הראשון של שנת 2011 ב-10.9 מיליון ₪, בהשוואה לסך של 11.4 מיליון ₪ בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 4.6%.

הוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו ברבעון הראשון של שנת 2011 ב-27.0 מיליון ₪, בהשוואה לסך של 27.8 מיליון ₪ בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 2.8%.
הוצאות אלו כוללות כדלקמן:

הוצאות משכורות והוצאות נלוות הסתכמו ברבעון הראשון של שנת 2011 ב-18.9 מיליון ₪, בהשוואה לסך של 18.0 מיליון ₪ בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של 5.0%.
הוצאות אחזקה ופחת בניינים וציוד הסתכמו ברבעון הראשון של שנת 2011 ב-3.2 מיליון ₪, בהשוואה לסך של 3.9 מיליון ₪ בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 18.5%.

הוצאות אחרות הסתכמו ברבעון הראשון של שנת 2011 ב-4.9 מיליון ₪, בהשוואה לסך של 5.9 מיליון ₪ בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 16.9%.

שיעור הכיסוי של ההוצאות התפעוליות והאחרות על ידי ההכנסות התפעוליות והאחרות הגיע ברבעון הראשון של שנת 2011 לשיעור של 40%, בהשוואה לשיעור של 41% בתקופה המקבילה אשתקד, ובהשוואה לשיעור של 40% בשנת 2010 כולה.

הרווח מפעולות רגילות לפני מסים הסתכמו ברבעון הראשון של שנת 2011 ב-12.2 מיליון ₪, בהשוואה לסך של 9.6 מיליון ₪ בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של כ-27.5%.

ההפרשה למסים הסתכמה ברבעון הראשון של שנת 2011 ב-3.3 מיליון ₪ (המהווה שיעור של כ-27.0% מהרווח לפני מס), בהשוואה לסך של 3.4 מיליון ₪ (המהווה שיעור של כ-35.5% מהרווח לפני מס) בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של כ-2.8%. הקיטון בשיעור המס ברבעון הראשון של שנת 2011 נובע מסך של כ-3.3 מיליון ₪ הפרשה נוספת שהוכרה ברבעון, שבגינה לא נוצר מס נדחה לקבל.
שיעור המס הסטטוטורי (כולל מס רווח) עומד על 34.48% בהשוואה לשיעור של 35.34% בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה בשיעור המס הסטטוטורי נובעת מתיקון פקודת מס הכנסה, אשר הקטין את שיעור מס החברות החל על הבנק מ-25% בשנת 2010 ל-24% בשנת 2011.

התשואה ברוטו על ההון העצמי, המתבטאת ביחס שבין הרווח מפעולות רגילות לפני מיסים לבין ההון העצמי הממוצע, הגיעה ברבעון הראשון של שנת 2011 לשיעור של 4.5%, על בסיס שנתי, בהשוואה לשיעור של 3.6% בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הנקי המאוחד ברבעון הראשון של שנת 2011 הסתכם ב-8.9 מיליון ₪, בהשוואה ל-6.2 מיליון ₪ בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של 44.1%.

הרווח הנקי המאוחד ברבעון הראשון של שנת 2011 בנטרול השפעת FAS133 הסתכם ב-10.9 מיליון ₪, בהשוואה ל-8.0 מיליון ₪ בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של 35.7%.

התשואה נטו על ההון העצמי, המתבטאת ביחס שבין הרווח הנקי לבין ההון העצמי הממוצע, הגיעה ברבעון הראשון של שנת 2011 לשיעור של 3.3%, על בסיס שנתי, בהשוואה לשיעור של 2.3% בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הנקי למניה בת 1 ₪ ע.נ. ברבעון הראשון של שנת 2011, הסתכם ב-5.78 ₪, בהשוואה לרווח למניה של 4.01 ₪ בתקופה המקבילה אשתקד.

התפתחות הנכסים וההתחייבויות

סך כל המאזן המאוחד ליום 31 במרס 2011 הסתכם ב-17,641.7 מיליון ₪, בהשוואה לסך של 17,418.0 מיליון ₪ ליום 31 בדצמבר 2010, עליה בשיעור של 1.3%. להלן ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים:

שיעור השינוי * ב-%	31 בדצמבר 2010	31 במרס 2011	
	מיליוני ₪		
נכסים			
(65.8)	218.3	74.7	מזומנים ופקדונות בבנקים
2.0	17,099.6	17,449.0	אשראי לציבור, נטו **
התחייבויות			
(4.9)	678.0	644.8	פקדונות הציבור
1.9	14,688.7	14,971.8	פקדונות מבנקים
(2.3)	26.0	25.4	פקדונות הממשלה **
(1.2)	748.6	739.5	כתבי התחייבות נדחים
(0.4)	1,120.5	1,116.5	הון עצמי

* השינוי באחוזים מתבסס על הנתונים בסכומם המלא.

** יתרות האשראי לציבור ויתרות פיקדונות הממשלה אינן כוללות אשראי לציבור מפיקדונות מיועדים שפירעונם למפקיד מותנה במידת הגביה בסך של 1,420.0 מיליון ₪ ליום 31 במרס 2011, בהשוואה לסך של 1,437.1 מיליון ₪ ליום 31 בדצמבר 2010.

יתרת האשראי לציבור נטו ליום 31 במרס 2011 גדלה בכ- 2.0% והסתכמה ב- 17,449.0 מיליון ₪, בהשוואה לסך של 17,099.6 מיליון ₪ ביום 31 בדצמבר 2010.

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2011 גדל היקף האשראי שהעמיד הבנק ב- 6.5% והסתכם בסך של 960.5 מיליון ₪, בהשוואה לסך של 902.2 מיליון ₪ בתקופה המקבילה אשתקד.

סכומים אלה הינם בנטרול מיחזורים פנימיים, לגביהם ר' הסבר בפרק "פעילות הבנק לפי מגזרי פעילות".

ביצוע נתוני הלוואות על ידי הבנק כאמור לעיל אינם כוללים אשראי שניתן מפיקדונות מיועדים, שפירעונם מותנה במידת הגביה, בסך של 1.5 מיליון ₪ ברבעון הראשון של שנת 2011, בהשוואה לסך של 0.7 מיליון ₪ בתקופה המקבילה אשתקד, אשר בהתאם להוראות המפקח על הבנקים אינם כלולים ביתרות האשראי לציבור שבמאזן.

להלן נתונים על הרכב האשראי לציבור לפי מגזרי הצמדה:

שיעור שינוי ב-%	31 בדצמבר 2010		31 במרס 2011		
	מסך %	מיליוני ₪	מסך %	מיליוני ₪	
2.9	37.6	6,435.1	37.9	6,619.7	מטבע ישראלי לא צמוד
1.7	60.3	10,302.9	60.1	10,480.9	מטבע ישראלי צמוד מדד
(3.7)	2.1	361.6	2.0	348.4	מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ
2.0	100.0	17,099.6	100.0	17,449.0	סך הכל

במונחים שקליים גדל סך האשראי ב- 349.4 מיליוני ₪ ליום 31 במרס 2011 בהשוואה ליום 31 בדצמבר 2010.

באשראי מכספי אוצר, קטן, כאמור לעיל, סך האשראי ב- 17.1 מיליוני ₪ ליום 31 במרס 2011 בהשוואה ליום 31 בדצמבר 2010.

(1) יתרות נכסים שאינם מבצעים, חובות פגומים שצוברים הכנסות ריבית, סיכון אשראי מסחרי בעייתי וחובות שאינם פגומים בפיגור של 90 ימים או יותר

יתרה ליום 31 בדצמבר 2010	יתרה ליום 31 במרס 2011	
		1. נכסים שאינם מבצעים
-	-	אשראי לציבור פגום שאינו צובר הכנסות ריבית:
46.1	39.8	שנבדק על בסיס פרטני
-	-	שנבדק על בסיס קבוצתי
-	-	איגרות חוב פגומות צוברות הכנסות ריבית ¹
46.1	39.8	חובות פגומים אחרים שאינם צוברים הכנסות ריבית ¹
-	-	סך הכל חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית
46.1	39.8	נכסים שהתקבלו בגין אשראים שסולקו ¹
		סך הכל נכסים שאינם מבצעים
27.0	24.8	2. חובות פגומים בארגון מחדש של חוב בעייתי שצוברים הכנסות ריבית
		3. סיכון אשראי בעייתי¹:
27.4	21.6	סיכון אשראי מאזני בגין הציבור (אשראי לציבור) ²
191.3	184.3	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין הציבור ¹
218.7	205.9	סך הכל סיכון אשראי מסחרי בעייתי בגין הציבור
-	-	סיכון אשראי מאזני בגין אחרים ¹
-	-	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין אחרים ^{3,1}
218.7	205.9	סך הכל סיכון אשראי מסחרי בעייתי בגין אחרים ¹
430.9	359.9	סך הכל סיכון אשראי מסחרי בעייתי
430.9	359.9	4. חובות שאינם פגומים בפיגור של 90 ימים או יותר
88.6	119.0	מזה: הלוואות לדיור בגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור
-	-	הלוואות לדיור בגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור ⁴
-	-	איגרות חוב שאינן פגומות בפיגור של 90 ימים או יותר ¹

הערות:

- (1) סיכון אשראי מאזני וחץ מאזני מוצג לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.
- (2) סיכון אשראי מאזני (אשראי, איגרות חוב, חובות אחרים שהוכרו במאזן ונכסים בגין מכשירים פיננסיים נגזרים) וסיכון אשראי חוץ מאזני שהינו פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.
- (3) כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים, למעט בגין ערבויות שנתן לווה להבטחת חבות של צד שלישי, לפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי.
- (4) הלוואות לדיור אשר ההפרשה המזערית בגין מחושבת לפי עומק הפיגור, שנמצאות בפיגור מעל 3 חודשים ועד 6 חודשים, והלוואות לדיור אחרות, שאינן פגומות, אשר הין בפיגור של 90 ימים או יותר וההפרשה המזערית בגין לא מחושבת לפי עומק הפיגור.

(2) השפעה על מדדי סיכון האשראי.

להלן יובאו מספר מדדי סיכון אשראי, מחושבים ליום 31 בדצמבר 2010 אילו ההוראה הייתה מיושמת במועד זה.

ליום 31 בדצמבר 2010	ליום 31 במרס 2011	
0.27	0.23	שיעור יתרת אשראי לציבור פגום שאינו צובר הכנסות ריבית מיתרת האשראי לציבור
		שיעור יתרת האשראי לציבור שאינו פגום שנמצא בפיגור של 90 יום או יותר מיתרת האשראי לציבור
0.69	0.67	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור
1.39	1.32	שיעור סיכון אשראי מסחרי בעייתי בגין הציבור מיתרת אשראי כולל בגין הציבור
0.61	0.51	שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור
-	-	שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור הממוצעת
-	0.65	שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור

הערה: לעניין חישוב היחסים דלעיל, יתרת האשראי לציבור חושבה לפי יתרת החוב הרשומה של האשראי לציבור

(3) להלן נתונים על סיכון האשראי הכולל, בגין חובות בעייתיים בניכוי ההפרשה להפסדי אשראי:

יתרה ליום		
31.12.2010	31.3.2011	
(נתוני פרפורמה)		
מיליוני ₪		
חובות בעייתיים* לדיוור		
187.4	148.8	שההפרשה בגינם נערכה לפי עומק פיגור
-	-	שההפרשה בגינם אינה לפי עומק פיגור
118.7	119.0	בפיגור זמני (פיגור מעל 3 חודשים ועד 6 חודשים)
חובות בעייתיים* אחרים		
73.1	64.6	חובות פגומים
1.2	0.7	חובות נחותים
26.2	20.9	חובות בהשגחה מיוחדת
406.6	354.0	סה"כ סיכון אשראי מאזני ללווים בעייתיים
191.3	184.3	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין לווים בעייתיים
597.9	538.3	סיכון אשראי כולל בגין לווים בעייתיים

(4) להלן ביאור חובות בעייתיים כנדרש עד ליום 31 בדצמבר 2010:

יתרה ליום		
31.3.2010	31.12.2010	
מיליוני ₪		
חובות בעייתיים* לדיוור		
150.4	130.4	שההפרשה בגינם נערכה לפי עומק פיגור
93.4	99.1	שההפרשה בגינם אינה לפי עומק פיגור
89.5	88.6	בפיגור זמני (פיגור מעל 3 חודשים ועד 6 חודשים)
חובות בעייתיים* אחרים		
60.1	57.5	שאינם נושאים הכנסה
35.2	27.0	שאורגנו מחדש
3.1	2.4	בפיגור זמני
25.1	26.2	בהשגחה מיוחדת
-	-	מזה: חובות בגינם קיימת הפרשה ספציפית
456.8	431.2	סה"כ סיכון אשראי מאזני ללווים בעייתיים
216.8	191.3	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין לווים בעייתיים
673.6	622.5	סיכון אשראי כולל בגין לווים בעייתיים

* חובות בעייתיים בניכוי הפרשה להפסדי אשראי.

פיקדונות הציבור ליום 31 במרס 2011, הסתכמו ב- 644.8 מיליון ₪, בהשוואה לסך של 678.0 מיליון ₪ ליום 31 בדצמבר 2010, ירידה בשיעור של כ- 4.9%.

להלן נתונים על הרכב פיקדונות הציבור לפי מגזרי הצמדה:

31 בדצמבר 2010			31 במרס 2011		
שיעור שינוי ב- %	% מסך פיקדונות הציבור	מיליוני ₪	% מסך פיקדונות הציבור	מיליוני ₪	
(4.5)	91.6	620.8	92.0	593.0	מטבע ישראלי צמוד מדד
(22.2)	0.5	3.6	0.4	2.8	מטבע ישראלי צמוד לדולר
(8.6)	7.9	53.6	7.6	49.0	מטבע ישראלי לא צמוד
(4.9)	100.0	678.0	100.0	644.8	סך הכל

במונחים שקליים קטנו סך כל פיקדונות הציבור ב- 33.2 מיליון ₪ בהשוואה ליום 31 בדצמבר 2010.

סך כל פיקדונות הציבור ביחס ליתרת אשראי לציבור היווה ליום 31 במרס 2011 כ- 3.7%, בהשוואה לכ- 4.0% ליום 31 בדצמבר 2010.

דירוג פיקדונות

בחודש ספטמבר 2008 העניקה חברת הדירוג "מידרוג" דירוג Aa2 לפיקדונות הבנק לזמן ארוך ודירוג P-1 לפיקדונות הבנק לזמן קצר.

בחודש אוקטובר 2009 תוקף דירוג הפיקדונות לזמן ארוך ולזמן קצר. דירוג הפיקדונות נותר ללא שינוי (אופק יציב).

פיקדונות מבנקים ליום 31 במרס 2011, הסתכמו ב- 14,971.8 מיליון ₪, בהשוואה לסך של 14,688.7 מיליון ₪ ליום 31 בדצמבר 2010, עליה בשיעור של כ- 1.9%.

מזה מחברת האם	סה"כ	יתרת פיקדונות מבנקים אחרים	יתרת פיקדונות מבנקים בקבוצה	
		מיליוני ₪		
14,581.9	14,971.8	211.2	14,760.6	31 במרס 2011
14,290.7	14,688.7	219.5	14,469.2	31 בדצמבר 2010

האמצעים ההוניים

האמצעים ההוניים ליום 31 במרס 2011, הסתכמו ב-1,570.2 מיליון ₪, בהשוואה לסך של 1,639.5 מיליון ₪ ליום 31 בדצמבר 2010, ירידה בשיעור של 4.2%.

הון העצמי ליום 31 במרס 2011, הסתכם ב-1,116.5 מיליון ₪, בהשוואה לסך של 1,120.5 מיליון ₪ ליום 31 בדצמבר 2010, ירידה בשיעור של 0.4%.

יחס ההון העצמי לסך כל הנכסים ליום 31 במרס 2011, הגיע לשיעור של 6.3%, בהשוואה לשיעור של 6.4% ליום 31 בדצמבר 2010.

יחס ההון הראשוני לרכיבי סיכון ליום 31 במרס 2011, לפי כללי באזל 2, הגיע לשיעור של 12.0%, בהשוואה לשיעור של 12.5% ליום 31 בדצמבר 2010.

יחס הלימות ההון שהינו היחס בין ההון לרכיבי הסיכון כמוגדר על ידי בנק ישראל, הגיע ביום 31 במרס 2011 על פי הנחיות באזל 2 ל-17.0%, בהשוואה לשיעור של 18.3% ליום 31 בדצמבר 2010. יחס הלימות ההון המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים הינו 9.0%. ביום 21.11.2010 החליט דירקטוריון הבנק כי יחס הלימות ההון של הבנק המחושב על פי הנחיות באזל 2 לא יפחת מ-13%.

הון משני. ההון המשני של הבנק לצורך באזל 2 ליום 31 במרס 2011 הסתכם ב-453.7 מיליון ₪, והוא כולל סך של 18.4 מיליון ₪ בגין הפרשה כללית להפסדי אשראי וסך של 435.3 מיליון ₪ בגין כתבי התחייבות נדחים. ההון המשני ליום 31 בדצמבר 2010 הסתכם בסך של 519.0 מיליון ₪, והוא כולל סך של 18.4 מיליון ₪ בגין הפרשה כללית להפסדי אשראי וסך של 500.6 מיליון ₪ בגין כתבי התחייבויות נדחים. היקף כתבי ההתחייבות הנדחים מוגבל ל-50% מההון הראשוני בניכוי הקצאת ההון בגין סיכונים שוק. ליום 31 במרס 2011 עמד היחס האמור על שיעור של 39.1% (31.12.2010: 44.8%).

הנפקת כתבי התחייבות נדחים באמצעות חברת בת - דיסקונט משכנתאות הנפקות בע"מ - "חברת ההנפקות"

ביום 30 בנובמבר 2005 השלימה חברת הנפקות גיוס של 125 מיליון ₪ ערך נקוב כתבי התחייבויות נדחים סחירים (סדרה א') מתוך סדרה של 300 מיליון ₪ ערך נקוב.

תמורת ההנפקה הופקדה בבנק בפקידון בתנאים הזחים לתנאי כתבי ההתחייבויות.

במהלך שנת 2008 מכר הבנק את יתרת כתבי ההתחייבויות שהוקצו לו, מתוכם 103.1 מיליון ₪ ע.ג. נמכרו לבנק דיסקונט לישראל בע"מ (חברת האם). בכך השלים הבנק את מכירת יתרת כתבי ההתחייבויות הרשומים למסחר.

כתבי ההתחייבויות שנמכרו הוכרו על ידי בנק ישראל כהון משני של הבנק.

הנפקת כתבי התחייבות לחברה האם

ביום 21.9.08 הנפיק הבנק כתב התחייבות נדחה לא סחיר לחברת האם בסך של 250 מיליון ₪. כתב ההתחייבות הוכר כהון משני של הבנק ובכפוף להוראות ניהול בנקאי תקין 202 – "מדידה והלימות ההון – רכיבי ההון".

ביום 22.12.2009 הנפיק הבנק כתב התחייבות נדחה לא סחיר לחברת האם בסך של 100 מיליון ₪. כתב ההתחייבות הוכר כהון משני של הבנק ובכפוף להוראות ניהול בנקאי תקין 202 – "מדידה והלימות ההון – רכיבי ההון".

הקצאת מניות

ביום 31.12.2009 הקצה הבנק 228,225 מניות נוספות לחברת האם בתמורה ל-160 מיליון ₪ שהתווספו להון הראשוני של הבנק.

דירוג כתבי התחייבויות נדחים לזמן ארוך

בחודש מאי 2008 דירגה חברת "מידרג" את כתבי ההתחייבויות הנדחים של הבנק בדירוג Aa2. הדירוג נסמך על פרמטרים עסקיים של הבנק וגובה בקשר עם חברת האם.

בחודש אוקטובר 2009 הורידה החברה את דירוג כתבי התחייבויות הנדחים של הבנק ל-Aa3 ובכך השוותה את הדירוג לכתבי התחייבויות של חברת האם.

השינוי מבטא שינוי במתודולוגית הדירוג, לפיה ניתן מלוא המשקל לקשר עם חברת האם על רקע עומק השילוב בין הבנק לחברת האם. כך, על אף שיפור בפרמטרים העסקיים שהיוו בסיס לדירוג בחודש מאי 2008 (יחס חובות בעייתיים, היקף תיק עסקי), הושווה הדירוג לזה של חברת האם והדירוג הורד בהתאם.

דיבידנד

לבנק אין מדיניות חלוקת דיבידנד. הבנק לא חילק דיבידנד לבעלי מניותיו בשנים האחרונות.

מצב הנזילות וגיוס מקורות

תיק הפיקדונות שמחזיק הבנק גדל בשיעור של 1.6% ברבעון הראשון של שנת 2011, מסך של 15,392.7 מיליון ₪ ביום 31 בדצמבר 2010, לסך של 15,642.0 מיליון ₪ ביום 31 במרס 2011. תיק האשראי לציבור שמחזיק הבנק גדל בשיעור של 2.0% ברבעון הראשון של שנת 2011, מסך של 17,099.6 מיליון ₪ ליום 31 בדצמבר 2010, לסך של 17,449.0 מיליון ₪ ליום 31 במרס 2011. היקף הפיקדונות מבנקים ביחס לתיק הפיקדונות עומד על שיעור של 95.7% ליום 31 במרס 2011, בהשוואה לשיעור של 95.4% ליום 31 בדצמבר 2010.

החל מהמחצית השנייה של שנת 2007, עם תחילת הפעילות במסגרת מתווה דיסקונט מעמידה חברת האם לבנק את כל המקורות למשכנתאות הניתנות במסגרת מתווה דיסקונט. האשראי המבוצע במסגרת זו מהווה חלק עיקרי מסך האשראי הניתן על ידי הבנק ולכן מרבית המקורות שמגייס הבנק החל מהמחצית השנייה של שנת 2007 הינם מחברת האם.

החשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם

כללי

פעילות הבנק כמתווך פיננסי כרוכה בנטילת סיכונים. הסיכונים הינם סיכונים אשראי, סיכונים פיננסיים, סיכונים תפעוליים וסיכונים משפטיים. מדיניות ניהול הסיכונים נועדה לתמוך בהשגת היעדים העסקיים תוך הערכת החשיפה לסיכונים שונים, הערכת ההפסד שיכול לנבע מהחשיפה לסיכונים אלה, גידור הסיכונים ברמות שונות, קביעת כלי בקרה ותכנון פעילות עתידית בהתאם לרמת הסיכון והתשואה. במסגרת מדיניות ניהול הסיכונים מתבסס הבנק על תחזיות והערכות שונות באשר להתפתחות מדדים שונים במשק ובשוקי הכספים וההון.

ניהול הסיכונים מתבצע בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין שמוציא בנק ישראל.

בבנק קיימת ועדת סיכונים שבראשה מנהל הסיכונים הראשי וחברים בה המנכ"ל וחברי ההנהלה.

מנהל הסיכונים הראשי של הבנק – מר משה הלפרין, סמנכ"ל, מנהל האגף הפיננסי המשמש גם כמנהל הסיכונים הפיננסיים.

מנהל סיכונים אשראי – מר זאב דקל – סמנכ"ל בכיר, מנהל אגף אשראי, קצין אשראי ראשי.

מנהל סיכונים תפעול – מר אלדד זרחיה – סמנכ"ל, מנהל אגף טכנולוגיות ותפעול.

מנהל הסיכונים המשפטיים – עו"ד יגאל בורוכובסקי, סמנכ"ל, היועץ המשפטי ומזכיר הבנק.

הוועדה עוסקת בגיבוש מדיניות ניהול הסיכונים של הבנק בתחומים השונים, זיהוי תחומי סיכון חדשים ומוקדי סיכון במטרה לטפל בהם, יזום שינויים, מעקב ואמידה של הסיכונים והחשיפות. בנוסף, כל מנהל סיכונים מנהל תת ועדה לניהול הסיכונים בתחומו ואחראי על הסיכונים התפעוליים שבתחומו. מנהל הסיכונים הראשי אחראי גם על כלל הסיכונים התפעוליים של הבנק.

סיכונים פיננסיים

ניהול הסיכונים הפיננסיים הינו בכפוף למדיניות והחלטות הדירקטוריון.

אחת לרבעון מובא בפני הדירקטוריון דוח ניהול סיכונים על פי הנחית נהל בנקאי תקין 339, ואחת לשנה מובא בפני הדירקטוריון דוח ניהול סיכונים על פי הנחית נהל בנקאי תקין 301, הכולל בין היתר נושאים הכרוכים בניהול הסיכונים הפיננסיים, מגבלות שנקבעו והחשיפות לסיכונים בפועל. כמו כן מובאות לדיון המלצות בנוגע לשינוי המגבלות לחשיפה, פעילות במכשירים פיננסיים חדשים, ונושאים שונים המתעוררים מעת לעת.

סיכוני שוק

סיכון שוק, כהגדרתו בנהל בנקאי תקין מס' 339: סיכון להפסד בפוזיציות מאזניות וחוז' מאזניות הנובע משינוי בשווי הוגן של מכשיר פיננסי עקב שינוי בתנאי השוק (שינוי ברמת המחירים בשווקים השונים, שיעורי ריבית, שער חליפין, אינפלציה, מחיר מניות וסחורות). הבנק מנהל את סיכוני השוק ככלל ביחס לחשיפה החשבונית. סיכוני השוק העיקריים אליהם חשוף הבנק הינם סיכון בסיס וסיכון ריבית.

סיכון בסיס

סיכון הנובע מחשיפה בגין הפער שבין הנכסים לבין ההתחייבויות בבסיסי ההצמדה השונים. החשיפה לסיכון בסיס באה לידי ביטוי בהפסד שיכול להיגרם עקב הפער האמור משינוי שער החליפין או בממד המחירים לצרכן. הבנק מודד את החשיפה בכל אחד ממגזרי ההצמדה: צמוד מדד, שקלי לא צמוד, צמוד דולר וצמוד אירו. דירקטוריון הבנק קבע מגבלות חשיפה לסיכון הבסיס במגזרי ההצמדה השונים, כאחוז מההון הפעיל. המעקב אחר חשיפת הבסיס מבוצע על ידי בחינה חודשית של הפוזיציות במגזרי ההצמדה השונים. להלן המגבלות שנקבעו:

מגזר הפעילות	מגבלה	חשיפה בפועל 31.3.11
צמוד מדד	(30%) - 130%	5%
צמוד דולר	8% - (8%) מההון הפעיל;	5%
צמוד אירו	4% - (4%) מההון הפעיל;	1%
שקלי לא צמוד	(42%) - 142% (לא נקבעה מגבלה ספציפית)	89%

היקף הפעילות נגזר מהפוזיציות במגזרים אחרים.

הבנק עמד ברבעון הראשון של שנת 2011 במגבלות שנקבעו.

כמו כן, נקבעו מגבלות לפעילות מתן אשראי בכל מגזר הצמדה כדלקמן:

מגזר הפעילות	מגבלה	יתרות ליום 31.3.11 במיליוני ₪
במגזר הצמוד למדד	ללא הגבלה;	10,480.9
במגזר השקלי הלא צמוד	ללא הגבלה;	6,619.7
במגזר צמוד הדולר	עד כ- 696 מיליון ₪;	292.8
במגזר צמוד האירו	עד כ- 173 מיליון ₪;	55.6

הבנק עמד ברבעון הראשון של שנת 2011 במגבלות שנקבעו.

להלן הרגישות לשינויים בשערי חליפין של המטבעות העיקריים על הון הבנק ליום 31 במרס 2011:

	דולר	אירו
	אלפי ₪	
עלייה של 5% בשע"ח	(788)	644
עלייה של 10% בשע"ח	(1,563)	1,263
ירידה של 5% בשע"ח	767	(615)
ירידה של 10% בשע"ח	1,484	(1,158)

סיכון ריבית

סיכון הנובע מהחשיפה לשינוי בעתיד בשיעור הריבית כתוצאה מפער בזמני הפירעון של הנכסים וההתחייבויות והשפעתם על הרווח העתידי של הבנק ושחיקת הונו העצמי, פוזיציות המתומחרות בריבית קבועה מול משתנה, והשפעה שונה של שיעור הריבית על מכשירים פיננסיים שונים.

החשיפה העיקרית לסיכון ריבית בבנק הינה במגזר צמוד המדד היות ומרבית האשראי הינו בריבית קבועה וקיים פער מח"מ בין הנכסים להתחייבויות.

הבנק מנהל את החשיפה לסיכון הריבית על ידי שינוי פער במשך החיים הממוצע (מח"מ) בהתבסס על רמת הריבית הצפויה בשוק. דירקטוריון הבנק קבע את המגבלות הבאות לסיכון בגין שינוי מרווחי הגיוס של הבנק:

א. מגזר הפעילות מגבלה

צמוד מדד פער מח"מ חשבונאי של עד שנה (בהתחשב בפירעונות מוקדמים של האשראי);

שקלי לא צמוד פער מח"מ חשבונאי של עד שנתיים (בהתחשב בפירעונות מוקדמים של האשראי).

צמוד דולר פער מח"מ חשבונאי בהלוואות חדשות של עד שנה וחצי (בהתחשב בפירעונות מוקדמים של האשראי);

צמוד אירו פער מח"מ חשבונאי של עד שנה וחצי (בהתחשב בפירעונות מוקדמים של האשראי);

דירקטוריון הבנק קבע את המגבלה לסיכון הריבית:

ב. מגזר הפעילות מגבלה

צמוד מדד פער מח"מ כלכלי של עד שנה (בהנחת פירעונות מוקדמים של אשראי).

לשיעור הפירעון המוקדם השפעה מהותית בקביעת גובה החשיפה, היות והפירעון המוקדם מקצר את משך החיים הממוצע של הנכסים. הערכת הפירעונות המוקדמים מתבצעת על בסיס נתונים היסטוריים שיעור הפירעון המוקדם שלקח בסיכוי שוק מתבסס על ממוצע הפירעון המוקדם בכל המגזרים הפיננסיים בחמש השנים האחרונות.

שיעור הפירעון המוקדם הממוצע בשנים 2006 עד רבעון ראשון שנת 2011 (ממוצע חמש שנתי) עמד על 8.48%. שיעור הפירעון המוקדם הממוצע ברבעון הראשון של שנת 2011 עמד על 8.89% ובתקופה המקבילה אשתקד עמד על 8.99%.

ליום 31 במרס 2011, בהנחת פירעון מוקדם בשיעור של 3.8%, יתקבל שוויון בין מח"מ הנכסים וההתחייבויות. בהנחת פירעון מוקדם של 8.48%, פער המח"מ האפקטיבי כלכלי יעמוד על 0.08 חלקי שנה.

ג. הפסד מקסימלי של עד 10% מהון הבנק כתוצאה משינוי מקביל של העקום לכל אורכו ב-1%.

ההשפעה של עליה ב-1% בשיעור הריבית על התיק הכולל ליום 31 במרס 2011 ובהנחת פירעון מוקדם בשיעור של 8.48%, הינה הקטנת הערך הכלכלי של תיק הבנק בסך של כ-56.6 מיליון ₪, המהווה כ-4.44% מההון הכלכלי.

השפעה של ירידה ב-1% בשיעור הריבית על התיק הכלכלי ליום 31 במרס 2011 ובהנחת פירעון מוקדם של 8.48%, הינה הגדלת הערך הכלכלי של תיק הבנק בסך של כ-37.9 מיליון ₪ המהווה כ-2.97% מההון הכלכלי.

הבנק עמד ברבעון הראשון של שנת 2011 במגבלות שנקבעו.

למידע נוסף ר' עמוד 18 לדוח הדירקטוריון ותוספת ב', סקירת ההנהלה, עמוד 53.

ד. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

חישוב יתרות ואומדני שווי הוגן נערך בהתאם להנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים, כאמור בביאור 16' הדוח הכספי לשנת 2010.

בנק דיסקונט למשכנתאות בע"מ

השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים במאוחד

שווי הוגן של המכשירים הפיננסיים למעט פריטים לא כספיים (לפני השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית)**

31.3.2010					31.12.2010					31.3.2011				
מטבע חוץ*		מטבע ישראלי			מטבע חוץ*		מטבע ישראלי			מטבע חוץ*		מטבע ישראלי		
סה"כ	אירו	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	סה"כ	אירו	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	סה"כ	אירו	דולר	צמוד מדד	לא צמוד
16,567.2	62.3	346.8	11,113.6	5,044.5	17,774.0	53.8	301.8	11,036.6	6,381.8	17,986.2	53.8	287.1	11,208.6	6,436.7
544.0	56.2	217.2	-	270.6	468.6	50.4	189.0	-	229.2	360.7	22.1	142.9	-	195.7
15,495.4	73.5	324.5	10,924.8	4,172.6	16,613.2	66.7	287.6	11,068.0	5,190.9	16,731.4	42.9	236.4	11,016.4	5,435.7
544.0	32.9	237.7	-	273.4	468.6	29.1	200.1	-	239.4	360.7	21.3	174.4	-	165.0
1,071.8	12.1	1.8	188.8	869.1	1,160.8	8.4	3.1	(31.4)	1,180.7	1,254.8	11.7	19.2	192.2	1,031.7

נכסים פיננסיים
סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים
נגזרים וחוזי מאזניים
התחייבויות פיננסיות
סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים
נגזרים וחוזי מאזניים
שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

שווי מאזני של המכשירים הפיננסיים למעט פריטים לא כספיים (לפני השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית)

31.3.2010					31.12.2010					31.3.2011				
מטבע חוץ*		מטבע ישראלי			מטבע חוץ*		מטבע ישראלי			מטבע חוץ*		מטבע ישראלי		
סה"כ	אירו	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	סה"כ	אירו	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	סה"כ	אירו	דולר	צמוד מדד	לא צמוד
15,654.1	62.7	348.9	9,981.0	5,261.5	17,326.5	55.0	306.8	10,323.8	6,640.9	17,535.2	55.6	293.0	10,502.3	6,684.3
544.0	56.2	217.2	-	270.6	468.6	50.4	189.0	-	229.2	360.7	22.1	142.9	-	195.7
14,561.3	73.7	325.9	9,833.9	4,327.8	16,195.4	68.0	291.8	10,391.4	5,444.2	16,422.7	44.3	241.5	10,434.1	5,702.8
554.6	32.9	237.7	10.6	273.4	479.2	29.1	200.1	10.6	239.4	368.1	21.3	174.4	7.4	165.0
1,082.2	12.3	2.5	136.5	930.9	1,120.5	8.3	3.9	(78.2)	1,186.5	1,105.1	12.1	20.0	60.8	1,012.2

נכסים פיננסיים
סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים
נגזרים וחוזי מאזניים
התחייבויות פיננסיות
סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים
נגזרים וחוזי מאזניים
שווי מאזני נטו של מכשירים פיננסיים

השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו של המכשירים הפיננסיים במאוחד, למעט פריטים לא כספיים***

****31.3.2011

שינוי בשווי ההוגן		במיליוני שקלים חדשים		מטבע ישראלי		מטבע חוץ*		סה"כ	
באחוזים	במיליוני ₪	אירו	דולר	לא צמוד	צמוד מדד	אירו	דולר	לא צמוד	צמוד מדד
(1.44)	(56.6)	1,217.2	10.9	1,017.8	137.9	10.9	50.6	1,017.8	137.9
(1.30)	(16.6)	1,257.2	10.9	1,018.6	177.0	10.9	50.7	1,018.6	177.0
2.97	37.9	1,311.7	10.9	1,019.7	230.3	10.9	50.8	1,019.7	230.3
(0.56)	(7.1)	1,266.7	10.9	1,018.8	186.3	10.9	50.7	1,018.8	186.3

השינוי בשיעורי הריבית
גידול מיידי מקביל של אחוז אחד
גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז
קטון מיידי מקביל של אחוז אחד
קטון מיידי מקביל של 0.1 אחוז

**** 31.12.2010

שינוי בשווי ההוגן		במיליוני שקלים חדשים		מטבע ישראלי		מטבע חוץ*		סה"כ	
באחוזים	במיליוני ₪	אירו	דולר	לא צמוד	צמוד מדד	אירו	דולר	לא צמוד	צמוד מדד
(2.88)	(33.5)	1,127.3	(13.0)	1,190.8	(64.7)	(13.0)	14.2	1,190.8	(64.7)
(0.30)	(3.4)	1,157.4	(12.9)	1,191.4	(35.3)	(12.9)	14.2	1,191.4	(35.3)
3.98	46.1	1,206.9	(12.9)	1,191.7	13.9	(12.9)	14.2	1,191.7	13.9
0.33	3.8	1,164.6	(12.9)	1,191.4	(28.1)	(12.9)	14.2	1,191.4	(28.1)

השינוי בשיעורי הריבית
גידול מיידי מקביל של אחוז אחד
גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז
קטון מיידי מקביל של אחוז אחד
קטון מיידי מקביל של 0.1 אחוז

**** 31.3.2010

שינוי בשווי ההוגן		במיליוני שקלים חדשים		מטבע ישראלי		מטבע חוץ*		סה"כ	
באחוזים	במיליוני ₪	אירו	דולר	לא צמוד	צמוד מדד	אירו	דולר	לא צמוד	צמוד מדד
(2.89)	(31.0)	1,040.8	(11.2)	874.2	155.5	(11.2)	22.3	874.2	155.5
(0.30)	(3.2)	1,068.6	(11.2)	872.1	185.2	(11.2)	22.5	872.1	185.2
3.60	38.6	1,110.4	(11.2)	869.4	229.9	(11.2)	22.3	869.4	229.9
0.43	4.6	1,076.4	(11.2)	871.7	193.6	(11.2)	22.3	871.7	193.6

גידול מיידי מקביל של אחוז אחד
גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז
קטון מיידי מקביל של אחוז אחד
קטון מיידי מקביל של 0.1 אחוז

* לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
** שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים שמוצג בכל מגזר הצמדה הוא השווי ההוגן נטו במגזר זה בהנחה שחל השינוי שצוין בכל שיעורי הריבית במגזר הצמדה. סה"כ שווי הוגן של מכשירים פיננסיים הוא השווי ההוגן נטו של כל המכשירים הפיננסיים (למעט פריטים לא כספיים).
*** בהנחה שחל השינוי שצוין בכל שיעורי הריבית בכל מגזרי הצמדה.
**** השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית המוצגת הינה על יתרות השווי ההוגן נטו של המכשירים הפיננסיים.
ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים, ר' ב"אור 16 ה' בדוח הכספי לשנת 2010.

סיכון אופציות גלומות

מרבית הנכסים וההתחייבויות של הבנק במגזר צמוד המט"ח כוללים רצפה של שער חליפין המהווה אופציה על פי הגדרת FAS-133. אופציה זו הינה מכשיר המשוּבץ בנכס הבסיס ואינה משמשת לצרכי גידור. הסיכון נובע מאופציות הגלומות בנכסים או בהתחייבויות: הסיכון נובע משינוי בשווי ההוגן של האופציה, כתוצאה משינויים בפרמטרים המשפיעים על שווי האופציות (כגון: סטיית תקן, שיעורי הריבית, מחיר בשוק של נכס הבסיס וכו'). דירקטוריון הבנק קבע מגבלות להיקף הפעילות במגזרי ההצמדה השונים, אך לא נקבעו מגבלות ספציפיות להיקף הפעילות בנכסי הבסיס של האופציות הגלומות. הבנק מצמצם את החשיפה על ידי פעילות מקבילה בנכסי הבסיס בנכסים ובהתחייבויות ופועל ככל שניתן לצמצום הפער המח"מ של הנכסים וההתחייבויות ולהתאמה ככל שניתן במבנה תיק הנכסים וההתחייבויות. הבנק הפסיק את פעילותו בנכסי בסיס הכוללים אופציות גלומות בשנת 2009.

סיכון מזילות

סיכון מזילות, כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 342: הסיכון לרווחי התאגיד הבנקאי ולהוננו הנובע מאי יכולתו לספק את צרכי המזילות שלו. הבנק מנהל את סיכון המזילות על פי ההוראה האמורה. ההוראה דורשת לקיים יחס של נכסים מזילים להתחייבויות לתקופה של עד חודש, שלא יפחת מ-1. ההוראה מאפשרת לבנקים המנהלים את סיכון המזילות באמצעות מודל פנימי מבוסס היטב, להגדיר את יחס המזילות האמור תוך התחשבות בנכסים הנוספים לנכסים המזילים ותוך התאמת ההתחייבויות לתקופת פירעון עד חודש. הבנק פועל במסגרת מדיניות מזילות אשר הותוותה על ידי הדירקטוריון, במסגרת מודל פנימי. המדיניות קובעת מגבלות לחשיפה לסיכון המזילות על פי טווחי זמן שונים, תוך התחשבות בהתנהגות התזרים בתרחישים שונים. תזרים המזומנים של הבנק הינו ארוך טווח, כאשר תזרים המזומנים הנובע מהנכסים ארוך יותר מתזרים המזומנים הנובע מההתחייבויות. תזרים המזומנים של הנכסים כולל בתוכו מרכיב של אי ודאות עקב ביצוע פירעונות מוקדמים. הפירעונות המוקדמים מקצרים את משך החיים הממוצע של תזרים הנכסים. הבנק אומד את מצב המזילות על בסיס יומי ובפרקי זמן שונים ביחס למגבלות שנקבעו. דירקטוריון הבנק קבע מגבלות לטווחי הזמן השונים, כדלקמן:

מגבלות הפעילות	מגבלה
טווח קצר	יחס נכסים מזילים להתחייבויות לתקופה של עד חודש שלא יפחת מאחד.
טווח בינוני	עד שלושה חודשים - התזרים השלילי החזוי לא יעלה על 300 מיליון ₪.
עד שישה חודשים	התזרים השלילי החזוי לא יעלה על 500 מיליון ₪.
עד שנה	התזרים השלילי החזוי לא יעלה על 750 מיליון ₪.
טווח ארוך	לכל תקופה מעל שנה המגבלה השנתית הינה תזרים שלילי חזוי בתקופה שלא יעלה על 1,000 מיליון ₪.

בסוף חודש פברואר 2011 אישר דירקטוריון הבנק שינוי במגבלות המזילות. המגבלות החדשות מתייחסות לאומדי הסיכון הבאים:

- **יחס המזילות** - יחס הנכסים המזילים להתחייבויות לתקופת פירעון עד חודש.
- **פער המזילות** - הפער בין תזרים הפירעון של הנכסים לבין זה של ההתחייבויות, בתקופות זמן שונות.
- **אופק הישרדות** – משקף את הזמן (בחודשים) שהבנק יכול לפעול מבלי שסיכון המזילות יתממש. (אומד סיכון חדש מפברואר 2011)

להלן מגבלות המזילות החדשות:

מהות המגבלה	מגבלות חדשות
יחס מזילות אופק הישרדות פער מזילות	עד חודש לא יפחת מ-1 12 חודשים לא יתקיים תזרים שלילי לא יתקיים תזרים שלילי ללא מגבלה
	יום עד שבוע עד שנה מעל שנה
	*

* במהלך הרבעון הראשון חרג הבנק חריגה לא מהותית מפער המזילות העתידי. החריגה נסגרה בהתאם לנהלי הבנק וכיום עומד הבנק במגבלות שפורטו לעיל.

גילוי על הלוואות לדיור

ביום 15 במאי 2011, פרסם המפקח על הבנקים הוראה, לפיה נדרשים התאגידים הבנקאיים לכלול בדוחותיהם השנתיים והרבעוניים גילוי לגבי סיכון האשראי בגין הלוואות לדיור, והפעולות שננקטו על ידם במסגרת ניהול סיכון זה.

1. כללי

הפעילויות שהבנק מבצע לצורך התמודדות עם התפתחויות בסיכוני האשראי בגין הלוואות לדיור מפורטות בפרק סיכוני האשראי, ר' עמוד 25 לדוח הדירקטוריון.

2. יתרת תיק האשראי

להלן מוצגת התפתחות יתרות האשראי בבנק לפי מגזרי פעילות וכשיעור מכלל האשראי (במיליוני ₪):

סה"כ	מסחרי		קבלנים		כל מטרה		דיור		
	שיעור %-ב-	יתרה	שיעור %-ב-	יתרה	שיעור %-ב-	יתרה	שיעור %-ב-	יתרה	
מתיק האשראי									
11,222.8	7.2	813.2	2.6	295.9	7.2	804.2	83.0	9,309.5	2007
13,761.0	5.5	754.6	1.3	175.6	5.6	776.8	87.6	12,054.0	2008
15,310.6	4.6	697.3	0.8	124.2	5.4	830.2	89.2	13,658.9	2009
17,119.6	3.9	669.5	0.6	96.9	5.4	916.3	90.2	15,436.9	2010
17,449.0	3.7	654.2	0.5	80.8	5.4	941.3	90.4	15,772.7	1-3.2011

התפתחות תיק האשראי של הבנק

יתרת תיק האשראי לדיור ולכל מטרה של הבנק הסתכמה ליום 31 במרס 2011 ב-16,752 מיליון ₪, סכום המהווה כ-95.8% מתיק האשראי של הבנק, וזאת בהשוואה לסך של 10,114 מיליון ₪ בסוף שנת 2007, גידול של 65.6%, ובהשוואה לסך של 12,831 מיליון ₪ בסוף שנת 2008, גידול של 30.6%.

הגידול בתיק האשראי נתקיים בין היתר על רקע השקתו של 'מתווה דיסקונט' שתרם לעלייה בהיקפי ביצועי האשראי בבנק (לפרטים נוספים ר' עמודים 3-4 לדוח הדירקטוריון).

הגידול בתיק האשראי נתקיים בעיקרו בתחום המשכנתאות שניתנו לדיור, כך שחלק מגזר פעילות זה עלה מ-83% מכלל תיק האשראי בבנק בתום שנת 2007 לכ-90.4% בתום הרבעון הראשון של שנת 2011. שיעור יתרות מגזר ההלוואות לכל מטרה בתיק הבנק יציב בשנים האחרונות ועומד על כ-5.4% מכלל תיק האשראי בבנק. העלייה בשיעור המצרפי של המגזרים לעיל בתיק הבנק לוותה בירידה בשיעור האשראי שניתן לרכישת נכסים מסחריים וכן בירידה בחלק מגזר הקבלנים בתיק האשראי, על רקע הפסקת הפעילות במגזר זה.

יתרות האשראי לדיור בחלוקה למגזרי ההצמדה וכשיעור מיתרת תיק האשראי של הבנק ליום 31.3.11 (במיליוני ₪):

סה"כ	צמוד		ממד משתנה- תדירות מועד שינוי ריבית- 5		ממד משתנה- תדירות מועד שינוי ריבית - קצרה מ-5 שנים		לא צמוד משתנה		צמוד מדד ריבית קבועה		
	מט"ח משתנה		שנים ומעלה		קצרה מ-5 שנים		משתנה		קבועה		
	שיעור %-ב	יתרה	שיעור %-ב	יתרה	שיעור %-ב	יתרה	שיעור %-ב	יתרה	שיעור %-ב	יתרה	
	מתיק האשראי										
10,114	5	505	8	799	4	357	9	895	75	7,558	2007
12,831	3	404	10	1,317	3	329	17	2,214	67	8,567	2008
14,488	2	322	12	1,688	2	296	30	4,413	54	7,769	2009
16,353	2	282	17	2,815	2	313	37	6,059	42	6,884	2010
16,714	2	279	18	2,936	2	310	38	6,260	42	6,929	1-3.2011

שיעור חלק ההלוואות צמודות המדד הניתנות בריבית קבועה מסך תיק האשראי ירד מכ-75% בתום שנת 2007, לכ-40% בתום הרבעון הראשון של שנת 2011. מנגד, נרשמה עלייה באותם שנים במגזר ההלוואות הניתנות במסלול הפריים מכ-8% מתיק האשראי בתום שנת 2007, לכ-38% בתום הרבעון הראשון של שנת 2011. כמו כן נרשמה עלייה מסוימת במרכיב ההלוואות צמודות המדד הניתנות בריבית משתנה בתדירות שינוי ריבית של חמש שנים ומעלה. נכון ליום 31.3.2011, מרכיב ההלוואות בריבית משתנה בהן תדירות שינוי הריבית קצרה מחמש שנים מהווה כ-40% מסך תיק האשראי לדיור, מזה כ-38% ניתן במגזר הלא צמוד בריבית משתנה.

יתרות תיק האשראי לדיור וכל מטרה נכון ליום 31.3.2011 בפילוח לפי שיעורי מימון שניתנו:

שיעור מימון	אשראי לדיור	שיעור מסה"כ %-ב
עד 50%	5,841	35
בין 51% ל- 75%	8,865	53
מעל 75%	2,008	12
סה"כ	16,714	100

כ-12% מיתרת תיק האשראי של הבנק ליום 31.3.2011 ניתן בשיעורי מימון מקוריים (שיעור המימון שנקבע במועד העמדת ההלוואה) של מעל 75%. עיקר ההלוואות בטווח מימון זה ניתנו בהסתייע בביטוח משכנתאות EMI.

יתרת האשראי לדיור ליום 31.3.2011 (שניתן מיום 1.1.2008) בפילוח לפי שיעור החזר מהכנסה (במיליוני ₪): הניתוח מתמקד בתקופה מיום 1.1.2008 ועד ליום 31.3.11, תקופה המאופיינת בעליית מחירי דירות וגידול מהיר בהיקף המשכנתאות.

להלן פילוח האשראי בהתאם לכושר החזר של הלווים. כושר החזר הינו היחס שבין ההחזר החודשי בהלוואה להכנסה הפנויה נטו בתיק האשראי.

שיעורי החזר מהכנסה	סה"כ יתרת אשראי	יתרת אשראי מצטברת	חלק יחסי	חלק מצטבר
עד 30%	7,213.8	7,213.8	69.5%	69.5%
בין 30% ל- 40%	1,867.4	9,081.2	18.0%	87.5%
מעל 40%	1,296.2	10,377.4	12.5%	100%
סה"כ	10,377.4		100.0%	

פילוח יתרות חוב לפי תקופות לפירעון

יתרות החוב של הבנק ליום 31.3.2011 בפילוח לפי תקופות לפירעון שנותרו מיום 31.3.2011 (במיליוני ₪)
וכשיעור מיתרת האשראי הכוללת של הבנק:

סה"כ		מדד קבועה		מדד משתנה מעל 5 שנים		מדד משתנה עד 5 שנים		לא צמודה משתנה		צ. מט"ח משתנה		
		שיעור ב-%	יתרה	שיעור ב-%	יתרה	שיעור ב-%	יתרה	שיעור ב-%	יתרה	שיעור ב-%	יתרה	
מתיק האשראי												
26	4,264	14	2,258	3	450	0.2	39	8	1,397	0.7	120	עד 10 שנים
20	3,352	11	1,836	3	561	0.4	63	5	793	0.6	99	מעל 10 ועד 15 כולל
23	3,881	9	1,525	4	686	0.4	72	9	1,538	0.4	60	מעל 15 ועד 20 כולל
27	4,585	8	1,310	4	677	0.4	66	15	2,532	-	-	מעל 20 ועד 25 כולל
4	632	-	-	3	562	0.4	70	-	-	-	-	מעל 25 ועד 30 כולל
100	16,714	42	6,929	17	2,936	2	310	37	6,260	2	279	סה"כ

הלוואות בהן קיימת דחיית קרן ו/או ריבית

לבנק היקף הלוואות מצומצם, בהן קיימת דחיית קרן או ריבית. מרכיב ההלוואות שניתנות בתנאי גרייס קרן, כאשר הריבית משולמת באופן שוטף, מהווה כ-2.2% מתיק האשראי ליום 31.3.2011. בהפחתת הלוואות מסוג זה שניתנו לקבוצות רכישה מסתכם שיעור הלוואות מתיק האשראי בכ-1.7%. יתרת ההלוואות שניתנו בתנאי בלון, דהיינו יתרת הקרן והריבית שנצברה משולמת ביום אחד, וכן הלוואות בהן מתאפשר תשלום ריבית תקופתי הנמוך מגובה הריבית המחוייבת בהלוואה, אינו עולה על 0.1% מתיק האשראי.
הנתונים דלעיל משקפים את מדיניותו השמרנית של הבנק למתן הלוואות מסוג זה.

3. ביצועי אשראי שוטפים

להלן מוצגת התפתחות ביצועי האשראי לדיור וכל מטרה בבנק (מיליוני ₪) וכשיעור מכלל מתן האשראי של הבנק :

שכונ	שיעור	שיעור מכלל	
הביצוע	גידול / קיטון	מתן האשראי	
2007		92.8%	2,712
2008	44%	95.8%	3,895
2009	(10%)	97.5%	3,491
2010	14%	97.9%	3,976
1-3.2010			887
1-3.2011	6%	98.1%	* 944

* בהשוואה לרבעון מקביל אשתקד

כ-98% מביצועי האשראי בבנק מבוצעים במגזר הדיור וכל מטרה, דבר הנובע ממיקוד הבנק בפעילות באשראי קמעונאי. לעניין סגירת פעילות ליווי הפרויקטים, ר' עמוד 45 לדוח הדירקטוריון.

פילוח ביצועי האשראי לדירור לפי מסלולי ההצמדה השונים (במיליוני ₪) וכשיעור מסה"כ הביצוע :

שנה	מדד משתנה- תדירות מועד שינוי ריבית - קצרה מ-5 שנים		מדד משתנה- תדירות מועד שינוי ריבית- 5 שנים ומעלה		ריבית לא צמודה משתנה		ריבית קבועה צמוד מדד		ריבית משתנה צ. מט"ח		סה"כ
	יתרה	שיעור ב-%	יתרה	שיעור ב-%	יתרה	שיעור ב-%	יתרה	שיעור ב-%	יתרה	שיעור ב-%	
2008	17.9	0.5	572.8	15	1,460.9	38.4	1,737.2	45.7	15.6	0.4	3,804.4
2009	11.6	0.4	451.5	13.8	2,338.0	71.5	453.7	13.9	12.9	0.4	3,267.7
2010	54.3	1.5	1,008.8	27.1	2,188.8	58.9	430.2	11.6	34.2	0.9	3,716.3
3.2011	6.7	0.8	250.7	28.7	422.2	48.4	185.3	21.3	6.7	0.8	871.6

בשנים 2008 ו-2009 ירד שיעור הביצוע שניתן בריבית קבועה, ומנגד חל גידול בשיעור הביצועים במגזר הלוואות הפריים והלוואות צמודות מדד בריבית משתנה. החל משנת 2010 מתקיימת מגמת קיטון במרכיב הלוואות הפריים ועלייה במרכיב הלוואות הניתנות בריבית קבועה צמודת מדד. מתמהיל ביצועי האשראי ברבעון הראשון של שנת 2011 עולה כי כ-50% מהאשראי הניתן על ידי הבנק מועמד בריבית שתדירות שינוי הריבית בה קצרה מחמש שנים.

התפלגות ביצועי האשראי לדירור שניתן בשנים 2008 – 2011 (רבעון ראשון)

בפילוח לפי שיעורי מימון (במיליוני ₪) וכשיעור ממתן האשראי:

2008		2009		2010		1-3.2011		
שיעור ב-%	יתרה	שיעור ב-%	יתרה	שיעור ב-%	יתרה	שיעור ב-%	יתרה	
7	283.7	9	286.1	8	284.4	89.3	10	עד 30%
36	1,385.1	39	1,296.0	42	1,570.5	486.3	56	בין 31% ל- 60%
27	1,021.0	29	933.1	25	922.1	110.0	13	בין 61% ל- 70%
16	602.8	20	657.5	22	802.1	90.5	10	בין 71% ל- 75%
13	511.8	3	95.0	4	137.2	95.5	11	מעל 75%
100	3,804.4	100	3,267.7	100	3,716.3	871.6	100	סה"כ

חלק הלוואות שניתן בבנק במהלך הרבעון הראשון של שנת 2011 בשיעור מימון של מעל 75% הינו כ-11%, לעומת כ-4% בשנת 2010. העלייה נובעת מחזרת הבנק למתן אשראי בסיוע ביטוח עזר EMI. לעניין תיאור הפעילות עם חברת EMI ר' עמוד 27 לדוח הדירקטוריון.

2008	2009	2010	1-3.2011	סכום הלוואה (באלפי ₪) ממוצעת שיעור מימון ממוצע לדירור שיעור מימון ממוצע לכל מטרה
583	613	673	663	
60.6%	57.1%	58.0%	55.1%	
34.8%	34.9%	35.2%	34.8%	

סכום הלוואה הממוצע עלה מכ-580 א' ₪ בשנת 2008 ל-660 א' ₪ ברבעון הראשון של שנת 2011. שיעורי המימון הממוצעים בבנק בתחום הלוואות לדירור ירדו מכ-60.6% בשנת 2008 לכ-55.1% ברבעון הראשון של שנת 2011. הירידה בשיעורי המימון נובעת ממדיניות ניהול סיכונים שמרנית המלווה במדיניות תמחור תואמת נכסי סיכון.

שיעורי המימון הממוצעים בבנק בתחום הלוואות לכל מטרה עמדו בשנים 2008-2010 על כ-35% לערך.

תקופה ממוצעת להלוואה *

שנה	תקופה בשנים לדיור	תקופה בשנים לכל מטרה
2008	19.6	14.9
2009	19.7	15.1
2010	20.8	15.3

* התקופה הממוצעת להלוואה מחושבת על פי התקופה המקורית שניתנה בכל הלוואה.

תקופת ההלוואה הממוצעת בתחום הדיור התארכה בכשנה אחת, מכ-19.6 שנים בשנת 2008 ל-20.8 בשנת 2010. בהלוואות לכל מטרה נרשמה יציבות יחסית בנתון זה.

4. היקף החוב הבעייתי

הבנק רושם ירידה מתמשכת בהיקפי החוב הבעייתי, הן בשיעור חלקו מכלל תיק האשראי והן בהיקפי ההפרשה להפסדי אשראי.

יתרת החוב הבעייתי (במיליוני ₪) וכשיעור מיתרת האשראי המאזני :

אשראי לדיור ולכל מטרה			
שנה	יתרת אשראי	יתרת חוב בעייתי	שיעור חוב בעייתי
2007	10,114	383	3.8%
2008	12,831	378	2.9%
2009	14,488	353	2.4%
2010	16,353	317	1.9%
1-3.2011	16,714	268	1.6%

הפרשה ספציפית השנתית (במיליוני ₪):

שנה	הפרשה שוטפת	שיעור ההפרשה מיתרת האשראי
2007	9.8	0.10%
2008	3.9	0.03%
2009	0.6	-
2010	0.4	-
1-3.2011	(1.0)	(0.01%)

5. נתונים נוספים – יתרת חובות גדולים

יתרת האשראי בתיקי ההלוואות שיתרתם עולה על 5 מיליוני ₪, מסתכמת ליום 31.3.2011 בסך של כ-200 מיליוני ₪ המהווה שיעור של כ-1.25% מיתרת תיק האשראי.

סיכויי אשראי

סיכון האשראי הינו הסיכון לרווחי הבנק ולהונם של הבנק הנובע מחדלות פירעון של לווה או אי עמידה בהתחייבויותיו כלפי הבנק. סיכון האשראי נגזר מחומרת ההפסד הצפויה בהינתן מצב של התממשות הסיכון.

איתור סיכויי האשראי, וגידורם, נמצאים באחריותו הניהולית של קצין האשראי הראשי של הבנק. קצין האשראי אחראי להתוויית מדיניות האשראי של הבנק והגשתה לאישור דירקטוריון הבנק.

ביום 23.09.2009 מונה מנהל האגף הפיננסי כמנהל הסיכונים הראשי. מנהל הסיכונים הראשי אחראי לניהול סיכון האשראי של הבנק, הגדרת שיטות מדידה לסיכון האשראי, במטרה להבטיח יישום גישות מיטביות (Best Practice), וכן אחראי לניתוח פרופיל הסיכון והכנת דו"ח מסכם בתדירות רבעונית עבור ההנהלה הבכירה של הבנק ודירקטוריון הבנק בדבר שינויים באיכות האשראי.

מדיניות האשראי של הבנק מגדירה את הקריטריונים הנדרשים להבטיח איכות האשראי והקטנת הסיכונים הנבעים ממנו, לרבות הפרמטרים לסינון ומיון לווים ובקשות אשראי, בחינת יכולת ההחזר של הלווים והערבים לחוב, סוגי הביטחונות שישמשו להבטחת האשראי, מקדמי הביטחון, תמחור האשראי, וכן עקרונות לניהול, מעקב ובקרה אחר האשראי והביטחונות. המדיניות כוללת פירוט מקיף בדבר מערך סמכויות האשראי בבנק הכולל סמכויות אישיות, פורום הנהלה עסקית, ועדת אשראי של הדירקטוריון והדירקטוריון. מדיניות הבנק מגדירה מגבלות לפעילות הבנק במגזרים מסוימים, ובהם קבוצות רכישה, תושבי חוץ, הלוואות בסיוע ביטוח עזר (EMI) לרבות מגבלה לגבי חשיפה מצרפית לחברה המבטחת.

מסמך המדיניות חל, ללא יוצא דופן, על כל מוצרי האשראי המוצעים ע"י הבנק. מסמך המדיניות לניהול סיכויי אשראי מגדיר את אופן העמדת האשראי ע"י היחידות העסקיות של הבנק העוסקות בהענקת וניהול אשראי, וזאת על מנת לוודא כי אשראי זה מוענק בהתאם לקיבולת הסיכון של הבנק, ולתיאבון לסיכון שהוגדר ע"י דירקטוריון הבנק.

מסמך המדיניות מיועד להבטיח כי:

- כל עסקאות האשראי מוערכות בצורה הולמת ועקבית, ובהתאם להשפעתן הפיננסית על תוצאותיו העסקיות של הבנק.
 - האשראי מוקצה ומאושר בהתאם למסגרות ותהליכי האצלת סמכויות בחרים וידועים.
 - תיק האשראי הכולל מנהל תחת מגבלת ריכוז והון, והניהול הכולל נתון לבקרה נאותה בתדירות הולמת.
- מדיניות האשראי מאושרת אחת לשנה על ידי דירקטוריון הבנק. מדיניות האשראי לשנת 2011 אושרה בדירקטוריון הבנק משיבתו ביום 16 בדצמבר 2010.

הבנק מבצע מעקב אחר "אינדיקטורים מצביעי סיכון" (KRI) לעניין סיכון האשראי. הבנק קבע ספים למעקב, שבהתקיימם, נדרשת בחינת התאמת מדיניות האשראי לשינוי שנתקיים. במסגרת האינדיקטורים מבצע מעקב אחר שינוי במחירי הדירות, בתוצר הלאומי הגולמי, שיעורי האבטלה והיקף פיגורי התשלומים בבנק ובמערכת. בשנת 2010, וברבעון המדווח, לא נתקיימו תנאי הסף, כאמור.

מדיניותו של הבנק בשנים האחרונות הינה התמקדות בפעילות בתחום המשכנתאות הן בהלוואות המיועדות למימון רכישת דירות מגורים, לרבות מימון בניית צמודי קרקע, והן בהלוואות לכל מטרה כנגד שעבוד דירת מגורים שבבעלות החייב. מדיניות זו תורמת לפיזור תיק האשראי הקיים בין מספר רב של לווים, בפיזור גיאוגרפי ניכר. בנוסף, מממן הבנק גם אשראי לרכישת נכסים ביעוד למשרדים למסחר ולתעשייה קלה באזורי ביקוש, הן לשימוש עצמי והן למימון רכישת נכסים כנכסים מניבים המשמשים כהשקעה. הבנק אינו מעניק מימון חדש לבתי מלון, אולמות שמחה, דל"ן לתעשייה כבדה או מרכזי מסחר גדולים.

בנוסף, מכיל התיק הקיים אשראי שמקורו מפעילות עבר בתחום ליווי הבניה - פעילות שהופסקה בחודש יוני 2009, תוך מכירת תיק הליוויים הפעיל באותו מועד לחברת האם. עיקר האשראי הנותר הינו ערבות חוק מכר בגין פרויקטים שבניתם הושלמה.

כמו כן, מממן הבנק קבוצות לווים בדרך של "קבוצת רכישה", בעיקר למגורים. קבוצת יחידים הנה התאגדות של מספר גורמים (פרטיים או עסקיים) לצורך רכישת קרקע לשם בניה עצמית משותפת, או התאגדות של בעלי קרקע לצורך בניה עצמית משותפת על קרקע הנמצאת בבעלותם.

הבנק קבע מגבלות חשיפה למגזרי הפעילות הבאים:

- א. שיעור מרכיב מגזר האשראי המסחרי בכלל התיק- 8%.
- ב. שיעור האשראי לתושבי חוץ בתמהיל ביצועי הבנק- 8%.
- ג. היקף מסגרות מצרפי למסגרות האשראי המוקצות לקבוצות רכישה- 10% מהיקף תיק האשראי.
- ד. חשיפה לחברת EMI – ר' עמוד 27 לדוח הדירקטוריון.

נכון ליום 31 במרס 2011 הבנק עמד במגבלה שנקבעה בכל אחד מהתחומים דלעיל.

כמו כן, הבנק הגדיר מגבלות פנימיות לחשיפה ללווה בודד (10%) ולקבוצת לוויים (25%), מעבר למגבלות הרגולטוריות. הבנק עמד במגבלות אלו.

הבנק מעניק אשראי בעיקר למשקי בית, דבר המקנה לו פיזור ענפי נרחב של מקורות החזר ללא ריכוז ענפי בענף מסוים. הביטחונות הניתנים כנגד תיק האשראי בבנק הנם נכסי דלא-ניידא, מרביתם יחידות מגורים ברחבי הארץ ומקצתם נכסים מסחריים. כמו כן, מקבל הבנק כבטוחות גם פיקדונות חילים וערבויות בנקאיות במסגרת פעולות של גרירת הלוואה. מדיניות האשראי של הבנק קובעת מרחחי ביטחון על סוגי הנכסים השונים, בהתאם לסיכוי מימושם וסיכוי תנודתיות בשווי השוק שלהם לאורך הזמן.

ההלוואות בבנק ניתנות באמצעות יועצי משכנתאות הממוקמים ב-72 סניפים, הנמצאים בתחומי סניפי חברת האם, וב-4 סניפים עצמאיים. סניפי וסניפוני הבנק מחולקים לארבעה אזורים – צפון, ת"א, מרכז ודרום. אישור האשראי בבנק ניתנים ע"י מערך הסינוף, לרבות מינהלות אזורים, ומטה המשכנתאות.

הבנק מפעיל בקרת איכות אשראי עוד בתהליך העמדתו, באמצעות מערך עורפי הכולל יחידות חיתום אשראי, חיתום משפטי ויחידת בחינה וביצוע.

יחידת חיתום האשראי מבצעת בקרה אודות התאמת המסמכים שהגיש הלקוח לעניין מצבו הכלכלי. אל מול הצהרתו שעליהן התבסס האישור העקרוני שהונפק לו. יחידת חיתום הבטוחה, הנמצאת החל מחודש יוני 2010 באחריות האגף המשפטי, קובעת דרישות הבנק לרישום השעבוד בגין הנכס כבטוחה הולמת. ככל שהוכחו הצהרות הלקוח ונקבע כי הנכס המוצע הינו בר שעבוד בהתאם לנוהלי הבנק, מפקדות יחידות החיתום מסמך דרישה הכולל בין היתר מסמכי הבטוחה הנדרשים כתנאי להעמדת האשראי. מחלקת הבחינה והביצוע, מקבלת את תיק ההלוואה לאחר השלמתו ע"י יועץ המשכנתאות, בהתאם להחלטת החיתום, ומוודאת כי קיומו מלא נוהלי הבנק בקשר עימו. במידה וכך, מושלמת העברת הכספים ע"י יחידת הביצוע שבאותה מחלקה.

בבנק יחידה לבקרת אשראי הפועלת במסגרת הוראות נוהל בנקאי תקין מס' 319. היחידה, הכפופה החל מיום 8.3.2011, למנהל הסיכונים הראשי, בוחנת מדגמית ותקופתית את עמידת תיק ההלוואה בנוהלי הבנק, לרבות בחינת כושר החזר של הלווה, טיב הביטחונות וחשיפת הבנק בה, ומהימנות דירוג העסקה.

הבנק סוקר מידי תקופה את תיקי האשראי הגדולים בהתאם למדרג שאישר דירקטוריון הבנק. בנוסף, מדרג הבנק את לקוחותיו, למעט הלוואות לדיור, בהתאם לדרישות והגדרות בנק ישראל. מערכת הדירוג כוללת ציון התנהגותי (Behavioral Score) המתקבל אחת לחודש. הבנק מפעיל מאמצים לשיפור מתמשך של מודל הדירוג.

הבנק אינו מפעיל מערכת דירוג טרם אישור האשראי. הבנק פועל לגיבוש העקרונות לפיתוחה של מערכת מסוג זה.

הבנק מבצע הליכי הפקת לקחים ומקיים הדרכות לעובדיו על מנת לשמר ולשפר את הרמה המקצועית בתחום האשראי. בבנק פועלת ועדת הפקת לקחים, ברשות מנהל מחלקת החיתום, הדנה בתיקי הלוואות שניתנו במהלך השנים האחרונות, והגיעו לכשל.

בבנק פועל שמאי הבנק האמון על הקשר עם השמאים שאושרו לצורך מתן הערכת שווי לנכסים המשמשים כביטחונות לבנק, לרבות קיום בקורות אודות מתודולוגיית ההערכה, ורמתה המקצועית.

הבנק מפעיל מחלקת מעקב ביטחונות שתפקידה לבצע מעקב אחר השלמת רישום הבטוחות בתיק. המחלקה כפופה ליועץ המשפטי בבנק.

בבנק מחלקת גביה הפועלת אל מול לקוחות בפיגור. המחלקה פועלת הן בגיבוש הסדרים, לסוגיהם השונים, אל מול הלקוחות, והן באמצעות נקיטת צעדים משפטיים, ככל הנדרש. כמו כן אחראית המחלקה לסקירת תיק האשראי של הבנק, על מנת לבחון הצורך בסיווג חוב וביצוע הפרשות בעטיו.

בחודש יולי 2007 החל הבנק במתן אשראי קמעונאי בהתאם למתווה דיסקונט ("משכנתא מסובסדת") כפי שגובש ע"י הבנק וחברת האם. פעילות המתווה הביאה לגידול ניכר בהיקפי ביצוע המשכנתאות בבנק, לעומת שנות עבר. עיקר האשראי הניתן מתחילת הפעילות במתווה דיסקונט ניתן במוצר זה. להערכת הבנק, מתן ההלוואות בתנאים אטרקטיביים מביא לשיפור מתמשך באיכות לווים חדשים, בדגש על כושר החזר.

הבנק מחיל מדיניות תמחור תואמת נכסי סיכון. מדיניות זו הביאה לירידת חלקו של הבנק במגזרים מסוימים, בדגש על הלוואות מעל 60% מימון.

הבנק מבצע בקרה שוטפת בין היתר אחר היקף האשראי הניתן במגזרי הפעילות השונים, שיעורי המימון ושיעורי כושר ההחזר בהם ניתן האשראי, שיעורי הכשל, ריכוזיות תיק הלווים, פיזור גיאוגרפי, התפלגות גיל לווים ודירוג הלווים (בתחום המסחרי). הבנק שוקד כיום על הרחבת תחולת ניתוח החשיפות הגלומות בתיק.

בבנק נוהלים מפורטים לעניין חישוב כושר ההחזר בתיקי ההלוואות השונים. בהלוואות בריבית משתנה, כושר ההחזר מחושב לפי ריבית תוצאתית בשיעור מזערי של 4.5%.

הבנק מפעיל הפחתה במדרגי הסמכות בהלוואות הניתנות בנכסי יוקרה ובהלוואות הניתנות לתושבי חוץ, כך שאלו יאושרו במדרג סמכות הגבוה מזה הנדרש במגזר הכללי.

מדרג סמכויות האישור בבנק כולל התייחסות בין היתר, לנושאים הבאים:

- א. סכום ההלוואה
- ב. שיעור המימון
- ג. שיעור כושר החזר
- ד. הכנסה מזערית למשק בית ולנפש
- ה. תקופות גרייס
- ו. הכרה מהכנסה שאינה שכר עבודה
- ז. גיל הלווים
- ח. ויתור על ביטוח חיים

חברת אי.אם.אי. עזר - חברה לביטוח משכנתאות בע"מ (להלן: "EMI")

בדיון שנערך בדירקטוריון הבנק בנושא ביום 28 באפריל 2010, אושרה החזרה לפעילות מול חברת EMI וביום 20 ביוני 2010 שב הבנק להציע ללקוחותיו הלוואות בשיעור מימון גבוה בסיוע ביטוח חברת EMI. חידוש הפעילות בוצע, בין היתר, על רקע רכישת החברה על ידי חברת הראל חברה לביטוח בע"מ, וזאת לאחר שביום 17 בספטמבר 2008 הפסיק הבנק מתן השירות האמור על רקע מצב קבוצת AIG, שהחזיקה בבעלות בחברה.

החזרה לפעילות בוצעה תוך הגבלת שיעור המימון המרבי ל-90% משווי הנכסים המשועבדים ללא התחשבות בפרמיית הביטוח וחלף 95% שהיה בעבר.

יתרת ההלוואות שניתנו במסגרת EMI בבנק עומדת ליום 31 במרס 2011 על כ- 1.6 מיליארד ₪, כולל סך של כ- 0.2 מיליארד ₪ הלוואות לפי מידת הגביה שלא באחריות הבנק.

סך הכל אשראי המבטוח בביטוח זה ליום 31.3.11 מסתכם לסך של כ- 484.9 מיליון ₪.

ביום 30 במאי 2010 הודיעה חברה מעלות S & P על העלאת דירוג החסון הפיננסי של החברה לדירוג (מקומי) AA חלף A+ שהיה, תוך הותרת תחזית דירוג 'שלילית'. באוגוסט 2010 אישרה חברה מעלות S & P את דירוג חברת האם AA+, ועדכנה את תחזית הדירוג ליציבה משלילית.

חברת EMI אינה עומדת כיום בתנאים הנדרשים לחברת ביטוח מוכרת על פי הוראות 201-211 להוראות ניהול בנקאי תקין של בנק ישראל בדבר "מדידה והלימות הון", לצורך הפחתת סיכון האשראי.

באזל 2

בחודש יוני 2004 פירסמה הוועדה הבינלאומית לפיקוח על הבנקים (ועדת באזל) את המלצותיה החדשות, שנועדו להבטיח את הרגולציה הראויה להסדרת כללי הלימות ההון של הבנקים במדינות שונות (להלן: "באזל 2"). הנוסח הסופי של המסמך פורסם על ידי הוועדה בחודש יוני 2006.

בנק ישראל אימץ את המלצות הוועדה במלואן וגיבש הנחיות ליישום. בהתאם להחלטת בנק ישראל, המלצות באזל 2 על כל מדביו מיושמות במערכת הבנקאית בישראל בגישה הסטנדרטית לפחות החל מסוף שנת 2009.

עקרונות באזל 2 נועדו לשפר את ניהול הסיכונים במערכת הבנקאות העולמית על מנת לחזק את יציבותה הפיננסית ומטרתם להסדיר פיקוח ומשמעת שוק מתקדמים הקושרים את הלימות ההון לסיכונים באופן מדויק מבעבר. ההוראות עוסקות בעיקר בשלושה סיכונים מרכזיים אליהם חשוף תאגיד בנקאי: סיכון אשראי, סיכון שוק, ולראשונה, אף בסיכונים תפעוליים והקצאת ההון בגינם.

תאגידים בנקאיים נדרשים לפתח דרישות הון שתתאמנה לרמת הסיכון של כל בנק ספציפי.

המלצות באזל בנויות משלושה מדבכים (Pillars), כלהלן:

- מדבר 1 – דרישות הון מזעריות בגין סיכון אשראי, סיכון שוק וסיכון תפעולי. מטרתו להרחיב ולשפר את מסגרת המדידה הקיימת, שנקבעה בשנת 1988;
- מדבר 2 – הרחבת תהליכי הבחינה על ידי הפיקוח על הבנקים, כולל הלימות ההון של המוסד הפיננסי ותהליכי הניהול והערכת הסיכונים שלו;
- מדבר 3 – משמעת שוק – באמצעות הרחבה של המידע הפומבי בדבר הסיכונים להם חשוף הבנק.

מדבר 1

לצורך חישוב דרישות הון מזעריות משלב מדבר 1 גישות חדשות לאמידת הסיכונים איתם מתמודד הבנק, כך שישקפו טוב יותר את פרופיל הסיכון של הבנק;

הגישה הסטנדרטית – למדידת דרישות הון בגין סיכון אשראי מבוססת על דירוגים חיצוניים המבוצעים על ידי חברות דירוג אשראי חיצוניות ומכירה באופן רחב יותר מבעבר בגורמים מפחית סיכון; בעוד מדידת דרישות הון בגין סיכונים תפעוליים לפי גישה זו, ולפי גישת האינדיקאטור הבסיסי, מתייחסת להכנסה גולמית; דרישות הון בגין סיכון שוק תואמות ברובן להוראות באזל 1 אשר פורסמו על ידי הוועדה ב-1988 ומיושמות על ידי הבנק כיום.

גישת הדירוגים הפנימיים – מבוססת על מדידת סיכונים וחישוב ההון הנדרש באמצעות דירוגים פנימיים של התאגיד הבנקאי.

מדבר 2

מדבר זה עוסק בתהליך פנימי להערכת נאותות ההון המוקצה לסיכונים (ICAAP – Internal Capital Adequacy Assessment Process), בין היתר, באמצעות ביצוע הערכת סיכונים שאינם נכללים במדבר הראשון, ביצוע מבחני קיצון; בתהליך SREP - תהליך סקירה והערכה פיקוחי של תהליך ה-ICAAP (תהליך ה-SREP יתבצע לאחר כניסה לתוקף של הוראות באזל 2 ועל בסיס ד"חות ה-ICAAP); בהנחיות לניהול סיכונים; בהתאמת המבנה הארגוני של הבנק לדרישות ניהול הסיכונים של באזל 2, אשר כוללות הפרדה בין שלושה גורמי מפתח: יחידות עסקיות, יחידת ניהול הסיכונים (ERM - Enterprise Risk Management) ויחידות בקרה וביקורת עצמאיות.

דבר 3

נדבר זה כולל דרישות גילוי המיושמות בדיווח לציבור של תאגידים בנקאיים. דרישות הגילוי מיועדות לאפשר למשתמשים בדוחות לציבור להעריך מידע משמעותי שכלול בהם לגבי יישום המלצות באזל, ההון, חשיפת הסיכון, תהליכי הערכת הסיכון ובהתאם לכך להעריך את הלימות ההון של התאגיד הבנקאי.

כללי

בסוף חודש דצמבר 2008 הפיץ המפקח על הבנקים הוראת שעה בדבר "מסגרת עבודה למדידה והלימות הון" המבוססת על המלצות באזל 2 ומשקפת את עמדת המפקח בנושאים שונים המטופלים בשלושת הנדבכים, ובפרט בהתייחס, לגישות הסטנדרטיות לחישוב דרישות הון מזעריות בגין סיכונים אשראי, סיכון שוק וסיכון תפעולי, כפי שקבעה ועדת באזל. בחודש יוני 2010 פורסמו הוראות ניהול בנקאי תקין בנושא "מדידה והלימות הון" הממזגות אליהם את תוכן הוראת השעה משנת 2008.

לשם השגת היעד, הבנקים ניהלו וממשיכים לנהל פרויקט רב שנתי חוצה ארגון שבאמצעותו מבוצעים השינויים הנדרשים בתפיסת הניהול, שינויים ארגוניים, שינויים בתהליכי עבודה, שינויים מיכנוניים ועוד. במקביל לדרישת הפיקוח על הבנקים ליישום הגישה הסטנדרטית, מעודד הפיקוח את התאגידים הבנקאיים להיערך באופן שיאפשר להם לאמץ בשלב הבא, במועד המתאים בעתיד, את הגישות המבוססות על דירוגים פנימיים בסיכונים אשראי. גישות אלו מהוות את ה- Best practice העולמי בתחום זה והחתימה ההדרגתית ליישומן חשובה לחיזוק איכות ניהול סיכונים האשראי בארץ.

עם זאת, ולאור היערכות מאומצת לעמידה בגישה הסטנדרטית והעלויות הכרוכות בכך, החליט הבנק לדחות לעת עתה בניית מודלי דירוג על פי הגישות המתקדמות ולהמשיך את ההיערכות לעמידה בגישה הסטנדרטית בלבד. במכתב מיום 30 ביוני 2010 הודיע המפקח על הבנקים כי התאגידים הבנקאיים נדרשים לאמץ יעד ליום 31 בדצמבר 2010 ליחס הון הליבה שלא יפחת מ-7.5%. ביום 1.8.2010 דירקטוריון הבנק החליט כי יחס הון הליבה לא יפחת מ-7.5%. יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון ליום 31 במרס 2011 הינו 12.0%, לעומת 12.5% ליום 31 בדצמבר 2010 ו-12.7% ליום 31 במרס 2010. ביום 21.11.2010 החליט דירקטוריון הבנק כי יחס הלימות ההון של הבנק, המחושב על פי הנחיות באזל 2, לא יפחת מ-13.0%. ליום 31 במרס 2011 יחס הלימות ההון לפי באזל 2 נדבר ראשון הינו 17.0% לעומת 18.3% ליום 31 בדצמבר 2010 ו-19.2% ליום 31 במרס 2010.

יישום דרישות באזל 2

היערכות הבנק ליישום דרישות באזל 2 התבצעה וממשיכה בשיתוף פעולה עם החברה האם, בנק דיסקונט לישראל בע"מ. כמו כן, מסתייע הבנק בשירותי ייעוץ חיצוניים.

יישום העקרונות והדרישות הנכללים במסגרת ההוראה למדידה והלימות הון (הוראות באזל 2) הינו תהליך ארוך ועתיר משאבים. בין היתר, בוצעו ומבוצעים כיום שינויים והתאמות בתהליכי העבודה ובמערכות תשתית, תהליכי השלמת נתונים ואיסופם, בניית מאגרי נתונים, פיתוח מודלים שונים והטמעת מערכות חדשות ליישום דרישות ההון. בבנק הוקמה ועדת היגוי להובלת פרויקט באזל 2 בבנק.

קצין אשראי ראשי ומנהל סיכונים האשראי בבנק הוביל את היערכות הבנק לעמידה בהוראות באזל 2 עד סוף שנת 2009. בחודש ספטמבר 2009 מונה סמנכ"ל פיננסי כלכלי למנהל הסיכונים הראשי בבנק בכפיפות למנכ"ל. עם מינוי מנהל סיכונים ראשי, האחריות על יישום הוראות באזל 2 הועברה אליו.

כדי לעמוד בדרישות הדיווח, הוחל בחודש מרס 2008 בפיתוח ממשקי העבודה אל מול מערכת לניהול סיכונים שנבחרה לנושא.

בהתאם לדרישת הפיקוח על הבנקים מהבנקים בישראל, השלים הבנק בחודש פברואר 2008 סקר השפעה כמותית על הערכת הלימות ההון (Quantitative Impact Study - QIS) בגישה הסטנדרטית והגיש את תוצאותיו לבנק ישראל.

בחודש אוגוסט 2007 הוציא בנק ישראל דרישה לביצוע סקר פערים בנוגע ל-14 מסמכי BIS – Bank of International Settlements הנלווים לנדבך 2, אותם אימץ בנק ישראל. ביצוע הסקר הושלם. הבנק השלים בניית תכנית עבודה לצמצום הפערים שאותרו ופועל ליישומה.

במסגרת ההתארגנות ליישום באזל 2 ביצע הבנק סקר פערים בנוגע לסיכוני השוק המטופלים בנדבך 1. לא אותרו פערים רבים בפעילות הבנק בהשוואה לנדבך 1. כמו כן, בוצע סקר למיפוי כלל הסיכונים התפעוליים הנובעים מפעילות הבנק. הפחתת הסיכונים המהותיים שנתגלו בסקר בוצעה עד לסוף חודש ספטמבר 2009.

בתחילת שנת 2010 גיבש הבנק מדיניות כוללת לניהול סיכונים ותוכנית עבודה לאישור מסמכי מדיניות לניהול כל אחד מהסיכונים אליהם הוא חשוף. עפ"י תוכנית העבודה, הבנק צפוי לסיים את גיבוש מסמכי המדיניות האמורים עד סוף רבעון ראשון של שנת 2012.

הבנק השלים גיבוש תהליך ICAAP עצמאי כנדרש ובחודש יוני 2010 הועבר לבנק ישראל דו"ח ICAAP הקבוצתי אשר מכיל דיווח בגין סיכוני הבנק כחלק מהקבוצה הבנקאית.

מעגלי בקרה במסגרת ניהול הסיכונים:

מעגל בקרה ראשון – כולל את יחידות הבנק השונות אשר נוטלות/יוצרות את הסיכונים עבור הבנק ואחראיות לניהול השוטף של אותם סיכונים. היחידות (כוללות גם את מערך הביניים והמערך האחורי) מדווחות דיווחים שוטפים לגבי חשיפה לסיכונים עליהם הן אחראיות לוועדה לניהול סיכונים של ההנהלה. בבנק פועלים פורומים סיכוני אשראי, פיננסי, משפטי ותפעולי הכוללים במידת הצורך את קצינת הציות, נציגי האגפים והמחלקות השונות ומשתתפים נוספים בהתאם לנושא. הפורומים מתכנסים ודנים בסיכונים המתעוררים בבנק מעת לעת, מעקב זה הינו שוטף אחר החשיפה לסיכונים ומסקנות הפורומים מדווחות לפורום הסיכונים הכללי של הבנק.

מעגל בקרה שני – כולל מנהל סיכונים ראשי בעל אחריות כוללת לניהול הסיכונים, יחידת ניהול הסיכונים באמצעותה פועל מנהל הסיכונים הראשי האחראית לגיבוש המלצות למדיניות ניהול סיכונים, פיתוח מתודולוגיות וכלים לזיהוי ומדידת החשיפה לסיכונים, גיבוש המלצות ליעדי הלימות הון, הגדרת התיאבון לסיכון וכו'.

בנוסף כולל מעגל הבקרה השני את קצינת הציות והממונה על איסור הלבנת הון ואת בקרת האשראי.

טבלה 1 – תחולת היישום

קבוצת בנק דיסקונט למשכנתאות (להלן – הבנק) כוללת את הבנק ושתי חברות בנות: חברת דיסקונט למשכנתאות לבית סוכנות ביטוח 2005 בע"מ הוקמה והחלה לפעול בשנת 2005 כסוכנות ביטוח אשר מתווכת בין לווים של הבנק לבין חברות ביטוח לעניין עריכת ביטוחי חיים בקשר עם ההלוואות וביטוחי מבנה לנכסים המשמשים כבטוחות להלוואות שמעמיד הבנק. דיסקונט משכנתאות הנפקות בע"מ הוקמה ביום 6 בנובמבר 2005 במטרה לגייס כספים למימון פעילות הבנק באמצעות הנפקת כתבי התחייבות שתמורתם תופקד בבנק.

טבלה 2 – מבנה ההון

הון הבנק לצורך הדיווח על יחס הלימות ההון ליום 31 במרס 2011 מורכב מהון מניות, עודפים וכתבי התחייבות נדחים ליום 31 בדצמבר נכללה בהון גם 1% מהאשראי לציבור ליום 31 בדצמבר 1991 ממודד עד ליום 31 בדצמבר 2004, ואשר נחשבת להון משני עליון על פי הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202, "מדידה והלימות ההון- רכיבי ההון". הון המניות הנפרע מורכב מ-1,547,428 מניות רגילות בנות 1 ₪. שווי הון המניות הנפרע בתוספת קרנות הון ליום 31.3.2011 הינו 522.0 מיליון ₪. העודפים הסתכמו ביום 31 במרס 2011 בכ- 594.5 מיליון ₪. יתרת הפרשה כללית ליום 31 במרס 2011- 18.4 מיליון ₪. להלן הרכב ההון הראשוני של הבנק ליום 31 במרס 2011:

מיליוני ₪	
522.0	הון המניות הנפרע וקרנות הון
594.5	עודפים
1,116.5	סה"כ הון ראשוני

הון משני. ההון המשני של הבנק לצורך באזל 2 ליום 31 במרס 2011 הסתכם ב- 453.7 מיליון ₪, והוא כולל סך של 18.4 מיליון ₪ בגין הפרשה כללית להפסדי אשראי וסך של 435.3 מיליון ₪ בגין כתבי התחייבות נדחים. ההון המשני ליום 31 בדצמבר 2010 הסתכם בסך של 519.0 מיליון ₪, והוא כולל סך של 18.4 מיליון ₪ בגין הפרשה כללית להפסדי אשראי וסך של 500.6 מיליון ₪ בגין כתבי התחייבויות נדחים. היקף כתבי ההתחייבות הנדחים מוגבל ל-50% מההון הראשוני בניכוי הקצאת ההון בגין סיכוני שוק. ליום 31 במרס 2011 עמד היחס האמור על שיעור של 39.1% (31.12.2010: 44.8%).

31 בדצמבר 2010	31 במרס 2011	
במיליוני ₪		
1.5	1.5	הון רובד 1
598.5	594.5	הון מניות רגילות נפרע
520.5	520.5	עודפים
1,120.5	1,116.5	קרנות הון אחרות
		סך הכל הון רובד 1
18.4	18.4	הון רובד 2
500.6	435.3	הפרשה כללית להפסדי אשראי
519.0	453.7	כתבי התחייבויות נדחים
		סך הכל הון רובד 2

טבלה 3 – הלימות ההון

להלן חלוקת דרישות ההון (במיליוני ₪):

31 בדצמבר 2010		31 במרס 2011	
נכסי סיכון	דרישות הון	נכסי סיכון	דרישות הון
(1) 9%	(1) 9%	(1) 9%	(1) 9%
במיליוני ₪			
4.6	51.5	2.0	22.9
103.0	1,144.0	115.7	1,288.7
20.4	226.6	19.1	212.4
641.1	7,123.0	655.3	7,281.5
7.4	82.6	9.7	107.6
776.5	8,627.7	782.7	8,913.1
2.5	28.2	4.1	46.1
27.6	306.3	27.8	308.8
806.6	8,962.2	814.6	9,268.0

נכסי סיכון ודרישות הון בגין סיכון אשראי הנובע מחשיפות של:

תאגידים בנקאיים

תאגידים

קמעונאי ליחידים

משכנתאות לדירור

נכסים אחרים

סך נכסי סיכון ודרישות הון בגין סיכון אשראי

נכסי סיכון ודרישות הון בגין סיכון שוק לפי הגישה הסטנדרטית
נכסי סיכון ודרישות הון בגין סיכון תפעולי לפי גישת האינדיקטור
הבסיסי

סך הכל נכסי סיכון ודרישות הון

(1) דרישת ההון המינימלית הינה על פי דבכים 1 ו-2.
8% בגין הוראות נדבך 1 ותוספת 1% בגין הוראות נדבך 2.

יחס ההון לרכיבי סיכון

באזל 2	
31.12.10	31.3.11
ב-%	
12.5	12.0
18.3	17.0
9.0	9.0

יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון

יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון

יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

טבלה 4 – סיכונים אשראי – דרישות גילוי כלליות

טבלה 4ב: התפלגות חשיפות סיכון אשראי לפי סוגים עיקריים של חשיפת אשראי

31.12.2010		31.3.2011	
חשיפת סיכון אשראי ברוטו ממוצעת (1)	חשיפת סיכון אשראי ברוטו לתום תקופת הדיווח	חשיפת סיכון אשראי ברוטו ממוצעת (1)	חשיפת סיכון אשראי ברוטו לתום תקופת הדיווח
במשך שנת הדיווח	במשך שנת הדיווח	במשך שנת הדיווח	במשך שנת הדיווח
16,318.4	17,286.2	16,669.5	17,497.6
104.0	100.1	107.0	118.0
3,453.4	2,853.1	3,144.9	2,651.3
72.3	65.0	68.3	59.4
19,948.1	20,304.4	19,989.6	20,326.3

אשראי

אחרים (2)

ערביות והתחייבויות אחרות

על חשבון לקוחות (3)

עסקאות במכשירים

פיננסיים נגזרים (4)

סך הכל

1. הממוצע חושב על פי יתרות לסוף רבעון החל מיום 31.3.10 (ליום 31.12.10 הממוצע חושב על פי יתרות לסוף רבעון החל מיום 31.12.09).

2. בעיקרם: מזומנים, פיקדונות בבנקים, רכוש קבוע ונכסים אחרים.

3. סיכון אשראי חוץ מאזני הינו לפני המרה לשווא ערך אשראי (לפני הכפלה במקדמי CCF).

4. סיכון האשראי בגין עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים מוצג במונחי שווא ערך אשראי (לאחר הכפלה במקדם התוספת (Add-on)).

* כולל מחויבות הבנק למתן אשראי מותנה ללקוחות במסגרת "אישור עקרוני ושמירת שיעור הריבית" להוראת נב"ת 451 – נהלים למתן הלוואות לדירור, בסך של 1,048.8 מיליון ₪ (ליום 31.12.10 - 1,577.4 מיליון ₪).

טבלה 4ד: התפלגות חשיפות לפי צד נגדי

ערבוביות והתחייבויות אחרות על חשבון לקוחות (2)					אשראי	אחרים (1)	סך הכל
עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים (3)		במיליוני ₪					
		31.3.2011					
3.5	-	-	-	3.5	ריבוניות		
71.2	-	-	-	71.2	תאגידים בנקאיים		
1,937.7	9.4	1,216.3	-	712.0	תאגידים		
209.7	-	3.2	-	206.5	קמעונאי ליחידים		
17,986.2	50.0	1,431.8	-	16,504.4	משכנתאות לדירור		
118.0	-	-	118.0	-	נכסים אחרים		
20,326.3	59.4	2,651.3	118.0	17,497.6	סך הכל		
31.12.2010							
3.5	-	-	-	3.5	ריבוניות		
214.8	-	-	-	214.8	תאגידים בנקאיים		
1,609.7	10.8	872.1	-	726.8	תאגידים		
222.2	-	4.3	-	217.9	קמעונאי ליחידים		
18,154.1	54.2	1,976.7	-	16,123.2	משכנתאות לדירור		
100.1	-	-	100.1	-	נכסים אחרים		
20,304.4	65.0	2,853.1	100.1	17,286.2	סך הכל		

1. בעיקרם: רכוש קבוע ונכסים אחרים.
2. סיכון אשראי חוץ מאזני הינו לפני המרה לשווה ערך אשראי (לפני הכפלה במקדמי CCF).
3. סיכון האשראי בגין עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים מוצג במונחי שווה ערך אשראי (לאחר הכפלה במקדמי התוספת (Add-on)).
- *** כולל מחויבות הבנק למתן אשראי מותנה ללקוחות במסגרת "אישור עקרוני ושמירת שיעור הריבית" להוראת נב"ת 451 – נהלים למתן הלוואות לדיר, בסך של 1,048.8 מיליון ₪ (ליום 31.12.10 - 1,577.4 מיליון ₪).

טבלה 4ה: פיצול התיק לפי יתרת תקופה חוזית לפירעון

סך הכל תזרימי מזומנים	ללא תקופת פירעון (2)	מעל חמש שנים	מעל שנה ועד חמש שנים	עד שנה	
במיליוני ₪					
31.3.2011					
23,651.6	9.5	15,297.0	6,413.3	1,931.8	אשראי
118.0	70.5	-	-	47.5	אחרים (3)
					ערביות והתחייבויות אחרות על חשבון
2,651.3	416.5	-	762.4	1,472.4	לקוחות (4)
59.4	-	53.2	5.2	1.0	עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים (5)
26,480.3	496.5	15,350.2	7,180.9	3,452.7	סך הכל
31.12.2010					
22,671.0	43.2	14,432.3	6,185.4	2,010.1	אשראי
100.1	69.5	-	-	30.6	אחרים (3)
					ערביות והתחייבויות אחרות על חשבון
2,853.1	412.9	-	424.0	2,016.2	לקוחות (4)
65.0	-	59.0	5.0	1.0	עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים (5)
25,689.2	525.6	14,491.3	6,614.4	4,057.9	סך הכל

1. בביאור זה מוצגים תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים בגין החשיפות, בהתאם לתקופות הנותרות למועד הפירעון החוזי של כל תזרים. הנתונים מוצגים ביחידה הפרשית להפסדי אשראי, אשר פריסתן לתקופות מתבצעת על-פי אומדן המתבסס על תקופות האשראי בגינו הן בוצעו.
2. כולל נכסים בסך 9.5 מיליון ₪ שזמן פירעונם עבר (ליום 31 בדצמבר 2010 - 43.2 מיליון ₪).
3. בעיקרם: רכוש קבוע ונכסים אחרים.
4. סיכון אשראי חוץ מאזני הינו לפני המרה לשווה ערך אשראי (לפני הכפלה במקדמי CCF). כולל סך של כ-1,048.8 מיליון ₪ ליום 31.3.11 (ליום 31.12.10 כולל סך של 1,577.4 מיליון ₪) מחויבות למתן אשראי במסגרת אישור עקרוני.
5. מוצג לפי שווי מאזני בתוספת ערך נקוב (לפני המרה לשווה ערך אשראי).

בנק דיסקונט למשכנתאות בע"מ

טבלה 5 – סכומי חשיפה לפי משקלי סיכון

ליום 31 במרס 2011									
סך הכל	אחר	150%	100%	75%	50%	*35%	20%	0%	
במיליוני ₪									
20,326.3	-	158.6	2,648.0	2,675.4	21.4	14,759.3	49.7	13.9	חשיפה לפני הפחתת סיכון (1) (2)
20,302.2	-	158.6	2,636.9	2,675.4	21.4	14,735.2	60.8	13.9	חשיפה לאחר הפחתת סיכון (1) (2)
-	-	-	-	-	-	-	-	-	סכומים מנוכים מההון

ליום 31 בדצמבר 2010									
20,304.4	-	166.6	2,299.4	2,613.3	20.9	14,989.4	193.9	20.9	חשיפה לפני הפחתת סיכון (1) (2)
20,304.4	-	166.6	2,288.3	2,613.3	20.9	14,989.4	205.0	20.9	חשיפה לאחר הפחתת סיכון (1) (2)
-	-	-	-	-	-	-	-	-	סכומים מנוכים מההון

1. סיכון אשראי חוץ מאזני הינו לפני המרה לשווה ערך אשראי (לפני הכפלה במקדמי CCF).
2. סיכון האשראי בגין עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים מוצג במונחי שווה ערך אשראי (לאחר הכפלה במקדם התוספת (Add-on)).
- * כולל סך של 1,048.8 מיליון ₪ מחויבות למתן אשראי שניתנה ללקוחות במסגרת "אישור עקרוני ושמירת שיעור הריבית", להוראת ניהול במקאי תקין מס' 451 "נהלים למתן הלוואות לדירור" (ליום 31 בדצמבר 2010 – 1,577.4 מיליון ₪).

טבלה 7 – הפחתת סיכון האשראי

ליום 31 במרס 2011			
חשיפת סיכון אשראי המכוסה על ידי ביטחון פיננסי כשיר (3) (4)	סך כל החשיפה (1) (2)	חשיפה המכוסה על ידי ערבויות (5)	
-	3.5	-	חובות של ריבוניות
-	71.2	-	חובות של תאגידים בנקאיים
-	1,937.7	11.1	חובות של תאגידים
-	209.7	-	קמעונאי ליחידים
24.1	17,986.2	-	משכנתאות לדירור(1)
-	118.0	-	נכסים אחרים
24.1	20,326.3	11.1	סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2010			
-	-	3.5	חובות של ריבוניות
-	-	214.8	חובות של תאגידים בנקאיים
11.1	-	1,609.7	חובות של תאגידים
-	-	222.2	קמעונאי ליחידים
-	25.5	18,154.1	משכנתאות לדירור (1)
-	-	100.1	נכסים אחרים
11.1	25.5	20,304.4	סך הכל

1. סיכון אשראי חוץ מאזני הינו לפני המרה לשווה ערך אשראי (לפני הכפלה במקדמי CCF).
2. סיכון האשראי בגין עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים מוצג במונחי שווה ערך אשראי (לאחר הכפלה במקדם התוספת (Add-on)).
3. לאחר, כאשר רלוונטי, קיזוז מאזני או חוץ מאזני.
4. לרבות זהב.
5. סכום החשיפה המכוסה על ידי ערבויות המועבר לחובות הצד הנגדי שנתן את הערבות.
- (1) כולל מחויבות הבנק למתן אשראי מותנה ללקוחות במסגרת "אישור עקרוני ושמירת שיעור הריבית" להוראת נב"ת 451 – נהלים למתן הלוואות לדירור, בסך של 1,048.8 מיליון ₪ (ליום 31.12.10 – 1,577.4 מיליון ₪).

טבלה 8 – גילוי לגבי נגזרים מעבר לדלפק

ליום 31 בדצמבר 2010	ליום 31 במרס 2011	
במיליוני ₪		
-	-	שווי הוגן ברוטו חיובי של חוזים (1):
-	-	חוזי ריבית:
-	-	שקל-מדד
-	-	אחר
41.0	37.0	חוזי מטבע חוץ
-	-	חוזים בגין מניות
-	-	חוזי סחורות ואחרים
41.0	37.0	סך הכל שווי הוגן ברוטו חיובי של חוזים
-	-	הטבות קיזוז
65.0	59.4	חשיפת אשראי נוכחית לאחר קיזוז (2)
-	-	ביטחון שמוחזק
65.0	59.4	חשיפת אשראי נטו בגין נגזרים

1. לפני קיזוזים ולרבות נגזרים משובצים.
 2. חשיפת אשראי נוכחית הינה השווי ההוגן החיובי של חוזים בתוספת חשיפת אשראי חוץ מאזנית פוטנציאלית בגין מכשירים נגזרים (המחושבת על בסיס סכום הקרן הרעיונית של תיק הצד הנגדי כולו מוכפל במקדם התוספת (Add-on)).

סיכונים סביבתיים

ביום 11 ביוני 2009, ניתנה הנחיה מאת המפקח על הבנקים לעניין הסיכונים הסביבתיים לפיה על התאגיד הבנקאי להכיר בכך שזיהוי והערכת הסיכון הסביבתי הינם חלק מהליך נאות של מערך הסיכונים של התאגיד הבנקאי, ולפעול לניהול הטמעת ניהול החשיפה לסיכון במכלול קבוצתי לרבות נהלים לזיהוי סיכון מהותי בעת מתן אשראי ושילוב הערכת הסיכון בהערכה התקופתית של איכות האשראי שהועמד. על פי ההנחיה על דירקטוריון הבנק לאשר קריטריונים ליישום האמור, בתשומת לב להמלצות, ההנחיות והתקנים העולמיים בעניין זה במדינות מפותחות אחרות בעולם, בהתאמה לרגולציה הקיימת בישראל.

ביום 27 ביוני 2010 אושרה בדירקטוריון הבנק מדיניות לניהול הסיכונים הסביבתיים.

חשיפת הבנק לסיכון סביבתי עקיף הנובע מכשל לקוח הנגרם עקב נזק שנגרם לסביבה כתוצאה מפעולותיו, או מצב בו שווי הבטוחה פוחת נזק ו/או פוטנציאל לנזק שנוצר בעטיו לסביבה, הינה נמוכה.

המדיניות קובעת כללים לצמצום החשיפה לסיכון סביבתי בעת מימון קבוצות רכישה.

כמו כן, בוצעו שינויים למסמכי הבנק הכוללים התחייבות הלקוח כי הינו עומד, וכי יעמוד בעתיד, בכל התקנים במדינת ישראל, וככל שפעילות הלקוח מבוצעת מחוץ לישראל, אף בתקני חו"ל. כמו כן מתחייב הלקוח כי ידווח לבנק על כל אירוע בפעילותו שמעלה חשש לפגיעה סביבתית. הלקוח יתחייב לפצות את הבנק בגין כל הוצאה שתיגרם לבנק בגין גרימת נזק סביבתי על ידו.

במישור התפעולי, הנושאים בהם ננקטות פעולות על ידי הבנק לצורך ניהול הסיכונים הסביבתיים הינם: סביבת העבודה, חיסכון באנרגיה (מיזוג אוויר, חשמל), חיסכון במים, חיסכון בנייר, פסולת ומחזור וכן בהעלאת המודעות בקרב העובדים לאיכות הסביבה.

סיכונים תפעוליים

סיכון תפעולי מוגדר כסיכון להפסד כתוצאה מאי נאותות או מכשל של תהליכים פנימיים, אנשים ומערכות או כתוצאה מאירועים חיצוניים. הגדרת הסיכון התפעולי משיקה לסיכונים נוספים כסיכון המוניטין, הסיכון האסטרטגי, סיכונים הציות והרגולציה כך שקיימים מצבים בהם עקב התממשותו של סיכון תפעולי מתממשים סיכונים אחרים ובהם סיכון שוק, סיכון אשראי, סיכון מוניטין וסיכון משפטי.

מסגרת הסיכון התפעולי כוללת שבע קטגוריות עיקריות, כמפורט להלן:

הונאה פנימית

הונאה חיצונית

נוהגי עבודה ובטיחות סביבת העבודה

נוהגי לקוחות, מוצרים ועסקים

חזק לנכסים פיזיים

שיבושים עסקיים וכשל מערכות

ביצוע, הפצה וניהול תהליכים

פעילותו של הבנק כרוכה בפעולות רבות שכרוך בהן סיכון תפעולי. הבנק פועל לריכוז המידע אודות סיכונים תפעוליים ואירועים המהווים מימוש סיכון תפעולי ולצמצום הסיכונים.

במסגרת ניהול הסיכונים התפעוליים נקבע בבנק פורום סיכונים תפעוליים בראשות מנהל הסיכונים התפעוליים המתכנס אחת לרבעון ובו מועלים הסיכונים התפעוליים.

הבנק מקיים סקר סיכונים תפעוליים אשר במסגרתו מוערך הסיכון התפעולי תוך התייחסות לרמת הסיכון השורשי ולרמת הסיכון השני. הסיכון השורשי הינו סיכון המובנה בתהליך בהתעלם מהבקורות הרלוונטיות. חומרת הסיכון מביאה בחשבון את החזק הכספי הישיר העלול להיגרם מהתממשות הסיכון. הסיכון השני נקבע על פי רמתו הנכחית של הסיכון לאחר הערכת רמת הבקורות הקיימות.

מערכות המידע של הבנק הן ברובן בנות שנים רבות ותמיכתן בפעילות העסקית הנדרשת ובצרכים עתידיים הינה מוגבלת. בנוסף, קיים צורך במיכון של תהליכי עבודה ידניים, עתירי כ"א, שבגינם מפעיל הבנק מערך תהליכי בקרה שגם הוא עתיר כ"א. צמצום הסיכונים התפעוליים יתבצע באמצעות פרויקט "שמים" ומיקור חוץ של מערכות המיחשוב של הבנק (ר' עמוד 44 בדוח הדירקטוריון). הושלם מסמך ניתוח פערים של נוהל בנקאי תקין מס' 357. ממצאי המסמך מדונו בהנהלת הבנק ובוועדת ובדירקטוריון. הבנק מצוי בתהליך של טיפול הפערים מנוהל בנקאי תקין 357 ביחד עם חברת האם לסגירתו.

סיכונים משפטיים

הגדרת הסיכון המשפטי והרגולטורי מבוססת על ההגדרה שבהוראה 339 להוראות ניהול בנקאי תקין בנושא ניהול סיכונים ועל מסגרת העבודה של באזל. בהתאם להנחיות האמורות ניתן לזהות מספר מאפיינים של התממשות סיכון משפטי ורגולטורי הנובעים מאופי הפעילות העסקית השוטפת של הבנק ובכלל זה:

סיכון אכיפת הסכמים – משמעו הסיכון לקרות חזקים כספיים לבנק כתוצאה מהיעדר אפשרות משפטית לאכוף הסכמים שנכרתו בין הבנק ללקוחותיו ו/או היעדר יכולת משפטית למימוש בטוחות הבנק (להבדיל ממצב בו לא ניתן לממש הסכם בשל אי יכולת תשלום של החייב, או בשל ערכה/סחירותה הנמוך של הבטוחה). סיכונים אכיפת הסכמים יכולים לנבוע מהתממשות סיכונים תפעוליים, להבדיל ממשפטיים (כך לדוגמא במקרה של אובדן מסמכים או פעולה בניגוד לנהלי הבנק), או מסיכונים משפטיים (כך לדוגמא, במקרה בו ההנחיות המשפטיות הפנימיות בבנק קוימו אך לא התקבלו על ידי בית המשפט כמספקות או שמסמכי הבנק אינם מנוסחים כנדרש).

סיכונים רגולציה – סיכונים רגולציה משמעם הסיכון לקרות חזקים כספיים כתוצאה משינוי עתידי בהוראות הרגולציה (לרבות חוקים, תקנות, צווים ונהלי בנק ישראל) ובפסיקת בתי המשפט. הליכי חקיקה אלו, עלולים להטיל על הבנק חובות גם באופן רטרואקטיבי.

סיכוני ניהול הליכים משפטיים – התממשות כל אחד מהסיכונים בהם נושא הבנק (לרבות סיכוני אשראי, סיכונים תפעוליים, סיכונים פיננסיים ועוד), עלול להיות כרוך בניהול הליך משפטי (תביעות של הבנק ותביעות כנגד הבנק). סיכוני ניהול הליכים משפטיים משמעו הסיכון לקרות נזק כספי כתוצאה מניהול לא מיטבי של ההליך המשפטי.

סיכון תחרותיות

ענף בנקאות המשכנתאות מאופיין בתחרות עזה בין הבנקים, שהביאה במשך השנים לירידה במרווחים הפיננסיים. בעבר, נהנה הענף מהכנסות תפעוליות גבוהות (בעיקר בגין מתן שירותים לאוצר ומכירת ביטוח אגב מתן משכנתא) ומיחס כיסוי תפעולי גבוה שאיפשר ירידה במרווחים הפיננסיים.

בשנים האחרונות נשחקו מהותית ההכנסות התפעוליות של הענף (בעיקר עקב מדיניות משרד האוצר) ויחס הכיסוי התפעולי הלך וקטן.

למרות ירידת יחס הכיסוי תחרות המחרים בענף נמשכת.

קצין ציות

בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 308 מינה הבנק קצין ציות הכפוף למנהל הסיכונים הראשי.

קצין הציות בודק באופן מדגמי את קיום ההוראות הצרכניות להן כפוף הבנק וכן אחראי להדרכת עובדים בנושא זה.

קצין הציות אחראי ליישום תוכנית הציות, ותיאום בין המחלקות השונות התומכות בה. לצורך כך, מונתה ועדת תיאום המתכנסת פעם ברבעון.

קצין הציות פועל לאיתור סיכון ציות, אחת לרבעון מוגש ונידון בהנהלה דו"ח הסוקר את פערי הציות אשר נתגלו ברבעון, ומעקב אחר פערי ציות מדוחות קודמים.

אחת לשנה, מדווח קצין הציות לדירקטוריון על פערי הציות בבנק. כמו כן במסגרת דוח חשיפות הנדון רבעונית מדווחים פערי ציות מהותיים. החל משנת 2010 מתקיימת ישיבה של הדירקטוריון בנוכחות קצין הציות לבדו.

בשנת 2008 הושלם סקר ציות על פי הוראת נוהל בנקאי תקין 308. כל הליקויים אשר נמצאו הושלמו.

בהתאם לדרישת הפיקוח על הבנקים, בוצעו פעולות לטיפול ניהול סיכון הציות – בין היתר, נבנתה תוכנית עבודה רב שנתית מבוססת סיכון; מופו הוראות באזל 2 והוגדר מועד לסגירת הפערים; עודכן נוהל הדירקטוריון, כך שתוגבר חשיפתו של קצין הציות לדירקטוריון וועדותיו. בנוסף, החל מהרבעון הראשון 2010 נכללת בדוחות המוגשים להנהלה הערכה של רמת סיכון הציות בבנק.

השפעת השינויים בסביבה הכלכלית

א. סיכונים פיננסיים

עיקר פעילות הבנק כיום מבוצעת במסגרת מתווה דיסקונט, ר' עמודים 3-4 לדוח הדירקטוריון,

שינויים בסביבת הפעילות העסקית אינם מגדילים את חשיפת הבנק לסיכוני השוק וסיכוני הנדלואות שלו.

בכפוף להמשך פעילות הבנק כמפורט בדוח הדירקטוריון מתווה דיסקונט.

ב. חשיפה למוסדות פיננסיים זרים – לבנק אין חשיפה למוסדות פיננסיים זרים.

ג. חשיפה לגופים אחרים החשופים במישרין או בעקיפין למשבר

נכון למועד הדוח הכספי לא אותרה חשיפה מהותית לבנק בגין גופים אחרים החשופים במישרין או בעקיפין למשבר בשווקי ההון בעולם.

- השקעות בפיקדונות בבנקים:

נכון למועד פרסום הדוחות הכספיים הבנק מבצע את השקעותיו בפיקדונות בבנקים בישראל בלבד.

ד. חשיפה למדינות זרות – לבנק אין חשיפה למדינות זרות.

חלק מהמידע המופיע לעיל הינו "מידע צופה פני עתיד", למשמעות המושג זה ר' לעיל בפרק "מידע צופה פני עתיד".

פעילות הבנק לפי מגזרי פעילות

הדיווח לפי מגזרי פעילות מתבסס על שימוש באומדנים, הנחות והערכות המשפיעים הן על הגילוי והדיווח והן על כל סכום כמותי שניתן בדיווח זה.

רקע

הבנק נותן אשראי מכספי הבנק במגזרי הפעילות הבאים:

1. הלוואות לרכישת או לבניית דיור, לרבות קבוצות רכישה;
2. הלוואות לכל מטרה בשעבוד יחידת מגורים;
3. הלוואות לרכישת או לבניית נכס מסחרי;
4. ליווי פיננסי לפרוייקטי בניה, ר' עמוד 45 לדוח הדירקטוריון.

כדי לאפשר את הפעילות במגזרי הפעילות האמורים, עוסק הבנק בגיוס מקורות למימון האשראי. במסגרת הלוואות לרכישת או לבניית דיור מבצע הבנק עבור משרד הבינוי והשיכון גם מתן אשראי ומענקים לזכאים.

להלן ייסקרו מגזרי הפעילות האמורים.

יחס ההכנסות והוצאות למגזרים השונים

הכנסות מימון

הכנסות המימון יוחסו באופן ספציפי למגזרי הפעילות.

הוצאות מימון

הוצאות המימון יוחסו בהתחשב בקיזוז ההון שיוחס לכל מגזר ואשר חושב על בסיס יתרות נכסי סיכון בכל מגזר ביחס ליתרה הכוללת של נכסי הסיכון.

הכנסות תפעוליות

ההכנסות התפעוליות בעיקרן יוחסו באופן ספציפי לכל מגזרי הפעילות. יתרת ההכנסות התפעוליות שלא יוחסו ספציפי, יוחסו על בסיס נפח יתרת אשראי בכל מגזר ביחס ליתרה הכוללת של האשראי.

הוצאות הנהלה וכלליות

הוצאות הנהלה וכלליות כגון משכורת ונלוות, אחזקה, פחת והוצאות אחרות מיוחסות למגזרי הפעילות חלקן בהתאם לייחוס ישיר, חלקן לפי יחס יתרת האשראי וחלקן לפי יחס היקף הפעילות.

מתן אשראי חדש

מידע על הלוואות חדשות לרכישת דירת מגורים ובמשכון דירת מגורים שבוצעו ומיחזורי הלוואות

להלן נתונים על ביצועי הלוואות חדשות לרכישת דירת מגורים ובמשכון דירת מגורים ומיחזורי בבנק (במיליוני ₪):

שנת 2010	אחוז השינוי	1-3/2010	1-3/2011	הלוואות שבוצעו
3,975.8	6.5	886.5	943.7	כספי בנק
2.7		0.7	0.7	כספי אוצר
2.6		-	0.8	הלוואות עומדות
5.3		0.7	1.5	סה"כ כספי אוצר
3,981.1	6.5	887.2	945.2	סה"כ הלוואות חדשות
322.2	100.9	52.9	106.3	הלוואות שמוחזרו
4,303.3	11.8	940.1	1,051.5	סה"כ הלוואות

ברבעון הראשון של שנת 2011 נתן הבנק הלוואות חדשות (לא כולל מיחזורים) בסך של 962.0 מיליון ₪, לעומת סך של 907.9 מיליון ₪ בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 6.0%. ביצועי ההלוואות על ידי הבנק כדלעיל כוללים הלוואות עומדות בסך 0.8 מיליון ₪, וכן אשראי שניתן מפיקדונות מיועדים שפירעונם מותנה במידת הגביה בסך 0.7 מיליון ₪, בדומה לתקופה המקבילה אשתקד, אשר בהתאם להוראת המפקח על הבנקים אין לכלול אותם ביתרות האשראי לציבור שבמאזן. נתח השוק של הבנק במתן אשראי חדש לרכישת דיור מכספי הבנק (ללא מיחזורים פנימיים) עמד על 6.9% (בהשוואה ל-8.1% בשנת 2010).

אסטרטגיית הבנק

עיקר פעילות הבנק הינה בתחום הקמעונאי ולטובתו מוקצים מרבית המקורות בשנים האחרונות. במסגרת המשך ההתמקדות בתחום הקמעונאי החליט בחודש יוני 2009 דירקטוריון הבנק כי הבנק לא יאשר פרויקטים חדשים בתחום ליווי הבניה, ר' עמוד 45 לדוח הדירקטוריון.

הבנק רואה את עיקר פעילותו ואת מנוף ההתרחבות שלו לשנים הבאות בתחום האשראי לדיור: אשראי לרכישת דיור, אשראי לבניית דיור, אם בבניה עצמית ואם בקבוצות רכישה, אשראי לכל מטרה ומסחרי בשעבוד דירת מגורים / נכס מסחרי ועיקר מאמצי השיווק והמכירות של הבנק מוטים למגזרים אלו. הבנק שם לו כמטרה אסטרטגית להעמיד משכנתאות לדיור ללקוחות חברת האם ולשמר את לקוחותיו הוא בעת ביצוע מיחזור משכנתאות.

הבנק מעריך כי המרווח הפיננסי על מוצרי האשראי של הבנקים למשכנתאות הגיע לרמה נמוכה ביותר. זאת במקביל לפגיעה בהכנסות התפעוליות של הבנקים למשכנתאות בשל התחרות הקשה בין הבנקים למשכנתאות.

הדרך שבה בחר הבנק להתמודד עם התחרות האמורה, הינה שיפור משמעותי בשירות לקיצור פרק הזמן להעמדת ההלוואה, ייעול השירות, המשך פעילות במסגרת מתווה דיסקונט והידוק הסינרגיה עם חברת האם, מימון קבוצות רכישה והרחבת פעילותו בהדרגה במתן אשראי לכל מטרה במשכון דירת מגורים.

מגבלות חקיקה

הבנק פועל במסגרת חוקים, תקנות והנחיות רגולטוריות אשר חלות על מערכת הבנקאות בישראל, מצד גורמי פיקוח שונים, ובכלל זה: הפיקוח על הבנקים, הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון, הממונה על ההגבלים העסקיים, ועוד. להלן יתוארו בקצרה מגבלות עיקריות שחלות על המגזרים בהם פעל הבנק.

מגבלת לווה בודד וקבוצת לווים - במסגרת הוראות ניהול בנקאי תקין חלה מגבלה שלפיה היקף החבות המותרת ללווה בודד לא תעלה על 15% מההון הראשוני והמשני, כהגדרתם בהוראות, ולקבוצת לווים על 30% מההון האמור. הבנק עומד במגבלות אלה.

ריכוזיות אשראי ענפית - על פי הוראות ניהול בנקאי תקין נדרשת הפרשה נוספת בגין ריכוזיות אשראי בהלוואות לדיור כאשר יתרת ההלוואות לדיור שבגין נעשתה הפרשה לפי עומק הפיגור, בניכוי ההפרשה, עולה על 1.5% מסך כל יתרת ההלוואות לדיור.

ליום 31 במרס 2011 היחס האמור עמד על שיעור של 1.0% ולכן לא נדרשה הפרשה, בדומה ליום 31 בדצמבר 2010. **נכסי סיכון** - במסגרת הוראות ניהול בנקאי תקין חלה מגבלה על היקף נכסי הסיכון של תאגיד בנקאי ברמה נתונה של הון (כהגדרתו בהוראה). יחס ההון המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים הינו 9%. נכון ליום 31 במרס 2011 יחס ההון של הבנק על פי הנחיות באזל 2 עמד על שיעור של 17.0%, בהשוואה לשיעור של 18.3% ב-31 בדצמבר 2010. **ביטוח אגב משכנתא** - בפברואר 2005 פרסם המפקח על הבנקים הנחיה על מדיניות חדשה שגובשה בשיתוף המפקח על הביטוח בנושא ביטוח אגב משכנתא לדיור. (לפרטים ר' להלן בפרק "ביטוח אגב מתן משכנתא").

מגזר הלוואות לרכישת או לבניית דיור

מגזר זה עוסק במתן הלוואות לרכישת יחידות דיור או לבנייתן (על ידי פרטיים). ההלוואות ניתנות בעיקרן למשקי בית. זהו המגזר העיקרי בפעילות הבנק, ומהווה כ- 89.3% מכלל האשראי לציבור, לעומת 89.5% בתקופה המקבילה אשתקד.

תוצאות פעילות המגזר

הרווח הנקי במגזר זה הסתכם ב- 4.3 מיליון ₪, בהשוואה לסך של 1.6 מיליון ₪ בתקופה המקבילה אשתקד, עליה של כ- 168.7%. **ההפרשה להפסדי אשראי** ברבעון הראשון של שנת 2011 הסתכמה ב- 2.4 מיליון ₪ בהשוואה לסך של 2.6 מיליון ₪ בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של כ- 7.7%.

סך כל מתן האשראי מכספי בנק וכספי אוצר הגיע ברבעון הראשון של שנת 2011 במגזר זה ל- 873.1 מיליון ₪ בהשוואה לסך של 828.3 מיליון ₪ בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 4.8%.

סך מתן האשראי מכספי בנק ומכספי אוצר אינו כולל מיחזורים פנימיים. לפירוט של הנתונים הכספיים לפי מגזרי פעילות - ר' ביאור מידע על מגזרי פעילות - מאוחד, בדוחות הכספיים.

מתן שירותים למדינה

הבנק נותן אשראי ומענקים לזכאים מכספי תקציב המדינה לפי הנחיות משרד הבינוי והשיכון ואגף החשב הכללי במשרד האוצר. הבנק אינו מקיים פעילות שיווקית ייחודית לזכאים. בשנים האחרונות שוחק החשב הכללי במשרד האוצר את עמלות הטיפול של הבנקים בהלוואות לזכאים. החל מיום 1 ביולי 2004 נכנס לתוקף הסכם חדש לתקופה של שנתיים (שהוארכה לאחר מכן) בין הבנק לבין החשב הכללי במשרד האוצר בעניין מתן הלוואות ושירותים נוספים לזכאים. על פי ההסכם הבנק מקבל עמלת גביה בשיעור של עד 1.08% בגין הלוואות חדשות שניתנו החל מיום 1 ביולי 2004 במקום שיעור של עד 2.47% (שהיה בהסכם הקודם). ירידת שיעור העמלה, כאמור לעיל, גרמה לירידה הדרגתית בהכנסות הבנק מעמלת גביה. ההסכם בין הבנק לבין האוצר למתן הלוואות לזכאים מעל 1,700 נקודות שעמד לפוג ביום 30 ביוני 2011, הוארך בשנה נוספת עד ליום 30 ביוני 2012. בחודש פברואר 2008 האוצר הודיע לבנק כי בכוונתו לערוך מכרז חדש בנושא לגבי הלוואות לזכאים עד 1,700 נקודות והלוואות מקום עד 1,000 נקודות שיינתנו מכספי בנק. המכרז היה על שיעור המרווח שיקבל הבנק במסגרת ההסכם לביצוע הלוואות מכספי הבנק. הבנק השתתף במכרז ובהתאם נחתם הסכם עם אגף החשב הכללי במשרד האוצר לביצוע הלוואות לזכאים, כאמור לעיל, מכספי בנק החל מיום 1 במאי 2008. ההסכם עמד לפוג ביום 30 באפריל 2011 והוארך בשנה נוספת עד ליום 30 באפריל 2012. להערכת הנהלת הבנק לא צפויה פגיעה מהותית בפעילות זו בהכנסות הבנק בעתיד מתחום מתן שירותים למדינה. חלק מהמידע המופיע לעיל הינו "מידע צופה פני עתיד". למשמעות מושג זה ר' בפרק "מידע צופה פני עתיד".

אסטרטגיה ושיווק

הבנק שם לעצמו ליעד להיות הבנק המוביל בתחום המשכנתאות לדיור במתן השרות ובהתאמה לצרכי הלקוח. הבנק מרחיב את פעילותו האינטנסיבית באמצעות מוצר מתווה דיסקונט בשיתוף עם חברת האם (ר' עמודים 3-4 לדוח הדירקטוריון). במקביל המשיך הבנק בהכשרת יועצי משכנתאות, הקים מוקד לליווי הלקוחות בתהליך נתינת המשכנתא וביצע קמפיין טלוויזיה לתמיכה במוצג.

החל מחודש יולי 2007 הבנק פועל במסגרת מתווה דיסקונט ומיקד את מירב מאמציו במגזר זה שגדל מהותית ביחס למגזרי הפעילות האחרים שבהם פועל הבנק, עם זאת החל משנת 2010 הבנק שם דגש על הגדלת היקפי פעולתו גם בתחומים המשיקים: הלוואות לכל מטרה / הלוואות למימון רכישת נכסים מסחריים.

הבנק מתכוון לשים דגש על:

- א. שיפור השירות – הבנק פועל לשיפור תודעת השירות וחווית הלקוח על ידי המשך הבניית מערך ההדרכה, התמקדות בהפקות לקחים, וקיום בקורות אחר איכות השירות הניתן, כמו כן, הרחיב הבנק את מוקד השירות ותמיכה בלקוחות חדשים.
 - ב. פיתוח המשאב האנושי – הבנק ממקד מאמצים בפיתוח עובדיו לרבות הכשרות מקצועיות וניהוליות.
 - ג. פרסום ושיווק – הבנק ימשיך לפרסם את שירותיו על פי צרכי המשתנים.
 - ד. פיתוח מערכות טכנולוגיות תומכות – ר' עמוד 44.
- חלק מהמידע המופיע לעיל הינו "מידע צופה פני עתיד". למשמעות מושג זה ר' בפרק "מידע צופה פני עתיד" לעיל.

מגזר הלוואות לכל מטרה בשעבוד יחידת מגורים

מגזר זה עוסק בהלוואות הניתנות לכל מטרה כנגד שעבוד דירת מגורים קיימת, שלא לשם רכישת או בניית יחידת מגורים. מגזר זה מהווה כ- 5.4% מכלל האשראי לציבור, בדומה לתקופה המקבילה אשתקד.

תוצאות פעילות המגזר

הרווח הנקי במגזר זה הסתכם ברבעון הראשון של שנת 2011 ב- 2.9 מיליון ₪, בהשוואה לסך של 2.0 מיליון ₪ בתקופה המקבילה אשתקד, עליה של כ- 45%.

ברבעון הראשון של שנת 2011 לא הייתה הפרשה להפסדי אשראי במגזר זה בהשוואה להכנסה בסך של 1.3 מיליון ₪ בתקופה המקבילה אשתקד.

סך כל מתן האשראי מכספי בנק הסתכם ברבעון הראשון של שנת 2011 במגזר זה ל- 72.1 מיליון ₪ בהשוואה לסך של 59.2 מיליון ₪ בתקופה המקבילה אשתקד, עליה של כ- 21.7%.

הבנק מציע לציבור שדירתו פנויה ממשכנתא או שהיקף חוב המשכנתא בגינה נמוך יחסית, להשתמש בדירתו כבטוחה לגיוס הון לשימוש משק הבית לצרכיו השונים.

לפירוט הנתונים הכספיים לפי מגזרי פעילות - ר' ביאור מידע על מגזרי פעילות - מאוחד, בדוחות הכספיים.

מגזר הלוואות לרכישת או לבניית נכס מסחרי

מגזר זה עוסק בהלוואות לרכישת נכסים לשימוש מסחרי או עסקי או לבנייתם.

מגזר זה מהווה כ- 4.9% מכלל האשראי לציבור, לעומת 4.4% בתקופה המקבילה אשתקד.

תוצאות פעילות המגזר

הרווח הנקי במגזר זה הסתכם ברבעון הראשון של שנת 2011 ב- 1.8 מיליון ₪, בהשוואה לסך של 2.5 מיליון ₪ בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של כ- 28.0%. הקיטון ברווח הנקי נובע בעיקרו מהוצאות בגין הפרשה להפסדי אשראי, ר' להלן.

ההפרשה להפסדי אשראי ברבעון הראשון של שנת 2011 הסתכמה בהוצאה בסך של ב- 0.5 מיליון ₪, בהשוואה להכנסה בסך של 2.2 מיליון ₪ בתקופה המקבילה אשתקד.

סך כל מתן האשראי מכספי בנק הגיע בתקופה הנסקרת במגזר זה ל- 16.8 מיליון ₪ בהשוואה לסך של 15.7 מיליון ₪ בתקופה המקבילה אשתקד, עליה של כ- 7.0%.

הבנק מעמיד הלוואות אלה תוך התמקדות במתן אשראי לרכישת נכס מסחרי לשימוש עצמי מתוך תפיסה שזהו מוצר משלים לצרכי משק הבית. כמו כן מעמיד הבנק אשראי לרכישת נכסים מניבים תוך בחינה מדוקדקת של טיב האשראי.

לפירוט הנתונים הכספיים לפי מגזרי פעילות - ר' ביאור מידע על מגזרי פעילות - מאוחד, לדוחות הכספיים.

מגזר ליווי פיננסי לפרוייקטי בניה

דירקטוריון הבנק החליט בחודש יוני 2009 כי הבנק לא יאשר פרוייקטים חדשים בתחום ליווי הבניה, ר' עמוד 45 לדוח הדירקטוריון.

מגזר זה עוסק בליווי פיננסי סגור לפרוייקטים של בניה למגורים.

מגזר זה מהווה כ- 0.4% מכלל האשראי לציבור, לעומת 0.7% בתקופה המקבילה אשתקד.

בעבר נקרא המגזר "הלוואות לקבלנים" ולכן כלולות בו גם הלוואות שניתנו בעבר לקבלנים שלא אגב ליווי פרוייקטי בניה.

תוצאות פעילות המגזר

ההפסד הנקי במגזר זה הסתכם ברבעון הראשון של שנת 2011 ב- 0.1 מיליון ₪ בהשוואה לרווח בסך של 0.1 מיליון ₪ בתקופה המקבילה אשתקד.

ההפרשה להפסדי אשראי במגזר זה ברבעון הראשון של שנת 2011 הסתכמה בהכנסה של 0.3 מיליון ₪, בדומה לתקופה המקבילה אשתקד.

בתקופה הנסקרת ובתקופה המקבילה אשתקד לא ניתן אשראי מכספי בנק במגזר זה.

במסגרת מגזר זה ניתנות ערבויות על פי חוק מכר דירות לרוכשים, ערבויות בנקאיות וערבויות פיננסיות.

סך כל יתרת ערבויות על פי חוק מכר דירות ליום 31 במרס 2011 הסתכמה ב-416.5 מיליון ₪, בהשוואה ל-422.9 מיליון ₪ ליום 31 בדצמבר 2010.

סך יתרת הערבויות הבנקאיות והפיננסיות ליום 31 במרס 2011 הסתכמה ב-22.0 מיליון ₪, בהשוואה ל-27.0 מיליון ₪ ליום 31 בדצמבר 2010.

ליום 31.3.11 הבנק מתפעל לחברת האם ערבויות לרוכשי דירות בסך של 193.4 מיליון ₪ וערבויות בנקאיות לקבלנים בסך של 12.9 מיליון ₪ (ליום 31.12.10 – 242.2 מיליון ₪, 18.4 מיליון ₪ בהתאמה).

לפירוט הנתונים הכספיים לפי מגזרי פעילות - ר' ביאור מידע על מגזרי פעילות - מאוחד, בדוחות הכספיים.

פעילות תומכת לכלל המגזרים

מוצרי משכנתאות

הבנק נותן משכנתאות במגזרים הפיננסיים הבאים:

- הלוואות שקליות צמודות מדד בריבית קבועה;
- הלוואות שקליות צמודות מדד בריבית משתנה;
- הלוואות שקליות לא צמודות בריבית משתנה;
- הלוואות צמודות דולר בריבית משתנה;
- הלוואות צמודות יורו בריבית משתנה.

בכל אחד מהמגזרים הפיננסיים מוצעים ללקוחות מגוון גדול של מסלולים שונים, לרבות תקופת גרייס (דחיית תשלום קרן ההלוואה), וזאת מתוך רצון לתפור לכל לקוח את הפתרון המתאים לו.

שיווק מוצרי משכנתא

הבנק עוסק בשיווק ופרסום מוצריו המרובים והמגוונים בהתאמה לצרכים המשתנים של הציבור, לתנאים הכלכליים המשתנים ולמגמות במשק.

הבנק בוחן כל העת דרכים חדשות ומקוריות להתאמת מוצריו לצרכי הציבור במסגרת המהלך המקיף במסגרת "מתווה דיסקונט". במקביל, ממשיך הבנק להרחיב את פעילותו באוכלוסיות מגוונות כגון: קבוצות רכישה, תושבי חוץ, אחמ"ם ובוחן מוצרי פעילות נוספים שיהוו מוצר משלים לפעילות המרכזית של הבנק.

ביטוח אגב העמדת הלוואה

כבטוחה נוספת לאשראי שניתן על ידי הבנק, דורש הבנק מלקוחותיו ביטוח בגין הנכס המשועבד, וביטוח חיים בגין הלווים. במהלך שנת 2005 נקבעו הסדרים חדשים בתחום פעילות הבנקים למשכנתאות בשיווק ביטוח אגב מתן משכנתא לדיר.

במשך שנים רבות הציע הבנק ללקוחותיו לבצע ביטוח זה באמצעותו, בעודו מהווה סוכן ביטוח לעניין זה. הלקוח היה רשאי לבחור לבצע את הביטוחים באמצעות הבנק או באמצעות כל סוכן/ חברה ביטוח אחרים. החל מ-1 בינואר 2006 חדל הבנק מלשווק את ביטוחי החיים והנכס אגב הלוואה לדיר. הבנק הקים חברה בת, "דיסקונט למשכנתאות לבית סוכנות לביטוח (2005) בע"מ", שהינה סוכנות ביטוח. סוכנות הביטוח פועלת באופן עצמאי ומשווקת את הביטוחים באמצעות מוקד טלפוני הנפרד מהמוקד הטלפוני של הבנק.

ההגבלות הכלולות בהוראות המפקח והחלתן על הסכמי הביטוח שנחתמו עם חברות הביטוח לשנת 2008 ו-2009, וכן, הפחתת שיעור הפרמיה לאורך השנים במסגרת ההסדרים האמורים, מביאות לפגיעה בהכנסות מפעילות זו, אך להערכת ההנהלה לפגיעה זו השפעה לא מהותית על הכנסות הבנק.

הכנסותיו של הבנק מעמלות מביטוח נכסים ומעמלות מביטוח חיים קטנות הן כתוצאה מהפסקת פעילות הבנק בנושא עריכת הביטוח ללווים חדשים החל מתחילת שנת 2006, והן כתוצאה מפדיונות שנעשו וייעשו בהלוואות בהן נערכו בעבר באמצעות הבנק ביטוח הנכס המשמש כבטוחה וביטוח החיים, זאת, במקביל לקיטון בפרמיה כתוצאה מתנאי שוק והוראות הממונה על שוק ההון הביטוח והחיסכון במשרדי האוצר.

מבנה הארגון

סינוף ופריסה

הבנק פועל ב-76 נקודות מכירה (סניפים וסניפונים), מהן ארבעה סניפים עצמאיים (סניף ראשי תל אביב, סניף פל ים חיפה, סניף הבורסה בר"ג וסניף מודיעין) ו-72 סניפונים המצויים בתוך סניפי בנק דיסקונט לישראל בע"מ או בסמוך להם.

מטה הבנק ממוקם בתל אביב, וכולל את הנהלת הבנק, המערך העורפי המספק שירותים מקצועיים לסניפי הבנק, ושאר יחידות המטה הנוספות.

כמו כן לבנק מוקד טלפוני המהווה שער הבנק לכל פניות הלקוחות, המחולק לשני מוקדים מתמחים: מוקד מכירותי המטפל בפניות של לקוחות המתעניינים בהלוואה חדשה, לרבות ליווי שוטף של הלקוח בתהליך העמדת ההלוואה, ומוקד קשרי לקוחות הנותן מענה ללקוחות קיימים.

חלק מהמידע המופיע לעיל הינו "מידע צופה פני עתיד". למשמעות מושג זה ר' לעיל בסעיף "מידע צופה פני עתיד". מידע זה מתבסס על תוכניות הבנק והערכותיו למועד עריכת הדוחות. הערכות ותוכניות אלה עשויות להשתנות בשל שינוי בתנאי השוק, מגבלות רגולטוריות וכיוצ"ב.

מבנה ארגוני

לפרטים אודות המבנה הארגוני, ר' בדוח הכספי לשנת 2010, עמודים 44-45.

התארגנות העובדים במסגרת ההסתדרות

במהלך חודש מרץ 2010 התקבלה בבנק פניה מאת ההסתדרות העובדים הכללית החדשה, לפיה למעלה משליש מעובדי הבנק הצטרפו להסתדרות. משכך התבקשה הנהלת הבנק להכיר בהסתדרות כארגון יציג. בין הצדדים התקיים תהליך לאימות העובדות הנ"ל, בסיומו הכירה הנהלת הבנק ביום 10.5.10 בהסתדרות כארגון יציג. ביום 13.3.11 נחתם הסכם קיבוצי.

הסכמים עם חברת האם

מתווה דיסקונט

מתוך הבנה של חשיבות המשכנתא כמוצר עוגן קמעונאי לגיוס לקוחות חדשים ולשימור לקוחות קיימים, יצאה קבוצת דיסקונט בחודש יולי 2007 במתווה משכנתא בריבית אטרקטיבית, שלווה בקמפיין פרסומי נרחב. חברת האם, בנק דיסקונט, קובעת מיהם הזכאים למתווה דיסקונט ומנפיקה להם אישור זכאות למתווה דיסקונט. הבנק מעמיד לבעלי אישור זכאות אלו משכנתאות בריבית אטרקטיבית, בכפוף לעמידתם בקריטריונים של הבנק למתן אשראי.

חברת האם מעמידה לבנק מקורות בהתאם לתנאי המשכנתא ששווקה בניכוי מרווח שנקבע מראש. הבנק נושא בסיכון האשראי ולפיכך נוקט הבנק בעסקאות ללקוחות בעלי אישור זכאות, באותם נהלים בהם הוא נוקט לגבי לקוחותיו האחרים בבואו לבחון את מתן האשראי בכל עסקה.

מיקור חוץ של מערכת המיחשוב של הבנק (לרבות פרויקט שמים)

הבנק התקשר עם בנק דיסקונט לישראל בע"מ ובדל שרותי מחשוב ומנהלה בע"מ, חברה בת בבעלות מלאה של בנק דיסקונט, (בסעיף זה להלן ביחד: "בנק דיסקונט") למיקור חוץ של שרותי המחשוב הכולל את כל מערכות המיחשוב, לרבות פרויקט שמים, בחודש דצמבר 2008.

על פי ההסכם שנחתם הבנק יקבל מבנק דיסקונט, את מלוא השירותים המאפשרים ביצוע של כל סוגי העסקאות הבנקאיות עצמן וביצוע פעולות נלוות על פי דרישות הגורמים המפקחים והחוקים השונים החלים על הבנק. בשלב הראשון יינתנו השירותים תוך השענות על המערכות הנוכחיות של הבנק (להלן: "המערכות הקיימות"). בשלב השני השירות יינתן על בסיס מערכות המחשוב של בנק דיסקונט. השלמת המעבר לשימוש מלא במערכות דיסקונט תוכננה לחודש מרס 2011. במהלך תיקוף תוכנית העבודה לבחינת תאריך היעד יחד עם חברת האם, נדחה מועד המעבר לשימוש מלא לשנת 2012. ההסכם מתייחס גם לאתר הגיבוי.

בנק דיסקונט רכש מהבנק את מלוא זכויות הבעלות בפרויקט שמיים שנרכשו ו/או פותחו על ידי הבנק, בהתאם לעלות שנצברה עד סוף שנת 2008, בסך של כ- 15 מיליון ₪.

הבנק ישלם לבנק דיסקונט סכום כולל של 25 מיליון ₪ תמורת הזכות להשתמש במערכות בנק דיסקונט. בנוסף, לאחר השלמת המעבר לשימוש במערכות דיסקונט, הבנק ישלם לבנק דיסקונט תשלומים שוטפים שיחושבו לפי חלקו היחסי של הבנק בפעילות הכוללת של מערך המיחשוב של בנק דיסקונט בהתאם לעלויות בפועל. עד להשלמת המעבר לשימוש במערכות דיסקונט, ישא הבנק בעלויות השוטפות של המערכות הקיימות על פי עלותן בפועל.

הנושאים שנכללים בהסכם מתייחסים לתכולת השירות, רמת השירות, שיטה לשילוב דרישות הבנק בתוכנית העבודה, תקופת ההתקשרות ואופן סיומה וכן מודל תמחור לקביעת עלויות.

שלב ראשון של פרויקט שמים – פיתוח מערכת לתהליך העמדת ההלוואה הסתיים והושלמה הטמעת המערכת בכל הסניפים ובמחלקות הרלוונטיות במטה הבנק.

סמנכ"ל טכנולוגיות ותפעול של הבנק ימשיך לשאת באחריות על כל המיחשוב בבנק, כולל בקרה על רמת השירותים שתספק החברה האם.

הסכמי סניפונים ודמי שיווק

בהתאם להסדר הקיים מספר שנים בין הצדדים, הבנק שילם עד ליום 31.12.09 לחברת האם עמלה חד פעמית בגין הפניית לקוחות דיסקונט קיימים. החל מיום 1.1.10 הוסכם לשנות את מנגנון ההתחשבנות עם הצדדים בהקשר זה. טרם הושלם המו"מ על המנגנון החדש, עם זאת, הוסכם בין הצדדים כי החל מיום 1.1.10 לא תשולם עמלה לבנק דיסקונט לישראל בע"מ (חברת האם).

ליווי פיננסי לפרויקטי בניה

במגזר הליווי הפיננסי לפרויקטי בניה הבנק החליט בחודש יוני 2009 כי הבנק לא יאשר פרויקטים חדשים.

דירקטוריון הבנק החליט בחודש יוני 2009 כי הבנק לא יאשר פרויקטים חדשים.

בחודש ספטמבר 2009 חתם הבנק עם חברת האם הסכם להעברת מספר פרויקטים בהיקף אשראי כספי של כ- 26.3 מיליון ₪, ערבויות בהיקף של כ- 511.3 מיליון ₪ והתחייבויות למתן אשראי כספי וערבויות בהיקף של כ- 175.6 מיליון ₪, סה"כ במונחי נכסי סיכון כ- 399.6 מיליון ₪.

יתרת האשראי, ערבויות חוק מכר וערבויות בנקאיות שניתנו על ידי הבנק בגין פרויקטים שהסתיימו או הנמצאים בשלבי סיום וכן יתרת החובות הבעייתיים במגזר הכוללים אשראי כספי, ערבויות חוק מכר וערבויות בנקאיות בגין פרויקטים שסווגו כבעייתיים, ימשיכו להיות מנוהלים בבנק, עד לסיומם.

ליום 31.3.2011 הבנק מתפעל לחברת האם ערבויות לרוכשי דירות בסך של 193.4 מיליון ₪, ערבויות בנקאיות וביצוע לקבלנים בסך של 12.9 מיליון ₪.

חקיקה ופיקוח

הבנק פועל במסגרת חוקים, תקנות והוראות שחלקם ייחודיים למערכת הבנקאית, וחלקם, גם אם אינם ייחודיים כאמור, משפיעים על מקטעים מהותיים בפעילותו.

פקודת הבנקאות, חוקי הבנקאות השונים והוראות ניהול בנקאי תקין אשר מפרסם המפקח על הבנקים מעת לעת, מהווים את הבסיס החוקי והמרכזי לפעילותו של הבנק.

אלו מגדירים, בין היתר, את הפעילות המותרת לבנק ואת גבולותיה, את תנאי השליטה והבעלות בחברות בת, את מערכות היחסים בין הבנק ללקוחותיו, את השימוש בנכסי הבנק ואת אופן הדיווח על הפעילות האמורה למפקח ולציבור.

חוקים נוספים, בנושאים ייחודיים, מטילים על בנקים, והבנק בכללם, חובות וכללים ספציפיים. כך למשל החקיקה הקשורה באיסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור, חוק נתוני אשראי, חקיקה הקשורה בהלוואות לדירור וכו'.

בנוסף לאלה קיימת חקיקה נוספת שבשל הקשר שלה לפעילות הבנק יש לה השפעה רבה על התנהלותו. לעניין זה ראוי להזכיר, בין היתר, את דיני הערבות, את דיני ההוצאה לפועל, את דיני פירוקים וכינוסים, את חוקי המס השונים ועוד.

להלן, בתמצית, פירוט של שינויי חקיקה ויזמות חקיקה רלוונטיים לתקופת הדוח אשר משפיעים או עשויים להשפיע באופן משמעותי על פעילות הבנק.

1. הצעת חוק הלוואות לדירור (תיקון מס' 12) (הלוואה נוספת והשתתפות בהחזרי הלוואה), התשע"א-2011

במהלך שנת 2010 הונחו על שולחן הכנסת הצעת חוק הלוואות לדירור (הלוואה והשתתפות בהחזרים לרוכשי דירה ראשונה), התשע"א-2010 והצעת חוק הלוואות לדירור (הלוואה והשתתפות בהחזרי משכנתא באזור פיתוח), התש"ע-2010. שתי ההצעות עברו בקריאה טרומית ביום 5.1.11. הצעות החוק נועדו להקל על חסרי דיור לרכוש דירה משלהם, ולתת תמריץ למשיכת אוכלוסייה חזקה לאזורי הפריפריה. הסיוע יינתן למי שירכשו דירה ראשונה בבניה רוויה. רוכשי הדירות יקבלו הלוואה בנקאית נוספת על זו אשר מגיעה לזכאי משרד השיכון אבל בריבית עד 3%. לרוכשים באזורי עדיפות לאומית המדינה תסבסד את החזרי המשכנתה כל עוד הזכאי יחזיק בדירה, או יגרור את ההלוואה לנכס אחר באזור דומה. ביום 15.3.2011 ההצעות כאמור אוחדו תחת הצעת החוק שבכותרת והועברו למליאה לקריאה ראשונה.

למען שלמות התמונה נוסף, כי ביום 30.3.11 הוגשה הצעת חוק נוספת, הצעת חוק הלוואות לדירור (תיקון – מענק לרכישת דירת מגורים מזכה באזור עדיפות לאומית), התשע"א - 2011. שמציעה לקבוע מענק והלוואה עומדת לזכאים באזורי עדיפות לאומית. כמו-כן, מוצע לקבוע שרוכש דירת מגורים מזכה יהיה חייב בשיעור של מחצית מהשיעור הקבוע למס רכישה.

2. חוק החברות (תיקון מס' 16), התשע"א – 2011

ביום 7.3.2011 התקבל בקריאה שנייה ושלישית תיקון מס' 16 לחוק החברות, ליישום עקרונות הממשל התאגידי, אשר גובש על ידי משרד המשפטים ורשות ניירות ערך. מטרת התיקון הוא לייעל את הממשל התאגידי בישראל ולהתאימו למציאות הישראלית ולעקרונות הנהוגים בתחום זה בעולם. התיקון נועד לייעל את מנגנוני קבלת ההחלטות בחברות הציבוריות בארץ, להגביר את השקיפות בהחלטות ולחזק את מנגנוני הפיקוח והבקרה על אופן ניהול חברות אלה. במסגרת התיקון הושם דגש מיוחד על עקרונות עצמאותו של הדירקטוריון בכלל והדירקטור החיצוני בפרט, וחיזוק מעמדם של הגופים המוסדיים ובעלי מניות המיעוט בחברות הציבוריות במינוי דח"צים, במטרה להחליש את כוחו של בעל השליטה בחברה להשפיע על הנהלתה ולכוון את פעילותה לאור מטרותיו האישיות. מרבית הדרישות, הכלולות בהצעת החוק בתחום הממשל התאגידי, מיושמת כבר על ידי הבנק, מכוח הוראות ניהול בנקאי תקין החלות עליו ועולות בקנה אחד עם עקרונות הממשל התאגידי שאושרו על ידי הבנק. התיקונים לחוק יכנסו לתוקף בתוך 60 יום ממועד פרסומם.

3. הצעת חוק הבנקאות (שירות ללקוח) (תיקון-עמלת פירעון מוקדם בעת מימוש נכס), התשס"ט-2009

ביום 4.5.09 הונחה על שולחן הכנסת הצעת החוק על ידי ח"כ איתן כבל. הצעת החוק מבקשת לבטל את עמלת הפירעון המוקדם שגובים הבנקים בעת מכירת נכס של לווה בשל אי פירעון הלוואה, מאחר שבמימוש הנכס משיב הבנק את כספי הלוואה. ביום 23.3.11 עברה ההצעה בקריאה טרומית והועברה לוועדת הכלכלה.

4. הנחיות והבהרות בדבר חיזוק הבקרה הפנימית על דיווח כספי בנושא זכויות עובדים

ביום 27 במרס 2011, הפיץ הפיקוח על הבנקים חוזר בעניין "הנחיות והבהרות בדבר חיזוק הבקרה הפנימית על דיווח כספי בנושא זכויות עובדים". במסמך מובאות הנחיות שעל הנהלת התאגיד הבנקאי, בפיקוח הדירקטוריון, לבצע במסגרת מכלול הפעולות הנדרשות לצורך חיזוק הבקרה הפנימית על דיווח כספי בנושא זכויות עובדים:

- שיתוף אקטוארי מוסמך - זכויות עובדים המחושבות על בסיס אקטוארי יוערכו על ידי אקטואר מוסמך, בעל ניסיון מעשי בעבודה אקטוארית בישראל, החבר באגודה האקטוארית הבינלאומית. לא יועסק אקטואר שהינו בעל עניין או שיש לו תלות בתאגיד בנקאי.
- זיהוי ומיון התחייבויות בגין זכויות עובדים - כל ההתחייבויות המשפטיות הרלוונטיות בנושא זכויות עובדים, ייבחנו ויזוהו במועד היישום לראשונה של ההוראות על ידי הנהלת התאגיד הבנקאי, ובכל מועד בו חל שינוי בהתחייבויות אלו. ההנהלה תתעד את תוצאות הבדיקה, ותסווג את ההתחייבויות המזוהות לקבוצות הרלוונטיות, שנקבעו על ידי הפיקוח על הבנקים.
- תוכניות פרישה מרצון ומענקי פרישה לא חוזיים - התאגידים הבנקאיים נדרשים לשמור תיעוד מפורט של נתוני עזיבת עובדים לכל קבוצת עובדים והמענקים שניתנו להם בעת עזיבתם.
- תאגיד בנקאי שצופה כי ישולמו לקבוצות עובדים הטבות מעבר לתנאים החוזיים, יביא בחשבון, במסגרת החישוב האקטוארי, את השיעור של העובדים הצפויים לעזוב ואת ההטבות שהם צפויים לקבל בעת עזיבתם. בחוזר נקבעו אמות מידה כמותיות, שבהתקיימן התאגיד הבנקאי יידרש להביא בחשבון את תוספת העלות בגין קבוצת העובדים, או, לחילופין, לשמור תיעוד המבוסס על ראיות הניתנות לאימות, שתומכות בעמדתו לא להביא בחשבון את תוספת העלות כאמור.
- דין וחשבון אקטוארי - על האקטואר להכין דין וחשבון אקטוארי, המפרט את עבודתו בהערכת התחייבויות התאגיד הבנקאי בגין זכויות עובדים, אשר יוגש להנהלת התאגיד ויצורף לדוחות הכספיים השנתיים. בהוראה נקבעו הנושאים שהאקטואר חייב להתייחס אליהם בחוות דעתו.
- הסתמכות על הערכת אקטואר ותיקופה - הערכת האקטואר תתוקף על ידי התאגיד הבנקאי, בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא "תיקוף מודלים".

- גילוי בדוחות לציבור - במסגרת הגילוי שנכלל בדוחות הכספיים בנושא: "מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים", יינתן גילוי להשפעה הכמותית של האומדן האקטוארי בנושא זכויות עובדים (לרבות הסעיפים בדוחות הכספיים שהושפעו מאומדן זה), ויכלול ניתוח רגישות לגבי ההנחות העיקריות ששימשו בסיס להערכה האקטוארית, לרבות: שיעור עליית השכר החזוי; שיעורי העזיבה הממוצע; התאמות שבוצעו ללוחות התמורות והנכות שמפרסם אגף שוק ההון, הביטוח והחיסכון במשרד האוצר, השפעתן והסיבה להם.

הבנק מסתמך על אקטואר מוסמך לחישוב מענקי יובלות וזכאות לביטוח רפואי ועיתון יומי בגיל פרישה. היקף ההתחייבויות הכספיות הנכלל בדוח הכספי מסתכם לסך של כ- 5.7 מיליון ₪. ההתחייבויות מהוונות בשיעור של 4% לשנה כפי שנקבע על ידי המפקח על הבנקים. המודל לחישוב כולל הנחות לגבי שיעורי פרישה. העלאת שיעור הריבית להיוון ב-1% מורידה את העתודה הנדרשת ב-6%, כ-0.3 מיליון ₪. שינוי של 1% בשיעורי הפרישה תגדיל את העתודה ב-7%, כ-0.4 מיליון ₪. ההתחייבות מוצגת בסעיף התחייבויות אחרות במאזן. להרחבה ר' ביאור 13 בדוח הכספי של שנת 2010. ההנחיות החדשות מיושמות החל מיום 1 בינואר 2011. ליישום לא הייתה השפעה על הדוח הכספי של הבנק.

5. הנחיית המפקח על הבנקים בנושא הלוואות לדיור בריבית משתנה

ביום 3.5.2011 פרסם המפקח על הבנקים הנחיה בנושא הלוואות לדיור בריבית משתנה אשר תחול על הלוואות שניתן להן אישור עקרוני מיום 5 במאי 2011 ואילך. ההנחיה מגבילה את החלק מההלוואה לדיור בריבית משתנה לשליש מסך ההלוואה לדיור שמעמיד תאגיד בנקאי ללווה. כלומר, תאגיד בנקאי יאשר הלוואה לדיור, רק אם היחס בין חלק ההלוואה לדיור בריבית משתנה, לבין סך ההלוואה לדיור אינו עולה על 33.3%. המגבלה חלה על הלוואות חדשות לדיור בכל מסלולי הריבית המשתנה שבהן הריבית עשויה להשתנות במהלך תקופה קצרה מחמש שנים. כמו כן, ההנחיה גם מסדירה חובת גילוי ללקוחות שנטלו בעבר הלוואות לדיור במסלול של ריבית משתנה לא צמודה על בסיס הפריים, כאשר רכיב ההלוואה שנטלו במסלול זה הוא שלישי או יותר. המגבלות האמורות אינן חלות, בתנאים מסוימים, על הלוואות בהן משולם מרכיב הריבית בלבד (הלוואות גרייס), הלוואות אשר הועמדו לתושבי חוץ והלוואות "לכל מטרה" בסך שאינו עולה על 100,000 ₪. לא ניתן להעריך בשלב זה את השפעת ההוראה על הבנק.

6. מכתב המפקח על הבנקים בנושא התפתחויות בסיכונים בגין הלוואות לדיור מיום 11.7.2010

ביום 11 ביולי 2010 פרסם המפקח הוראה בדבר התפתחויות בסיכונים בגין הלוואות לדיור. עיקרה של ההוראה הינה כי לאור ההתפתחויות האחרונות בשוק הדיור נדרשים הבנקים לבחון מחדש את תיקי האשראי שלהם ואת מדיניות האשראי בנושא משכנתאות ולוודא כי מדיניותם תואמת את תיאבון הסיכון של הבנק. ביום 6 בספטמבר דן דירקטוריון הבנק בנושא, וקבע כי תיק האשראי בבנק הולם את התיאבון לסיכון כמשתקף ממדיניות האשראי. כמו-כן, חויב במסגרת ההוראה כל תאגיד בנקאי בביצוע הפרשה נוספת בגין הלוואות לדיור שניתנו החל מיום 1.7.2010 ואילך ואשר שיעור המימון הראשוני שלה היה גבוה מ-60% בשיעור של 0.75% לפחות. מבחינה שנעשתה עולה כי שיעור ההפרשה הנוספת כאמור, הינה ראויה בהינתן סיכון האשראי הקיים כיום באשראי חדש הניתן על ידי הבנק בשיעורי המימון שנקב המפקח. להוראה צפויה להיות השפעה על הרווח הנקי של הבנק במהלך השנים הקרובות.

במחצית השנייה של שנת 2010 נערכה הפרשה נוספת להפסדי אשראי מיישום ההוראה בסך של 4.7 מיליון ₪. ברבעון הראשון של שנת 2011 נערכה הפרשה נוספת להפסדי אשראי מיישום ההוראה בסך של 2.2 מיליון ₪.

7. הפרשה קבוצתית בגין הלוואות לדיור

בהתאם למכתב המפקח מיום 1.5.11 ולהבהרות שנמסרו על ידי הפיקוח נדרשו התאגידים הבנקאיים לבצע הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי בגין הלוואות לדיור וזאת בנוסף להפרשה להפסדי אשראי לפי עומק הפיגור, זאת כדי להביא בחשבון את הירידה בשיעור הכיסוי של ההפרשה בגין תיק הלוואות לדיור, לנוכח הגידול המהיר שחל בשנים האחרונות באשראי לדיור שעדיין לא קיבל ביטוי בהפרשות לפי עומק הפיגור. השפעת יישום ההוראה כאמור לראשונה, ליום 1 בינואר 2011 תיכלל במסגרת השפעת יישום לראשונה של ההוראות החדשות בדבר "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי". בהתאם למודל הפנימי שקבע הבנק סך ההפרשה הקבוצתית בגין הלוואות לדיור מסתכמת לסך של כ- 16 מיליון ₪ ובהתאם להוראה "הפרשה להפסדי אשראי, חובות פגומים" נבחנה מול ההפרשה הכללית והנוספת הקיימת בבנק שיתרתה ליום המאזן גבוהה מסך ההפרשות הקבוצתיות שחושבו (נטו ממס). לפיכך לא הייתה השפעה על הדוח הכספי הרבעוני של הבנק. הלוואות לדיור שניתנו מיום 1.7.10 בשיעור מימון של 60% ומעלה, ההפרשה המינימלית בשיעור של 0.75% שנערכה בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים מסתכמת ליום 31.3.11 לסך של כ- 6.9 מיליון ₪, ר' סעיף 6 לעיל.

8. חוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה) (תיקון מס' 70), התשע"א-2011

ביום 7.3.2011 התקבל בקריאה שנייה ושלישית בכנסת תיקון מס' 70 לחוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה), התשכ"ג-1963. שמטרתו קיצור משך ההליכים הפרוצדוראליים עד להשלמת העברת הזכויות בדירה על שם הרוכש. בהתאם לתיקון, על רוכש דירה להעביר מקדמה על חשבון מס השבח ישירות למנהל מס שבח, אלא אם הצהיר המוכר כי הוא זכאי לפטור ממס שבח או אם המוכר הוא קבלן הזכאי לטופס 50. גובה המקדמה ינוע בין 7.5%-15%. החובה לתשלום המקדמה קמה לאחר ששולמו 40% מתמורת המכר. עם תשלום המקדמה, יוצא הרוכש ידי חובתו - ויש להניח (הגם שהדברים אינם כתובים במפורש בחוק) כי באותו המועד יוצא אישור להעברת הזכויות בלשכת רישום המקרקעין.

מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים (שהעיקריים בהם פורטו בביאור 1 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2010) ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

רמת ההסדרה של הדיווח הכספי של תאגידים בנקאיים הינה מהגבוהות בתחומי הדיווח הכספי בישראל. הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו הינן מקיפות, מפורטות, ומגיעות לעיתים עד כדי הכתבת הנוסחים שתאגיד בנקאי מחויב לנקוט בהם. עם זאת, ישנם תחומים בהם יישום המדיניות החשבונאית כרוך במידה גבוהה של הערכה ואומדן, אשר נערכים על ידי הנהלת התאגיד הבנקאי במהלך עריכת הדוחות הכספיים.

יישומם של כללי החשבונאות המקובלים והוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו על ידי הנהלת הבנק, כרוך אפוא לעיתים בהנחות, היערכות ואומדנים שונים המשפיעים על הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות לרבות התחייבויות תלויות, ועל התוצאות הכספיות המדווחות של הבנק. ייתכן שהתממשותם בעתיד של ההיערכות והאומדנים כאמור, יהיה שונה מכפי שהוערך בעת עריכת הדוחות הכספיים.

חלק מהאומדנים ומההיערכות בהם נעשה שימוש, כרוך במידה רבה של אי ודאות או רגישות למשתנים שונים. אומדנים והיערכות מסוג זה שהשתנותם עשויה להשפיע באופן מהותי על התוצאות הכספיות המוצגות בדוחות הכספיים נחשבים לאומדנים והיערכות בנושאים "קריטיים".

הנהלת הבנק בדעה כי האומדנים והיערכות שיושמו בעת עריכת הדוחות הכספיים הינם נאותים ונעשו על פי מיטב ידיעתה ושיקול דעתה המקצועי.

סקירה תמציתית של הערכות ואומדנים חשבונאיים בנושאים "קריטיים" הובאה בדוח השנתי לשנת 2010 (עמוד 56).

הליכים משפטיים

במהלך העסקים הרגיל של הבנק, מוגשות נגד הבנק תובענות משפטיות, לרבות בקשות מסוימות לאישור תובענות ייצוגיות. לדעת הנהלת הבנק, בהתבסס על חוות דעת משפטיות, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות בהתייחס לתובענות משפטיות אלו, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים, אם נדרשו.

סכום החשיפה בשל תביעות שהוגשו נגד הבנק, שאפשרות התממשותן, כולן או חלקן, הינה אפשרית (Reasonably possible) מסתכמת בכ- 25.2 מיליון ₪.

ר' ביאור 5' לתמצית הדוחות הכספיים בנוגע לתביעות המהותיות, לרבות בקשות מסוימות לאישור תובענות ייצוגיות המתנהלות כנגד הבנק.

הביקורת הפנימית בבנק

פרטים בדבר הביקורת הפנימית בבנק ובכלל זה הסטנדרטים המקצועיים לפיהם פועלת הביקורת הפנימית, תוכנית העבודה השנתית והשיקולים לקביעתה, נכללו בדוח השנתי לשנת 2010 (ר' עמודים 60-62).

בתאריך 29.3.11 מונה מר רפי ביכלר, ממלא מקום המבקר הפנימי בבנק, למבקר הפנימי של הבנק ושל חברות הבנות של הבנק (ובכפוף לאישור דירקטוריון החברות הבנות).

מר רפי ביכלר הוא בעל תואר ראשון בכלכלה ותואר שני במנהל עסקים מהאוניברסיטה העברית בירושלים.

רפי ביכלר עובד משנת 1979 במערך הביקורת הפנימית של בנק דיסקונט בע"מ, ומשנת 2000 משמש כמנהל אגף הביקורת הפנימית של בנק דיסקונט בע"מ.

בתאריך 23.3.11 נדון בועדת הדירקטוריון לביקורת, דוח על פעילויות הביקורת הפנימית ברביע השלישי של שנת 2010.

בתקופת הדוח הוגשו וטרם נידונו בועדת הדירקטוריון לביקורת, הדוחות כדלקמן:

* בתאריך 1.2.11 הוגש דוח על פעילות מערך הביקורת הפנימית בבנק, ברביע הרביעי של שנת 2010.

* בתאריך 7.3.11 הוגש דוח שנתי על פעילות הביקורת הפנימית בבנק בשנת 2010.

אחריות חברתית-סביבתית

הבנק הצטרף לפרויקט "אמץ לוחם" של האגודה למען החייל. הבנק אימץ את גדוד 405 של התותחנים. האימוץ מחייב את הבנק בתרומה שנתית של 100 אלפי ש"ח למשך 3 שנים, החל משנת 2007. לצד תרומת הכספים, משתתפים עובדי הבנק באירועים הנערכים על ידי הגדוד, ומביעים את תמיכתם בפעילות הגדוד ובחייליו. לאחרונה האריך הבנק את התחייבותו לאימוץ הגדוד לשלוש שנים נוספות. במהלך החגים חלקו עובדי הבנק למשפחות מקוקות ברחבי הארץ כרטיסי מגנטיים המאפשרים רכישת מוצרי מזון. הבנק מקיים מזה שלוש שנים פרויקט משותף עם המשלמה לפיתוח יפו (גוף של עיריית תל-אביב-יפו המתמקד בפיתוח יפו). במסגרת הפרויקט מפעיל הבנק על בסיס שבועי תחנת סיוע לימודי יפו, לטובת ילדים מקרב העדה האתיופית. הבנק תרם במהלך הרבעון הראשון של שנת 2011 תרומות בסך של כ-100 אלפי ש"ח, בהשוואה ל-105 אלפי ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

בקורות ונהלים לגבי הגילוי

המנהל הכללי של הבנק והחשבונאי הראשי שלו בשיתוף הנהלת הבנק העריכו לתום תקופת הדיווח את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, המנהל הכללי והחשבונאי הראשי הגיעו למסקנה כי לתום תקופה זו, הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו. במהלך הרבעון שהסתיים ביום 31 במרס 2011 לא אירע כל שינוי בבקורה הפנימית על הדיווח הכספי של הבנק אשר השפיע באופן מהותי או סביר שצפי להשפיע באופן מהותי על הדיווח הכספי. במהלך התקופה המדווחת המשיך הבנק בחיזוק מערכי הבקורה הפנימית על הדיווח הכספי וביצוע בדיקות אפקטיביות (טסטים) שוטפות על הבקורות שהוגדרו כבקורות מפתח. במסגרת זו הבנק בוחן באופן שוטף את עדכניות התהליכים המשפיעים על הדיווח הכספי.

תהליך אישור הדוחות הכספיים

דירקטוריון הבנק אחראי על בקרת העל בבנק ומונה שבעה חברים*: מר יובל גביש - יו"ר הדירקטוריון, מר אברהם אשרי, מר חיים הייבלום, מר שי ורדי, מר אבי יהב, מר אברהם מירון ומר אריה ניסים. בדירקטוריון חמישה חברים בעלי מיומנות חשבונאית פיננסית: מר יובל גביש, סמנכ"ל בכיר, ראש החטיבה הקמעונאית בבנק דיסקונט לישראל בע"מ, מר אברהם אשרי-יועץ כלכלי ומנהל חברות, מר אבי יהב - יו"ר ומנכ"ל חברת יחד מועדון צרכנות לחופאים בע"מ, מר אברהם מירון-ח"כ עצמאי ומר אריה ניסים-דירקטור, מנהל ובעל מניות בחברת אריה ניסים השקעות בע"מ. דירקטוריון הבנק מינה ועדת מאזן אשר חברים בה חמישה מחברי הדירקטוריון - מר אברהם מירון - יו"ר, מר אברהם אשרי, מר אריה ניסים, מר יובל גביש ומר אבי יהב. לוועדת המאזן נשלח חומר הרקע וזאת לאחר ישיבת גילוי בה חברים כל חברי הנהלה, ואליה מוזמנים נציג המבקר הפנימי ונציג רואה החשבון המבקר. ועדת המאזן דנה בדוחות הכספיים וממליצה בפני הדירקטוריון על אישור הדוחות הכספיים. לישיבת ועדת המאזן, כמו גם לישיבת הדירקטוריון בה נידונים ומאושרים הדוחות הכספיים, מוזמנים ונוכחים רואה החשבון המבקר של הבנק. ועדת המאזן בוחנת, באמצעות הצגה מפורטת של נושאי המשרה ואחרים בבנק, את הסוגיות המהותיות בדיווח הכספי, את המדיניות החשבונאית שיושמה ושינויים שחלו בה ואת יישום עיקרון הגילוי הנאות בדוחות הכספיים ובמידע הנלווה. כמו כן בוחנת היבטים שונים של בקרה וניהול סיכונים.

הדוחות הכספיים מועברים לעיונם של חברי הדירקטוריון טרם אישורם. בישיבת הדירקטוריון נסקרות התוצאות הכספיות של הבנק ומוצגים כלל השינויים שחלו במהלך התקופה המדווחת בהשוואה לתקופות המקבילות וניתנת סקירה על הדיון שנערך בוועדת המאזן כולל עיקרי ממצאיה והערותיה, וממליצה על אישור הדוחות הכספיים. בתום הדיון, משהובהר כי הדוחות הכספיים משקפים באופן נאות את מצב עסקי הבנק ואת תוצאות פעולותיו, מאשר הדירקטוריון את הדוחות הכספיים.

* ביום 29.3.2011 מונה מר יובל גביש ליו"ר דירקטוריון הבנק וכחבר בוועדת מאזן. ביום 16.5.2011 הודיע מר נעם הנגבי על התפטרותו מדירקטוריון הבנק.

סקירת רואי החשבון המבקרים

בסקירה של רואי החשבון המבקרים על תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים והבלתי מבוקרים של הבנק לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס 2011, הפנו רואי החשבון המבקרים את תשומת הלב לאמור בביאור 6(ב) בדבר בקשות לאישור תובענות ייצוגיות שהוגשו כנגד הבנק.

חברי ההנהלה האקזקטיבית

אתי לנגרמן, המנהל הכללי
רוני כתב, רו"ח, סמנכ"ל בכיר, חשבונאי ראשי
זאב דקל, סמנכ"ל בכיר, מנהל אגף אשראי, קצין אשראי ראשי
משה הלפרין, סמנכ"ל פיננסי וניהול סיכונים
אלדד זרחיה, סמנכ"ל תפעול
רון אלרואי, סמנכ"ל טכנולוגיות
יגאל בורוכובסקי, עו"ד, סמנכ"ל, מזכיר הבנק, יועץ משפטי ראשי ואחראי קשרי קהילה.

שינויים בהנהלה מתחילת השנה

בישיבת הדירקטוריון מיום 29.3.2011 אישר דירקטוריון הבנק את מינויו של מר רון אלרואי כסמנכ"ל טכנולוגיות, בכפוף לאישור בנק ישראל. ביום 5.5.2011 התקבל אישור בנק ישראל למינוי. מר אלדד זרחיה ימשיך בתפקידו כסמנכ"ל תפעול.

שינויים בדירקטוריון מתחילת השנה

1. ביום 30.1.2011 החליט הדירקטוריון להקים ועדת מחשוב, הרכב חברי הועדה:
מר נ. הנגבי – יו"ר, מר א. אשרי, מר א. יהב ומר א. נסים. מר ש.ורדי יוזמן להשתתף כמשקיף בוועדה.
2. ביום 30.1.2011 החליט הדירקטוריון למנות את ועדת משאבי אנוש כוועדת משאבי אנוש ותגמול.
3. באסיפה הכללית השנתית החמישים ושניים של הבנק שהתקיימה ביום 24.3.2011 הוחלט למנות את מר יובל גביש, סמנכ"ל בכיר, ראש החטיבה הקמעונאית בבנק דיסקונט לישראל בע"מ, כדירקטור בבנק.
4. בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 29.3.2011 מונה מר יובל גביש לתפקיד יו"ר הדירקטוריון וכן כחבר נוסף בוועדת המאזן של הבנק. מר נעם הנגבי, אשר כיהן כיו"ר הדירקטוריון ממשיך לכהן כדירקטור.
5. ביום 16.5.2011 הודיע מר נעם הנגבי, אשר שימש כדירקטור בבנק, כיו"ר ועדת המחשוב וכחבר בוועדת המאזן, על התפטרותו מדירקטוריון הבנק. הרקע להתפטרותו הינו סיום תפקידו כמנהל החטיבה הקמעונאית בבנק דיסקונט לישראל בע"מ.

ישיבות הדירקטוריון וועדותיו

ברבעון הראשון של שנת 2011 התקיימו 5 ישיבות מליאת הדירקטוריון ו- 12 ישיבות ועדות הדירקטוריון.

22 במאי 2011

אתי לנגרמן
מנהל כללי

יובל גביש
יו"ר הדירקטוריון

סקירת ההנהלה

תוספת א' - שיעורי הכנסה והוצאה של הבנק - וחברות מאוחדות שלו

להלן נתונים בדבר שיעורי הכנסה והוצאה לפי בסיסי הצמדה לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס 2011 בהשוואה לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס 2010 (סכומים מדווחים במיליוני ₪).

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס

***2010				2011			
שיעור הכנסה (הוצאה)		הכנסות	יתרה	שיעור הכנסה (הוצאה)		הכנסות	יתרה
כולל השפעת	ללא השפעת	(הוצאות)	שנתית	כולל השפעת	ללא השפעת	(הוצאות)	שנתית
גזרים ב-%	גזרים ב-%	מימון	ממוצעת*	גזרים ב-%	גזרים ב-%	מימון	ממוצעת*
	2.00	25.4	5,116.4		2.98	49.0	6,651.1
	9.52	0.3	14.2		10.42	0.3	11.4
	(1.67)	(16.7)	4,031.2		(2.59)	(35.2)	5,483.6
	(6.17)	(0.4)	26.8		(7.00)	(0.4)	25.8
	0.33				0.39		
	0.81	20.4	10,108.2		7.65	195.8	10,533.8
	0.33	0.3	327.1		7.70	4.9	263.5
	(0.52)	(13.0)	10,118.4		(7.61)	(191.2)	10,336.5
	(0.22)	(0.1)	237.6		(7.51)	(3.9)	214.0
	0.29				0.04		
	0.85	0.9	445.6		2.54	2.4	382.2
		(3.9)	(12.9)			1.6	(20.4)
(2.72)		(3.0)	432.7	4.50		4.0	361.8
	0.13	0.1	424.4		(1.47)	(1.3)	355.7
		(5.1)	(4.2)			(8.1)	(6.9)
(4.79)		(5.0)	420.2	(11.22)		(9.4)	348.8
(7.51)	0.98			(6.72)	1.07		
	1.20	46.7	15,670.2		5.75	247.2	17,567.1
	0.71	0.6	341.3		7.81	5.2	274.9
		(3.9)	(12.9)			1.6	(20.4)
1.10		42.8	15,657.3	5.79		248.8	17,546.7
	(0.81)	(29.6)	14,574.0		(5.75)	(227.7)	16,175.8
	(0.76)	(0.5)	264.4		(7.45)	(4.3)	239.8
		(5.1)	(4.2)			(8.1)	(6.9)
(0.95)		(34.7)	14,569.8	(5.71)		(235.8)	16,168.9
0.15	0.39			0.08	0.00		
		6.1				3.5	
		0.1				-	
		10.5				14.4	
		59.5				266.7	
			90.9				83.0
			-				(234.8)
			47.7				45.1
			15,795.9				17,440.0
		(34.7)				(235.8)	
		24.8				30.9	
		1.2				(2.6)	
		26.0				28.3	
			89.3				94.8
			44.7				61.1
			1,092.1				1,115.2
			15,795.9				17,440.0

מטבע ישראלי לא צמוד:

נכסים
מזה: אשראי מפיקדות מיועדים
התחייבויות
מזה: פיקדונות מיועדים

פער הריבית

מטבע ישראלי צמוד למדד:

נכסים
מזה: אשראי מפיקדות מיועדים
התחייבויות
מזה: פיקדונות מיועדים

פער הריבית

מטבע ישראלי צמוד למט"ח:

נכסים

השפעת גזרים משובצים

סה"כ נכסים

התחייבויות

השפעת גזרים משובצים

סה"כ התחייבויות

פער הריבית

סך הכל

הנכסים הכספיים שהגים הכנסות מימון

מזה: אשראי מפיקדות מיועדים

השפעת גזרים משובצים

סה"כ נכסים

התחייבויות כספיות שגרמו הוצאות מימון

מזה: פיקדונות מיועדים

השפעת גזרים משובצים

סה"כ התחייבויות

פער הריבית

בגין אופציות

עמלות מעסקי מימון

הכנסות מימון אחרות

סה"כ הכנסות מימון

נכסים כספיים אחרים

הפרשה להפסדי אשראי

נכסים לא כספיים

סה"כ נכסים

סה"כ הוצאות מימון

רווח מפעולות מימון לפני הפרשה להפסדי אשראי

הפרשה להפסדי אשראי

רווח מפעולות מימון לאחר הפרשה

ההפסדי אשראי

התחייבויות כספיות אחרות

התחייבויות לא כספיות

אמצעים הוניים

סה"כ התחייבויות ואמצעים הוניים

* על בסיס יתרות פתיחה חודשיות למעט מגזר לא צמוד המחושב על בסיס יתרות יומיות ולאחר ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של ההפרשות הספציפיות להפסדי אשראי.

** שיעור תשואה על בסיס שנתי. חישובי האחוזים מתבססים על הנתונים בסכומם המלא ולא על בסיס הנתונים במיליוני ₪.

*** לענין העדר השוואתיות בין נתוני התקופה השוטפת לבין נתוני תקופות קודמות, ר' ביאור 2 לדוחות הכספיים.

תוספת ב' - חשיפה לשינויים בשיעורי הריבית על בסיס מאוחד ליום 31 במרס 2011

סכומים מדווחים במיליוני ₪

31 בדצמבר 2010													עם דרישה עד חודש	מל 3 חודשים עד 3 חודשים	מל 3 חודשים עד שנה	מל שנה עד 3 שנים	מל 3 עד 5 שנים	מל 5 שנים עד 10 שנים	מל 10 שנים עד 20 שנים	ללא תקופת פירעון*	סה"כ שווי הוגן	שיעור תשואה פנימי	משך חיים ממוצע אפקטיבי	סה"כ שווי הוגן	שיעור תשואה פנימי	משך חיים ממוצע אפקטיבי
													ב- %	ב- %	ב- %	ב- %	ב- %	ב- %	ב- %	ב- %	ב- %	ב- %	ב- %	ב- %	ב- %	ב- %
													6,677.1	(8.8)	(34.6)	(71.3)	(48.0)	(61.3)	(25.3)	(0.6)	6,436.7	3.89	0.08	6,381.8	2.84	0.08
													-	2.2	2.1	9.0	13.9	70.8	97.7	-	195.7	-	-	229.2	-	-
													6,677.1	(6.6)	(32.5)	(62.3)	(34.1)	9.5	72.4	(0.6)	6,632.4	3.50	0.12	6,611.0	2.50	0.11
													5,584.0	91.3	(34.5)	(70.5)	(47.1)	(59.3)	(27.5)	(0.7)	5,435.7	-	-	5,190.9	-	-
													-	-	62.6	57.7	-	26.3	-	18.4	165.0	-	-	239.4	-	-
													5,584.0	91.3	28.1	(12.8)	(47.1)	(33.0)	(27.5)	17.7	5,600.7	-	-	5,430.3	-	-
													1,093.1	(97.9)	(60.6)	(49.5)	13.0	42.5	99.9	(18.3)	1,031.7	0.39	-0.4	1,180.7	0.34	(0.03)
													1,093.1	995.2	934.6	885.1	898.1	940.6	1,040.5	1,022.2	1,031.7	-	-	-	-	-
													177.0	205.9	1,722.4	3,381.0	2,710.8	2,195.0	801.5	15.0	11,208.6	1.96	3.77	11,036.6	2.48	3.83
													206.2	317.1	1,858.2	3,024.5	3,166.1	1,933.1	497.8	13.4	11,016.4	2.18	3.43	11,068.0	2.03	3.65
													(29.2)	(111.2)	(135.8)	356.5	(455.3)	261.9	303.7	1.6	192.2	-0.22	0.34	(31.4)	0.45	0.18
													(29.2)	(140.4)	(276.2)	80.3	(375.0)	(113.1)	190.6	192.2	192.2	-	-	-	-	-
													66.2	116.9	163.7	(2.7)	(1.6)	(1.4)	(0.2)	-	340.9	3.07	0.28	355.6	3.13	0.28
													-	(2.2)	(2.1)	(9.0)	(13.9)	(70.8)	(97.7)	-	(195.7)	-	-	(229.2)	-	-
													66.2	114.7	161.6	(11.7)	(15.5)	(72.2)	(97.9)	-	145.2	-	-	126.4	-	-
													34.6	66.8	181.7	(1.6)	(0.9)	(1.0)	(0.3)	-	279.3	2.75	0.29	354.3	2.58	0.27
													-	-	(62.6)	(57.7)	-	(26.3)	(18.4)	-	(165.0)	-	-	(239.4)	-	-
													34.6	66.8	119.1	(59.3)	(0.9)	(27.3)	(0.3)	-	114.3	-	-	114.9	-	-
													31.6	47.9	42.5	47.6	(14.6)	(44.9)	(97.6)	18.4	30.9	0.32	-0.01	11.5	0.55	0.01
													31.6	79.5	122.0	169.6	155.0	110.1	12.5	30.9	30.9	-	-	-	-	-
													6,920.3	314.0	1,851.5	3,307.0	2,661.2	2,132.3	776.0	14.4	17,986.2	2.70	2.35	17,774.0	2.63	2.38
													-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
													6,920.3	314.0	1,851.5	3,307.0	2,661.2	2,132.3	776.0	14.4	17,986.2	2.70	2.35	17,774.0	2.63	2.38
													5,824.8	475.2	2,005.4	2,952.4	3,118.1	1,872.8	470.0	12.7	16,731.4	2.63	2.27	16,613.2	2.20	2.36
													-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
													5,824.8	475.2	2,005.4	2,952.4	3,118.1	1,872.8	470.0	12.7	16,731.4	2.63	2.27	16,613.2	2.20	2.36
													1,095.5	(161.2)	(153.9)	354.6	(456.9)	259.5	306.0	1.7	1,254.8	0.07	0.08	1,160.8	0.43	0.02
													1,095.5	934.3	780.4	1,135.0	678.1	937.6	1,243.6	1,254.8	1,254.8	-	-	-	-	-

1. פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מגזר של הנכסים הפיננסיים ושל ההתחייבויות הפיננסיות, לפי סעיפי המאזן השונים, "מסרו לכל מבקש.
2. בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעורי הריבית שמנכים אותם אל השווי ההוגן הכלול בגין המכשיר הפיננסי, בעקביות להנחות שלפיהן חושב השווי ההוגן של המכשיר הפיננסי. לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים, ר' ביאור ה'16 בדוח הכספי לשנת 2010.
3. שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי ההוגן הכלול בגינו.
4. מח"מ אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי ההוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שיגרו כתוצאה משינוי קטן בשיעור התשואה הפנימי הכלכלי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.
5. חישוב השווי ההוגן כולל השפעה של פירעונות מוקדמים על תיק האשראי ותיק ההתחייבויות (הכולל אופציה לפירעון מוקדם) בשיעור של 8.89%. ר' עמוד 17 לדוח הדירקטוריון.
6. יתרות הריבית משתנה (פריים, ליבור, צמוד מדד וכו') כוללת את השפעת פער הריבית.
- * למטע יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים.
- ** ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך חיים הממוצע האפקטיבי
- *** פעילות מקומית, לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
7. השפעה של שינוי 1%-0.1% על השווי ההוגן נטו של המכשירים הפיננסיים, ר' עמוד 18 לדוח הדירקטוריון. גידול מיידי מקביל של 2% יקטין את השווי ההוגן ב-95.5 מיליון ₪, כ-7.5% שינוי בשווי ההוגן, קטון מיידי מקביל של 2% יגדיל את השווי ההוגן ב-104.9 מיליון ₪, כ-8.24% שינוי בשווי ההוגן.

תוספת ג' - סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק על בסיס מאוחד
סכומים מדווחים במיליוני ₪

31 בדצמבר 2010 (נתוני פרופורמה)							31 במרס 2011								
סיכון אשראי בעייתי		הפסדי אשראי					סיכון אשראי בעייתי		הפסדי אשראי						
סיכון אשראי חוץ מאזני	אשראי	יתרת הפרשה	הוצאות	סה"כ	סיכון אשראי חוץ מאזני*	יתרת חוב רשומה	סיכון אשראי חוץ מאזני	אשראי	יתרת הפרשה	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות	סה"כ	סיכון אשראי חוץ מאזני*	יתרת חוב רשומה	
-	305.7	232.8	0.4	16,771.0	416.3	16,354.7	-	267.8	233.9	(1.3)	2.4	17,155.7	398.2	16,757.5	הלוואות לדיור **
-	-	-	-	5.0	-	5.0	-	-	-	-	-	8.4	-	8.4	הלוואות לדיור אחרות
-	305.7	232.8	0.4	16,776.0	416.3	16,359.7	-	267.8	233.9	(1.3)	2.4	17,164.1	398.2	16,765.9	סך כל הלוואות לדיור ***
191.3	49.0	13.1	(1.6)	859.0	568.7	290.3	184.3	47.3	9.9	-	(0.3)	1,199.8	921.7	278.1	לקבלנים, לחברות משכנות ולחברות בניה ****
-	51.9	9.6	1.1	679.3	20.9	658.4	-	38.9	12.8	(0.2)	0.5	672.0	17.8	654.2	לאחרים
191.3	406.6	255.5	(0.1)	18,314.3	1,005.9	17,308.4	184.3	354.0	256.6	(1.5)	2.6	19,035.9	1,337.7	17,698.2	סך-הכל

* סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.
 ** ליום 31 במרס 2011 כולל הלואות שניתנו לכל מטרה במשכון דירת מגורים בסך 963.4 מיליון ₪ (31.12.10 – 939.1 מיליון ₪).
 *** סך כל הלואות לדיור ליום 31.3.11, כוללות הלואות בריבית משתנה בסך 9,785.0 מיליון ₪ (31.12.10: 9,469.5 מיליון ₪).
 **** ליום 31.3.11 כולל הלואות לדיור, שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה בסך 197.3 מיליון ₪ וסיכון אשראי חוץ מאזני בסך 763.1 מיליון ₪ (ליום 31.12.10: 195.1 מיליון ₪, 403.5 מיליון ₪, בהתאמה).

תוספת ג' - סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק על בסיס מאוחד

סכומים מדווחים במיליוני ₪

31 במרס 2010						31 בדצמבר 2010						
יתרת חובות בעייתיים		ההוצאה בגין הפרשה ספציפית לחובות מסופקים				יתרת חובות בעייתיים		ההוצאה בגין הפרשה ספציפית לחובות 2 מסופקים				
סיכון אשראי חוץ מאזני	אשראי	סה"כ	סיכון אשראי חוץ מאזני*	אשראי		סיכון אשראי חוץ מאזני	אשראי	סה"כ	סיכון אשראי חוץ מאזני*	אשראי		
-	211.5	2.8	10,311.1	230.5	10,080.6	-	192.6	2.1	12,106.1	187.7	11,918.4	לדירור שההפרשה בגין נערכה לפי עומק הפיגור (1)
-	82.5	0.2	4,002.1	475.4	3,526.7	-	86.1	0.9	3,356.5	33.1	3,323.4	לדירור אחר *** (1)
-	39.3	(1.3)	834.3	-	834.3	-	38.2	(2.6)	941.1	24.8	916.3	הלוואות במשכון דירת מגורים****
-	333.3	1.7	15,147.5	705.9	14,441.6	-	316.9	0.4	16,403.7	245.6	16,158.1	סך כל הלוואות לדירור**
216.8	57.4	(0.4)	1,402.5	1,009.5	393.0	191.3	61.0	(1.6)	892.8	600.8	292.0	לקבלנים, לחברות משכנות ולחברות בניה *****
-	66.1	(2.2)	732.2	51.2	681.0	-	53.3	1.1	690.4	20.9	669.5	לאחרים
216.8	456.8	(0.9)	17,282.2	1,766.6	15,515.6	191.3	431.2	(0.1)	17,986.9	867.3	17,119.6	סך-הכל
		(0.3)	(26.8)	(10.6)	(16.2)			3.5	(30.6)	(10.6)	(20.0)	בניכוי - הפרשה כללית והפרשה נוספת להפסדי אשראי
		(1.2)	17,255.4	1,756.0	15,499.4			3.4	17,956.3	856.7	17,099.6	סך-כל האשראי לציבור

* סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.

** סך כל הלוואות לדירור ליום 31.12.10, כוללות הלוואות בריבית משתנה בסך 9,469.5 מיליוני ₪ (31.3.10: 7,385.5 מיליוני ₪).

*** הלוואות לדירור שיתרת כל אחת מהן עולה על 0.9 מיליוני ₪, הלוואות לדירור שאינן נפרעות בתשלומים חודשיים והלוואות לדירור אשר ההפרשה הספציפית הקיימת בגין עולה על סך ההפרשה לפי עומק הפיגור.

**** יתרת אשראי של הלוואות במשכון דירת מגורים הוצגה בסה"כ. ליום 31 בדצמבר 2010 יתרת האשראי שההפרשה בגינה נערכה לפי עומק הפיגור הסתכמה בכ-745.3 מיליוני ₪ (31.3.10 – 639.5 מיליוני ₪). הלוואות במשכון דירת מגורים-נערך בהתאם לחוזר שפרסם בנק ישראל ביום 1 בינואר 2006 לפיו נקבע כי הלוואה לדירור לצורך הדיווח הכספי תכלול הלוואות שניתנו לכל מטרה במשכון דירת מגורים.

(1) **** ליום 31.12.10 כולל הלוואות לדירור, שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה בסך 195.1 מיליוני ₪ וסיכון אשראי חוץ מאזני בסך 403.5 מיליוני ₪ (ליום 31.3.10: 274.8 מיליוני ₪, 425.7 מיליוני ₪ בהתאמה).

הצהרה (certification)

אני, אתי לנגרמן, מצהירה כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק דיסקונט למשכנתאות בע"מ (להלן: "הבנק") ל- 31.3.2011 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי. וכן:
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון הראשון שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

22 במאי 2011

אתי לנגרמן – מנהל כללי

הצהרה (certification)

אני, רוני כתב, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק דיסקונט למשכנתאות בע"מ (להלן: "הבנק") ל-31.3.2011 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי. וכן:
 - א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון הראשון שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

22 במאי 2011

רוני כתב- סמנכ"ל בכיר,
חשבונאי ראשי

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק דיסקונט למשכנתאות בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של בנק דיסקונט למשכנתאות בע"מ וחברות בנות שלו (להלן – "הבנק"), הכולל את המאזן התמציתי המאוחד ליום 31 במרס 2011 ואת הדוחות התמציתיים המאוחדים על רווח והפסד, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של היישות" ותקן סקירה שיישומו בסקירה של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבירורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

הדגש עניין

מבלי לסייג את מסקנתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בביאור 5ב' לדוחות הכספיים בדבר בקשות לאישור תובענות ייצוגיות, שהוגשו כנגד הבנק.

זיו האפט
רואי חשבון

תל-אביב, 22 במאי 2011

תמצית מאזן מאוחד ליום 31 במרס 2011

סכומים מדווחים

(במיליוני שקלים חדשים)

31.12.2010	31.3.2010	31.3.2011	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
<u>נכסים</u>			
218.3	143.7	74.7	מזומנים ופיקדונות בבנקים
(2)(1) 17,595.6	(2)(1) 16,013.7	17,698.2	אשראי לציבור
(2)(1) 496.0	(2)(1) 514.3	249.2	הפרשה להפסדי אשראי
17,099.6	15,499.4	17,449.0	אשראי לציבור, נטו
(3) 69.0	(3) 67.4	70.1	בניינים וציוד
(3) 31.1	(3) 40.4	47.9	נכסים אחרים
17,418.0	15,750.9	17,641.7	סך כל הנכסים
<u>התחייבויות והון</u>			
678.0	790.0	644.8	פיקדונות הציבור
14,688.7	12,959.5	14,971.8	פיקדונות מבנקים
26.0	27.7	25.4	פיקדונות הממשלה
748.6	735.8	739.5	כתבי התחייבות נידחים
156.2	141.6	143.7	התחייבויות אחרות
16,297.5	14,654.6	16,525.2	סך כל ההתחייבויות
1,120.5	1,096.3	1,116.5	הון עצמי
17,418.0	15,750.9	17,641.7	סך כל ההתחייבויות והון

חוני כתב

סמנכ"ל בכיר,
חשבונאי ראשי

אתי לנגרמן

מנהל כללי

יובל גביש

יו"ר הדירקטוריון

(1) ביום 1.1.2011 אימץ הבנק לראשונה את הוראת המפקח על הבנקים בדבר "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי". מספרי השוואה לשנים קודמות לא הוצגו מחדש, ולכן הנתונים ליום 31.3.2011 אינם בני השוואה לנתונים המסומנים ב-* בשנת 2010. להסברים נוספים לגבי השפעת האימוץ לראשונה של ההוראה ר' ביאור 2.

(2) הנתונים סווגו מחדש כדי להתאים לכותרות הסעיפים ולשיטת ההצגה בתקופה השוטפת.

(3) סווג מחדש.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תאריך אישור הדוחות הכספיים: 22 במאי 2011.

תמצית דוח רווח והפסד מאוחד
לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרס 2011
סכומים מדווחים
(במיליוני שקלים חדשים)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס		
2010	2010	2011	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
121.2	24.8	30.9	רווח מפעילות מימון, לפני הפרשה
⁽¹⁾ 3.4	⁽¹⁾ (1.2)	2.6	להפסדי אשראי
			הפרשה להפסדי אשראי
117.8	26.0	28.3	רווח מפעילות מימון, לאחר הפרשה
46.5	11.4	10.9	להפסדי אשראי
			הכנסות תפעוליות ואחרות
			<u>הוצאות תפעוליות ואחרות</u>
72.4	18.0	18.9	משכורות והוצאות נלוות
14.2	3.9	3.2	אחזקה ופחת בנכסים וציוד
29.3	5.9	4.9	הוצאות אחרות
115.9	27.8	27.0	סך כל הוצאות תפעוליות ואחרות
48.4	9.6	12.2	רווח מפעולות רגילות לפני מסים
18.0	3.4	3.3	הפרשה למסים על הרווח מפעולות
30.4	6.2	8.9	רגילות
			רווח נקי
			<u>רווח למניה: בשקלים חדשים</u>
19.62	4.01	5.78	רווח נקי למניה בת 1 ש"ח ע.נ.
1,547,428	1,547,428	1,547,428	מספר המניות ששימשו לחישוב

(1) ביום 1.1.2011 אימץ הבנק לראשונה את הוראת המפקח על הבנקים בדבר "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי". מספרי ההשוואה לשנים קודמות לא הוצגו מחדש, ולכן הנתונים ליום 31.3.2011 אינם בני השוואה לנתונים המסומנים ב-* בשנת 2010. להסברים נוספים לגבי השפעת האימוץ לראשונה של ההוראה ר' ביאור 2.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח על השינויים בהון העצמי
לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרס 2011
סכומים מדווחים
(במיליוני שקלים חדשים)

סה"כ	עודפים	פרמיה על מניות	הון המניות הנפרע וקרנות הון*
לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס 2011			
1,120.5	598.5	160.1	361.9
			יתרה ליום 1 בינואר 2011 (מבוקר)
			השפעה מצטברת נטו ממס של יישום לראשונה ביום 1.1.2011 של ההוראה בנושא מדידת חובות פגומים והפרשה להפסדי אשראי ⁽¹⁾
(12.9)	(12.9)	-	-
8.9	8.9	-	-
1,116.5	594.5	160.1	361.9
			רווח נקי בתקופת החשבון (בלתי מבוקר)
			יתרה ליום 31 במרס 2011 (בלתי מבוקר)
לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס 2010			
1,090.1	568.1	160.1	361.9
6.2	6.2	-	-
1,096.3	574.3	160.1	361.9
			יתרה ליום 1 בינואר 2010 (מבוקר)
			רווח נקי בתקופת החשבון (בלתי מבוקר)
			יתרה ליום 31 במרס 2010 (בלתי מבוקר)
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010 (מבוקר)			
1,090.1	568.1	160.1	361.9
30.4	30.4	-	-
1,120.5	598.5	160.1	361.9
			יתרה ליום 1 בינואר 2010
			רווח נקי בשנת החשבון
			יתרה ליום 31 בדצמבר 2010

* כולל קרנות הון שנוצרו לפני יום 31 במרס 1986.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

(1) ר' ביאור (1)(ג) (3) הוראה בנושא "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי".

**תמצית דוח על תזרימי המזומנים מאוחד
לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרס 2011**

סכומים מדווחים

(במיליוני שקלים חדשים)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס	
2010	2010	2011
מבוקר	בלתי מבוקר	בלתי מבוקר

30.4	6.2	8.9
3.4	(1.2)	2.6
4.4	1.2	0.8
12.3	(23.8)	47.7
1.2	(5.1)	(11.8)
(1.0)	(0.4)	(5.0)
25.1	10.5	(12.5)
75.8	(12.6)	30.7

תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת:

רווח נקי לתקופה
התאמות הדרושות כדי להציג את המזומנים מפעולות:
הפרשה להפסדי אשראי
פחת על בנינים וציוד
התאמות אחרות
שינויים בסעיפים מאזניים:
נכסים אחרים
מסים נדחים
התחייבויות אחרות
מזומנים נטו שנבעו (ששימשו) מפעילות שוטפת

תזרימי מזומנים מפעילות בנכסים:

מתן אשראי לציבור (1)
גביה מתוך אשראי לציבור (2)
משיכת פיקדונות מבנקים
מניירות ערך למסחר
רכישת בנינים וציוד
מזומנים נטו (ששימשו) לפעילות בנכסים

(4,056.7)	(902.2)	(960.5)
2,492.5	624.5	653.1
19.4	-	-
(1.6)	(0.4)	(1.9)
(1,546.4)	(278.1)	(309.3)

תזרימי מזומנים מפעילות בהתחייבויות ובהון:

קבלת פיקדונות מהציבור
החזרת פיקדונות לציבור
קבלת פיקדונות מבנקים
החזרת פיקדונות לבנקים
קבלת פיקדונות מהממשלה (1)
החזרת פיקדונות לממשלה (2)
הנפקת כתבי התחייבות נדחים
פירעון כתבי התחייבות נדחים
מזומנים נטו שנבעו (ששימשו) לפעילות בהתחייבויות
גידול (קיטון) במזומנים
יתרת מזומנים לתחילת התקופה
יתרת מזומנים לסוף התקופה
(1) לא כולל:
פיקדונות לפי מידת הגבייה והאשראי
שניתן מהם
הלוואות עומדות
(2) לא כולל פיקדונות לפי מידת הגבייה
והאשראי שניתן מהם

92.3	22.8	20.3
(268.6)	(71.3)	(65.6)
3,503.0	673.2	729.1
(2,081.4)	(675.2)	(548.7)
-	-	-
(4.2)	(2.5)	(0.6)
-	-	-
(19.4)	-	-
1,221.7	(53.0)	134.5
(248.9)	(343.7)	(144.1)
446.3	446.3	197.4
197.4	102.6	53.3
2.7	0.7	0.7
2.6	-	0.8
270.4	64.7	67.0

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים:

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית

א. כללי

(1) הדוחות הכספיים ביניים ליום 31 במרס 2011 נערכו בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו בדבר עריכת דוח כספי רבעוני של תאגיד בנקאי.

(2) דוחות הביניים הנ"ל ערוכים לפי אותם כללי חשבונאות שלפיהם נערכו הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2010, למעט האמור בסעיף ג' להלן. יש לעיין בדוחות אלו יחד עם הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2010 והביאורים המצורפים אליהם.

ב. נכסים והתחייבויות צמודים :

להלן פרטים על מדדי המחירים לצרכן, שערי החליפין של הדולר של ארה"ב והאירו ושיעורי השינוי, בתקופות החשבון:

31.12.2010	31.3.2010	31.3.2011	
113.1	109.5	114.1	מדד המחירים לצרכן בנקודות (מדד ידוע)
113.5	109.6	114.3	מדד המחירים לצרכן בנקודות (מדד בגין)
3.549	3.713	3.481	דולר של ארה"ב (ב-ש ל-1 דולר)
4.738	4.991	4.950	אירו (ב-ש ל-1 אירו)

לשנה	לתקופה של שלושה	
שהסתיימה ביום	חודשים שהסתיימה ביום	
31.12.2010	31.3.2010	31.3.2011
	%	

2.3	(1.0)	0.9	מדד המחירים לצרכן (מדד ידוע)
2.7	(0.9)	0.7	מדד המחירים לצרכן (מדד בגין)
(5.99)	(1.64)	(1.92)	דולר של ארה"ב
(12.93)	(8.29)	(4.47)	אירו

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ליום 31 במרס 2011

סכומים מדווחים במיליוני ₪

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

ג. יישום לראשונה של תקני חשבונאות והוראות הפיקוח על הבנקים:

(1) תקן חשבונאות מספר 29

בחודש יולי 2006 פרסם המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות את תקן חשבונאות מס' 29, "אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) (להלן: "התקן"). בהתאם להוראות התקן, תאגידים שחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, חל עליהם ומחויבים לדווח על פי תקנות שהותקנו מכח חוק זה, יחויבו לערוך את דוחותיהם הכספיים לפי תקני דיווח כספי בינלאומיים החל בדוחות הכספיים לתקופה המתחילה ביום 1 בינואר 2008 ואילך. האמור אינו חל על תאגידים שדוחותיהם הכספיים ערוכים לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. בחודש יוני 2009, פרסם המפקח על הבנקים חוזר בעניין "דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS)" אשר קובע את אופן האימוץ הצפוי של תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) על ידי תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי. בהתאם לחוזר, תאריך היעד לדיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בהתאם לתקני ה-IFRS הינו:

- בנושאים שאינם בליבת העסק הבנקאי - החל מיום 1 בינואר 2011. ממועד זה ואילך יידרשו התאגידים הבנקאיים לעדכן את הטיפול החשבונאי בנושאים אלה באופן שוטף, בהתאם להוראות המעבר בתקנים בינלאומיים חדשים שיפורסמו בנושאים אלה, ובהתאם להבהרות שיימסרו על ידי הפיקוח על הבנקים;
- בנושאים שהם בליבת העסק הבנקאי - החל מיום 1 בינואר 2013, כאשר כוונת הפיקוח על הבנקים לקבל במהלך שנת 2011 החלטה סופית בנושא זה. ההחלטה הסופית תיקבע בהתחשב בלוח הזמנים שייקבע בארה"ב ובהתקדמות תהליך ההתכנסות בין גופי התקינה הבינלאומית והאמריקאית.

בחוזר הובהר כי לאחר השלמת תהליך התאמת ההוראות לתקנים הבינלאומיים ישמור הפיקוח על סמכותו לקבוע הבהרות מחייבות לגבי אופן יישום הדרישות בתקנים הבינלאומיים, וכן לקבוע הוראות נוספות במקרים שבהם הדבר מתחייב לנוכח דרישת רשויות פיקוח במדינות מפותחות בעולם או בנושאים שלגביהם לא קיימת התייחסות בתקנים הבינלאומיים. בנוסף, הפיקוח על הבנקים ישמור על סמכותו לקבוע דרישות גילוי ודיווח, הוראות הקשורות לבקרה פנימית על דיווח כספי והוראות הקשורות לביקורת של רואי החשבון. לפיכך, עד לתאריכי היעד לאימוץ תקני ה-IFRS, כאמור לעיל, דוחות כספיים של תאגיד בנקאי או חברת כרטיסי אשראי ימשיכו להיות ערוכים לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

(2) אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים

ביום 31 בדצמבר 2009 פורסם חוזר של המפקח על הבנקים, פיו אומצו תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים, המטפלים בנושאים שאינם בליבת העסק הבנקאי. בנוסף, בחודש יולי 2010 פורסם נוסח משולב של הוראות הדיווח לציבור במסגרתו עודכנו ההוראות לאימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים שאומצו במסגרת החוזר מיום 31 בדצמבר 2009 וכן לאימוץ קבוצה נוספת של תקני דיווח כספי בינלאומיים. יצוין כי ישנם תקני דיווח כספי בינלאומיים נוספים, המטפלים בנושאים שאינם בליבת העסק הבנקאי, שטרם אומצו בהוראות הדיווח לציבור. בהתאם לנוסח המשולב של ההוראה אומצו תקני דיווח כספי בינלאומיים בנושאים המפורטים להלן:

1. IAS 8, בנושא "מדיניות חשבונאית, שינויים באומדנים חשבונאיים וטעויות";
2. IAS 10, בנושא "אירועים לאחר תאריך המאזן";
3. IAS 16, בנושא "רכוש קבוע";
4. IAS 17, בנושא "חכירות";
5. IAS 20, בנושא "הטיפול החשבונאי במענקים ממשלתיים וגילוי לגבי סיוע ממשלתי";
6. IAS 21, בנושא "השפעות השינויים בשערי חליפין של מטבע חוץ";
7. IAS 27 (2008), בנושא "דוחות כספיים מאוחדים ונפרדים";
8. IAS 28, בנושא, "השקעות בחברות כלולות";
9. IAS 29, בנושא, "דיווח כספי בכלכלות היפר-אינפלציוניות";
10. IAS 31, בנושא, "זכויות בעסקאות משותפות";
11. IAS 33, בנושא, "רווח למניה";
12. IAS 34, בנושא, "דיווח כספי לתקופות ביניים";
13. IAS 36, בנושא, "ירידת ערך נכסים";
14. IAS 38, בנושא, "נכסים בלתי מוחשיים";
15. IAS 40, בנושא, "נדל"ן להשקעה";
16. IFRS 2, בנושא, "תשלום מבוסס מניות";
17. IFRS 3 (2008), בנושא, "צירופי עסקים";
18. IFRS 5, בנושא, "נכסים לא שוטפים המוחזקים למכירה ופעילויות שהופסקו".

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ליום 31 במרס 2011

סכומים מדווחים במיליוני ₪

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

ג. יישום לראשונה של תקני חשבונאות והוראות הפיקוח על הבנקים (המשך):

(2) אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים (המשך):

תקני דיווח כספי בינלאומיים המפורטים לעיל ופרשנויות של הוועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי (IFRIC) המתייחסים אליהם יאומצו בהתאם לעקרונות הבאים:

- במקרים בהם לא קיימת התייחסות ספציפית בתקנים או בפרשנויות לנושאים מהותיים או שקיימות מספר חלופות לטיפול בנושא מהותי, תאגיד בנקאי יפעל לפי הנחיות יישום ספציפיות שנקבעו על ידי המפקח. גישה זו נועדה לספק רמת ודאות גבוהה יותר בדיווח הכספי של תאגידי בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי, תוך שמירה על רמה גבוהה של עקביות בדיווחים של תאגידי בנקאיים;
- במקרים שבהם עולה סוגיה מהותית אשר אינה מקבלת מענה בתקנים הבינלאומיים או בהוראות היישום של המפקח, תאגיד בנקאי יטפל בסוגיה בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב שחלים ספציפית על אותם נושאים;
- במקומות בהם קיימת בתקן בינלאומי הפניה לתקן בינלאומי אחר שאומץ בהוראות הדיווח לציבור, יפעל התאגיד הבנקאי בהתאם להוראות התקן האחר וההנחיות המתייחסות של הפיקוח על הבנקים;
- במקומות בהם קיימת בתקן בינלאומי הפניה לתקן בינלאומי שלא אומץ בהוראות הדיווח לציבור, יפעל התאגיד הבנקאי בהתאם להוראות הדיווח לציבור ובהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בישראל;
- במקומות בהם קיימת בתקן בינלאומי הפניה להגדרה של מונח שמוגדר בהוראות הדיווח לציבור, תבוא הפניה להגדרה בהוראות במקום ההפניה המקורית.

בעקרונות לאימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים שנקבעו בחוזר הובהר כי בכל נושא מהותי הקשור לדיווח כספי, ובפרט בכל מקום שבו נדרשות הבהרות לגבי ההפניות והעמדות בהוראות הדיווח לציבור בנושא התקנים הבינלאומיים, יש לפנות לפיקוח על הבנקים. כמו כן, במקומות שבהם התקן הבינלאומי אינו שונה מהותית מכללי החשבונאות שחלו קודם לכן, יש לבחון האם ניתן להצדיק החלטה לפיה ראוי לשנות את הטיפול החשבונאי בשל יישום התקן הבינלאומי בלבד.

תאגידי בנקאיים יישמו את תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים המפורטים לעיל, ואת הפרשנויות של הוועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי (IFRS) שמתייחסות ליישום תקנים אלה, החל מיום 1 בינואר 2011 ואילך. בעת היישום לראשונה של תקן דיווח כספי בינלאומי לפי הוראות החוזר, תאגיד בנקאי יפעל בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בתקן הדיווח הכספי הבינלאומי. האמור כולל תיקון למפרע של מספרי השוואה, אם הדבר נדרש בתקן הדיווח הכספי הבינלאומי. מיום 1 בינואר 2011 ואילך תאגיד בנקאי יעדכן באופן שוטף את הטיפול החשבונאי בנושאים המטופלים בחוזר, בהתאם למועד התחילה והוראות המעבר שייקבעו בתקני דיווח כספי בינלאומיים חדשים שיפורסמו בנושאים אלה, בהתאם לעקרונות האימוץ שפורטו בחוזר ובהתאם להבהרות של הפיקוח על הבנקים.

בהוראות המעבר לאימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים שנקבעו בחוזר, צוין כי עם יישום תקן דיווח כספי בינלאומי בנושא מסוים, במידה ולפי הוראות המעבר של התקן נדרש ליישמו על עסקאות קיימות, תאגיד בנקאי יבדוק מהו הטיפול החשבונאי המתאים בהתאם לתקן בכל העסקאות הקיימות המטופלות לפי תקן זה. במצבים שבהם תאגיד בנקאי הגיע למסקנה לפיה ראוי לשנות באופן מהותי טיפול חשבונאי שיישם בעבר לגבי נושא מסוים, עליו לבחון היטב האם מתקיימים התנאים המצדיקים שינוי בטיפול החשבונאי או האם נדרש לטפל בשינוי כתיקון של טעות. יש לפנות לפיקוח על הבנקים לקבלת הנחיה מקדמית במקרה של ספק, ובכל מקרה שבו הוחלט על תיקון של טעות.

כיוון שאימוץ תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים נעשה במהלך דו-שלבי, התאגידי הבנקאיים בישראל אינם יכולים לאמץ את תקן דיווח כספי בינלאומי 1 (להלן: "תקן 1"), שעניינו "אימוץ לראשונה של תקני דיווח כספי בינלאומי", על ההקלות שניתנו בו.

הבנק מיישם את תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים שאומצו בהוראות הדיווח לציבור. כתוצאה מיישום לראשונה לא הייתה השפעה על הדוחות הכספיים של הבנק.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ליום 31 במרס 2011

סכומים מדווחים במיליוני ₪

ביאור 1 – מדיניות חשבונאית (המשך)

ג. יישום לראשונה של תקני חשבונאות והוראות הפיקוח על הבנקים (המשך):

(3) הוראה בנושא "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי"

- החל מיום 1.1.11 מיושמת הוראת המפקח בנושא "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי".
- ביום 31 בדצמבר 2007 פרסם המפקח על הבנקים הוראה בנושא "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי" (להלן: "ההוראה המקורית"). ההוראה מתאימה את כללי הדיווח החלים על התאגידים הבנקאים בישראל בנושא זה לאלו החלים על בנקים בארצות הברית והיא מבוססת, בין היתר, על תקני חשבונאות בארה"ב ועל הוראות רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב וה-SEC. העקרונות שבבסיס ההוראה, מהווים שינוי מרחיק לכת ביחס להוראות הנוכחיות בנושא סיווג חובות בעייתיים ומדידת הפרשות להפסדי אשראי בגין חובות אלו.
- השינויים העיקריים שנכללו בהוראה, ביחס להוראות הקיימות, הינם:
- על התאגידים הבנקאיים לערוך הפרשה לכיסוי הפסדי האשראי הצפויים בהתייחס לתיק האשראי, שתוערך באחד משני המסלולים הבאים: "הפרשה פרטנית" או "הפרשה קבוצתית", כמפורט להלן:
 - "הפרשה פרטנית להפסדי אשראי" - תיושם בגין חוב שיתרתו החוזית הינה 1 מיליון ₪ או יותר וכן בגין חובות אחרים שמזוהים על ידי התאגיד הבנקאי לצורך הערכה פרטנית ואשר ההפרשה לירידת ערך בגינם אינה נכללת ב"הפרשה קבוצתית". ההפרשה הפרטנית להפסדי אשראי תיערך בהתבסס על הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים, המהוונים בשיעור ריבית האפקטיבי של החוב, או על פי השווי ההוגן של הביטחון ששועבד להבטחת אותו אשראי;
 - "הפרשה קבוצתית" - תיושם עבור הפרשות לירידת ערך של קבוצות גדולות של חובות קטנים והומוגניים (כגון: חובות בכרטיסי אשראי, הלוואות לדיור וחובות צרכניים הנפרעים בתשלומים) וכן בגין חובות שנבחנו פרטנית ונמצא שהם אינם פגומים. ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי תיערך בהתבסס על שיעורי ההפסד שתועדו בעבר בגין כל אחת מהקבוצות ההומוגניות.
 - הוגדרו סוגים חדשים של חובות בעייתיים, ובהם:
 - "סיכון אשראי נחות" (substandard) - מוגדר כאשראי שאינו מוגן באופן מספק על ידי בטחונות ו/או יכולת התשלום של החייב, באופן שקיימת אפשרות שהבנק יספוג הפסד מסוים בגין אשראי זה אם לא יתוקנו הליקויים;
 - "חוב פגום" - אשראי שהתאגיד הבנקאי צופה כי לא יגבה במועד את כל הסכומים המגיעים בגינו, וההפרשה להפסדי אשראי בגינו נמדדת במסלול "הפרשה פרטנית".
 - על פי ההוראה יש להחיל את הסיווג הנ"ל, גם על אשראי המצוי בפיגור העולה על 90 יום, חובות ש"אורגנו מחדש", ועל יתרות בחשבונות עובר ושב הנמצאים בחריגה, שהוגדרו כ"חובות בעייתיים בפיגור" בהתאם לסעיף 4 (ג) בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 325.
 - על פי ההוראה נאסר על התאגידים לרשום הכנסות ריבית (לא כולל הפרשי הצמדה ושער על קרן החוב) על בסיס צבירה בגין חובות פגומים;
 - "סיכון אשראי בסיווג שלילי" (classified) - המונח מתייחס לקבוצת אשראים (לרבות סיכונים אשראי) בעייתיים הכוללת את כל האשראים שסווגו כ-"סיכון אשראי נחות" או כ-"חוב פגום".
 - הוחמרו ההוראות בגין מחיקה חשבונאית של חובות בעייתיים. בין היתר נקבע בהוראה כי:
 - יש למחוק חשבונאית כל חוב שנחשב בלתי ניתן לגביה, או חוב בעל ערך נמוך מאוד, שהותרתו כנכס, אינה מוצדקת;
 - יש למחוק חשבונאית באופן מיידי (כנגד הפרשה להפסד אשראי), כל חלק של חוב העודף על שווי הביטחונות, שזוהה כסכום שאינו בר גביה;
 - אין לדחות מחיקה חשבונאית של חוב, שנערכה בגינו הפרשה להפסדי אשראי, אלא אם צפויים אירועים ספציפיים שיחזקו את שווי החוב. דחיה זו לא תמשך, בדרך כלל, למעלה משנתיים.
 - לגבי חובות בעייתיים שההפרשה בגינם נמדדת על בסיס "הפרשה קבוצתית", נקבע כי:
 - חובות בפיגור המובטחים בביטחון שאינו דירת מגורים, או חובות שאינם מובטחים, יימחקו חשבונאית, אם תקופת הפיגור עולה על 150 יום;
 - בחובות המובטחים בביטחון דירת מגורים יש לקבל הערכת שווי מעודכנת ולמחוק את חלק החוב העודף על שווי הביטחון, אם תקופת הפיגור עולה על 180 יום;
 - חובות של יחידים בפשיטת רגל או של תאגידים שניתן לגביהם צו פירוק, יימחקו חשבונאית תוך 60 יום ממועד מתן צו הכינוס או הפירוק, לפי העניין.
 - הורחבו דרישות הגילוי בדוחות הכספיים בגין חובות בעייתיים ונקבעו כללים לעריכת נהלים, תיעוד ובקרה פנימית בגין השיטות והתהליכים לזיהוי, מדידה ודיווח של חובות בעייתיים והפרשות להפסדי אשראי בגינם.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ליום 31 במרס 2011

סכומים מדווחים במיליוני ₪

ביאור 1 – מדיניות חשבונאית (המשך)

ג. יישום לראשונה של תקני חשבונאות והוראות הפיקוח על הבנקים (המשך):

(3) הוראה בנושא "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי" (המשך):

ההנחיות הכלולות בהוראה המקורית מיום 31 בדצמבר 2007 אמורות היו להיכנס לתוקף החל מיום 1 בינואר 2010 ואילך (ר' להלן). בנוסף, כוללת ההוראה הוראות מעבר, שיחולו בעת יישומה לראשונה של ההוראה. בהמשך להוראה המקורית, פרסם המפקח על הבנקים, ביום 18 בפברואר 2010, עדכון להוראה המקורית אשר כולל, בין היתר, הרחבה של דרישות הגילוי בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2010. להלן עיקרי השינויים והתוספות בהוראה המתוקנת:

- יישום ההוראה יידחה ליום 1 בינואר 2011 (במקום 1 בינואר 2010 בהוראה המקורית);
- הורחבו דרישות הדיווח בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2010, ובכלל זה:
 - דרישה לכלול בדוחות הכספיים ביאור פרופורמה שיתייחס להשפעת ההוראה על סעיפים מאזניים עיקריים בהנחה שההוראה הייתה מיושמת ביום 31 בדצמבר 2010;
 - דרישה לכלול בדוח הדירקטוריון דיון בהשפעת ההוראה על סעיפים מאזניים עיקריים בדוחות הכספיים ועל איכות האשראי, אילו ההוראה הייתה מיושמת במועד זה;
 - הובהר כי בכל מקום בו בדוח הדירקטוריון תובא התייחסות ליתרות ליום 31 בדצמבר 2010, שתושפעה מיישום ההוראה, תינתן התייחסות גם לנתוני הפרופורמה הרלוונטיים;
- הובהר הגילוי הנדרש בדוחות הכספיים ליום 31 במרס 2011, בדבר ההשפעה של האימוץ לראשונה של ההוראה החדשה;
- נוספה הוראת שעה, שתיושם בשנים 2011-2012 (להלן: "תקופת המעבר"), אשר קובעת את אופן חישוב ההפרשות הספציפיות להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי בהתייחס לסעיף אשראי לציבור. על פי הוראת השעה, שיעורי ההפרשות להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי, ייקבעו בתקופת המעבר בהתבסס על טווח שיעורי ההפרשות ההיסטוריים להפסדי אשראי (הכוללים הפרשות לריבית בגין חובות שאינם נושאי הכנסה), בשנים 2008, 2009 ו-2010 - בפילוח לפי ענפי משק (כהגדרתם בהוראת דיווח לפיקוח 831 בדבר "דוח רבעוני על חלוקת סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק"), תוך הפרדה בין שיעור ההפרשות מיתרת החובות הבעייתיים הממוצעת ובין שיעור ההפרשות מיתרת החובות הממוצעת הכוללת.

תאגיד בנקאי שיישם את הכללים למדידת הפסדי אשראי על בסיס קבוצתי, כמוגדר בהוראת השעה, אינו נדרש לשמר בספריו הפרשה כללית, נוספת ומיוחדת להפסדי אשראי, שעריכתה נדרשת מכח הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 315, בתנאי שסכום ההפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי, מכל מועד בתקופת המעבר, לא יפחת מסכום ההפרשה הכללית, הנוספת והמיוחדת לאותו מועד, המחושבת בהתאם לכללים שבהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 315 ברוטו ממס.

- בוצעו תיקונים בהוראה בהתאמה לתיקונים שבוצעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 325 בדבר "ניהול מסגרות אשראי בחשבונות עובר ושב" (ר' להלן) ובעיקרם ביטול יתרות בחשבונות חח"ד או עו"ש עם חיוב בריבית חריגה ובעמלות טיפול מיוחדות מהגדרת "חובות פגומים".
- ביום 18 בפברואר 2010 פורסמו תיקונים להוראות ניהול בנקאי תקין בעקבות השינוי בהוראות הדיווח לציבור בנושא חובות פגומים. עיקרי התיקונים:

- בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 325 בדבר "ניהול מסגרות אשראי בחשבונות עובר ושב", יבוטלו סעיפים מסוימים אשר נוגעים להיבטים חשבונאיים של סיווג חשבונות מסוימים כבעייתיים, ולהכרה בהכנסות ריבית. נושאים אלו יטופלו במסגרת ההוראה הכללית למדידת הפרשות להפסדי אשראי וגילוי לגבי חובות בעייתיים.

- בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 315 בדבר "הפרשה נוספת להפסדי אשראי" תוקנה ההתייחסות למאפיין סיכון "חובות בעייתיים" תוך התאמה להגדרות ולמונחים הכלולים בהוראה "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי". מאפיין הסיכון שונה ל"סיכון אשראי בסיווג שלילי וסיכון אשראי בהשגחה מיוחדת" ותחתיו הוגדרו שלושה סוגי סיכון אשראי (בהשוואה לארבעה לפני התיקון): "סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת", "סיכון אשראי נחות" ו-"סיכון אשראי פגום". כמו כן, שיעורי ההפרשה הנוספת שיחולו על הסוגים השונים של החובות הבעייתיים עודכנו והיוו כלהלן:

סיכון אשראי "בהשגחה מיוחדת"	-	1%
סיכון אשראי "נחות"	-	2%
סיכון אשראי "פגום"	-	4%

- בהוראות ניהול בנקאי תקין מס' 201-211 בדבר "מדידה והלימות ההון" הובהר חישוב נכסי הסיכון המאזניים והחוץ מאזניים כך שיהיו לאחר ניכוי מחיקות חשבונאיות, הפרשות פרטניות וקבוצתיות ובתוספת ההפרשה הכללית להפסדי אשראי הנכללת בהון המשני.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ליום 31 במרס 2011

סכומים מדווחים במיליוני ₪

ביאור 1 – מדיניות חשבונאית (המשך)

ג. יישום לראשונה של תקני חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי (המשך):

(3) הוראה בנושא "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי" (המשך):

יישום ההוראה חייב היערכות ושינויים מהותיים במערכות המידע. בכל הקשור לבנק אשר מיישם את שיטת עומק הפיגור בהלוואות לדיור ואחרות, ההוראה אימצה את חוזר המפקח מיום 1.1.2006, בנושא הפרשות לפי עומק פיגור. החל מיום 1.1.11 כל ההלוואות לדיור ההפרשה בגין תיערך לפי עומק הפיגור, כ- 95% מיתרת האשראי של הבנק, למעט סך של כ-5.0 מיליון ₪ בגין הלוואות לדיור אחרות. ליום 31.3.11 כל ההלוואות לדיור שההפרשה בגין נערכה לפי עומק הפיגור, מהוות כ- 96% מיתרת האשראי של הבנק, למעט סך של כ-8.4 מיליון ₪ בגין הלוואות לדיור אחרות. להלן ביאור פרופורמה העוסק בהשפעת ההוראות החדשות על סעיפים מאזניים עיקריים בדוחות הכספיים ליום 31.12.10 אילו הוראות אלה היו מיושמות ביום זה. לפרטים נוספים בדבר השינויים ר' ביאור 2 בדוחות הכספיים.

לוח 1 – סיכום ההשפעה על העודפים ליום 31.12.2010

31.12.2010	
598.5	יתרת עודפים ליום 31.12.2010 שנכללה בדוחות הכספיים
(12.9)	השפעה מצטברת נטו ממס מיישום לראשונה של ההוראות החדשות ליום 31.12.2010
	מזה:
(9.6)	השינוי בהפרשה להפסדי אשראי
(11.8)	השינוי בהפרשה להפסדי אשראי לפי עומק פיגור
8.5	השפעת המס המתייחסת
585.6	יתרת העודפים ליום 31.12.2010 לפי ההוראות החדשות

לוח 2 – ההשפעה על האשראי לציבור (לפני ניכוי הפרשות להפסדי אשראי) ליום 31.12.2010

31.12.2010	
17,617.0	יתרת האשראי לציבור (לפני ניכוי הפרשות לחובות מסופקים) ליום 31.12.2010 שנכללה בדוחות הכספיים
(287.2)	השפעת יישום לראשונה ליום 31.12.2010 של ההוראות החדשות
(21.4) *	מחיקות חשבונאיות נטו שהוכרו ליום 31.12.2010
	שינויים אחרים ביתרת האשראי לציבור ליום 31.12.2010
17,308.4	יתרת האשראי לציבור (לפני ניכוי הפרשות לחובות מסופקים) ליום 31.12.2010 לפי ההוראות החדשות

לוח 3 – ההשפעה על יתרת נכסים אחרים בגין מיסים נדחים לקבל נטו ליום 31.12.2010

31.12.2010	
5.2	יתרת נכסים אחרים בגין מיסים נדחים לקבל נטו ליום 31.12.2010 שנכללה בדוחות הכספיים
* 8.5	השפעת יישום לראשונה ליום 31.12.2010 של ההוראות החדשות
13.7	יתרת נכסים אחרים בגין מיסים נדחים לקבל נטו ליום 31.12.2010 לפי ההוראות החדשות

* ר' גם הערת שוליים 5 בביאור 2 בדבר ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי בהלוואות לדיור.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ליום 31 במרס 2011

סכומים מדווחים במיליוני ₪

ביאור 1 – מדיניות חשבונאית (המשך)

ג. יישום לראשונה של תקני חשבונאות והוראות הפיקוח על הבנקים (המשך):

4) מדידת שווי הוגן וחלופת שווי הוגן

כללי

בחודש דצמבר 2009 פרסם המפקח על הבנקים חוזר המאמץ את כללי המדידה והגילוי שנקבעו בתקן 157 בדבר מדידת שווי הוגן (SFAS 157 – Fair Value Measurements) (להלן: תקן 157) ובתקן 159 (SFAS 159 – The Fair Value Option For Financial Assets and Financial Liabilities) (להלן: תקן 159) הדנים בין היתר בנושאים הבאים:

- א. הגדרת שווי הוגן, יישום טכניקות הערכת שווי לגבי נכסים והתחייבויות הנמדדים בשווי הוגן, קביעת מדרג שווי הוגן והנחיות יישום מפורטות (תקן 157).
- ב. יישום חלופת שווי הוגן עבור נכסים פיננסיים והתחייבויות פיננסיות מסוימים (תקן 159).

תקן 157 – מדידת שווי הוגן

שווי הוגן הוא המחיר שהיה מתקבל במכירת נכס או המחיר שהיה משולם בהעברת התחייבות בעסקה רגילה בין משתתפים בשוק במועד המדידה. שווי הוגן אינו כולל עלויות עסקה והוא עשוי להיות שונה ממחיר העסקה אם מתקיים אחד מבין ארבעת התנאים הבאים:

- א. העסקה היא בין צדדים קשורים.
- ב. העסקה מתבצעת תחת לחץ או שהמוכר מאולץ לקבל את המחיר בעסקה (כמו לדוגמא אם המוכר נמצא בקשיים פיננסיים).
- ג. יחידת המדידה המייצגת את מחיר העסקה שונה מיחידת המדידה הנמדדת בשווי הוגן (כמו במקרים בהם הנכס או התחייבות הם רק אחד מהמרכיבים בעסקה)
- ד. השוק בו מבוצעת העסקה שונה מהשוק בו הבנק עשוי למכור את הנכס או להעביר את התחייבות.

טכניקות להערכת שווי

- יש למדוד נכס או התחייבות בשווי הוגן בהסתמך על אחד מבין שלוש השיטות כמפורט להלן:
- א. גישת השוק – גישת השוק משתמשת במחירים ובמידע רלבנטי אחר שמקורו בעסקאות שוק שמעורבים בהן נכסים או התחייבויות זהים או בני השוואה.
 - ב. גישת ההכנסה – גישת ההכנסה משתמשת בטכניקות הערכת שווי כדי להמיר סכומים עתידיים (לדוגמא תזרימי מזומנים או רווחים) לסכום נוכחי יחיד (מהוון). שיטות הערכה אלו כוללות מדידה בערך נוכחי או מודלים לתמחור אופציות (בינומי, בלק שולס) המבוססים על שיטות אלו.
 - ג. גישת העלות – גישת העלות מבוססת על הסכום שהיה נדרש כיום על מנת להחליף את קיבולת השירות של הנכס. מנקודת מבט של מוכר, המחיר שהיה מתקבל עבור נכס נקבע בהתבסס על העלות של קונה כדי לרכוש או לבנות נכס חלופי בעל תועלת ברת השוואה לאחר שהותאם בגין התיישנות.
- טכניקות הערכת שווי המתאימות לאור הנסיבות ושעבורם יש מספיק נתונים זמינים ישמשו למדידת שווי הוגן. אם משתמשים במספר טכניקות להערכת שווי כדי למדוד שווי הוגן, התוצאות יוערכו וישוקללו תוך הבאה בחשבון של מידת הסבירות של הטווח הנגזר מתוצאות אלה, והשווי ההוגן שיימדד יהיה נקודה בתוך הטווח המהווה את האומדן הטוב ביותר לאור הנסיבות.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ליום 31 במרס 2011

סכומים מדווחים במיליוני ₪

ביאור 1 – מדיניות חשבונאית (המשך)

ג. **יישום לראשונה של תקני חשבונאות והוראות הפיקוח על הבנקים (המשך):**

(4) **מדידת שווי הוגן וחלופת שווי הוגן (המשך):**

מדרג שווי הוגן

על מנת להגדיל את העקביות וההשוואתיות במדידת שווי הוגן והגילוי הקשור, מדרג שווי הוגן קובע לפי סדר עדיפות את הנתונים בהם משתמשות טכניקות הערכת שווי המשמשות למדידת שווי הוגן לשלוש רמות כלליות כאשר הוא נותן את העדיפות הגבוהה ביותר למחירים מצוטטים (רמה 1) ואת העדיפות הנמוכה ביותר לנתונים לא נצפים (רמה 3) כמפורט להלן:

נתוני רמה 1 מחירים מצוטטים בשווקים פעילים לנכסים או להתחייבויות זהים אשר לתאגיד המדווח יש יכולת לגשת אליהם במועד המדידה.

נתוני רמה 2 נתונים הנצפים עבור הנכס או ההתחייבות במישרין או בעקיפין אך אינם מהווים מחירים מצוטטים הנכללים ברמה 1, כגון, מחירים מצוטטים לנכסים או להתחייבויות דומים בשווקים פעילים, נתונים נצפים עבור נכס או התחייבות (כגון שיעורי ריבית ועקומי תשואה).

נתוני רמה 3 נתונים לא נצפים עבור נכס או התחייבות.

בתקן נקבעו דרישות גילוי נרחבות לגבי הפריטים והטכניקות ששימשו למדידת השווי ההוגן תוך הפרדה בין הפריטים הנמדדים בכל אחת מהרמות. כמו כן נכללו דרישות גילוי נרחבות לפריטים הנמדדים על בסיס נתוני רמה 3.

התקן יישום מכאן ולהבא למעט מספר חריגים המופרטים בהוראות המעבר. הוראות הגילוי מיושמות החל מהדוחות הרבעוניים של 2011. אין להציג את הגילויים החדשים בדוחות שהוצגו לפני יישום ההוראה (מספרי ההשוואה).

חלופת שווי הוגן עבור נכסים פיננסיים והתחייבויות פיננסיות – תקן 159

תקן זה מתיר לתאגידים לבחור למדוד בשווי הוגן מכשירים פיננסיים שהוכרו (למעט חריגים כמפורט בחוזר) ופריטים מסוימים אחרים אשר בהתאם לתקני חשבונאות אחרים לא נדרש למדוד אותם בשווי הוגן.

בתקן נכללו הנחיות לגבי המועדים בהם ניתן לבחור בחלופת שווי הוגן לכל פריט כשיר. כמו כן נקבע כי ההחלטה האם לבחור בחלופת השווי ההוגן:

א. תיושם לכל מכשיר בנפרד

ב. אינה ניתנת לביטול

ג. תיושם לגבי המכשיר בכללותו ולא רק לגבי סיכונים מוגדרים, תזרימי מזומנים מוגדרים או לגבי חלקים של מכשיר זה.

בהוראות הדיווח לציבור הובהר כי תאגיד בנקאי לא יבחר למדוד פריט כלשהוא לפי חלופת השווי ההוגן אלא אם התאגיד הבנקאי פיתח מראש ידע, מערכת, נהלים ובקורות ברמה גבוהה שיאפשרו לו למדוד את הפריט ברמה גבוהה של מהימנות. לפיכך תאגיד בנקאי לא יבחר למדוד לפי חלופת השווי ההוגן נכס כלשהוא שמתאים לסיווג של רמה 2 או רמה 3 במדרג שווי הוגן, או התחייבות כלשהיא, אלא אם קיבל לכך אישור מראש.

FAS 159 יחול מיום 1 בינואר, 2011 ואילך. יישום באימוץ למפרע או יישום באימוץ מקודם אסורים. הוראות המעבר של המפקח על הבנקים מתייחסות ליישום לגבי פריטים כשירים הקיימים במועד התחילה באופן הבא:

יישום כל פריטים כשירים הקיימים במועד התחילה: תאגיד בנקאי רשאי לבחור בחלופת השווי ההוגן עבור פריטים כשירים הקיימים במועד התחילה. במקרים אלה, היתרות המאזניות של פריטים כשירים אלה יותאמו לשווי הוגן וההשפעה של המדידה מחדש הראשונה בשווי הוגן תיזקף כהתאמה בגין השפעה מצטברת ליתרת הפתיחה של העודפים. כמו כן, תאגיד בנקאי הבוחר בחלופת השווי ההוגן לפריטים הקיימים במועד התחילה, יכלול גילויים נרחבים כנדרש בחוזר בדוח הכספי השנתי ובדוח הכספי ביניים הראשון שלו לשנת 2011.

בשלב זה, לא ניתן להעריך את מידת השפעת התקנים על הדוחות הכספיים של הבנק, אם בכלל.

הוראות הדיווח לציבור לגבי תקן 157 ותקן 159 אומצו החל מיום 1 בינואר 2011.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ליום 31 במרס 2011

סכומים מדווחים במיליוני ₪

ביאור 1 – מדיניות חשבונאית (המשך)

ד. השפעת תקני חשבונאות חדשים בתקופה שלפני יישומם:

תקן חשבונאות מספר 23

בחודש דצמבר 2006 פרסם המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות את תקן חשבונאות מספר 23 בדבר הטיפול החשבונאי בעסקאות בין ישות לבין בעל השליטה בה (להלן: "תקן 23"). תקן 23 אינו מחייב ישויות שחוק ניירות ערך, התשכ"ח – 1968 לא חל עליהן, כמו כן התקן לא יחול על עסקה של צירוף עסקים תחת אותה שליטה. תקן 23 מחליף את הוראות תקנות ניירות ערך (הצגת פעולות בין תאגיד לבין בעל שליטה בו בדוחות הכספיים), התשנ"ו – 1996, לעניין הטיפול החשבונאי בעסקאות עם בעלי שליטה.

בהתאם לתקן 23 נכס (למעט חריגים), שהועבר לישות מבעל השליטה בה יוצג בדוחות הכספיים של הישות לפי שווי ההוגן במועד ההעברה. הפרש כלשהו בין סכום התמורה שנקבע לנכס לבין שווי ההוגן ייזקק להון העצמי. כמו כן, נכס (למעט חריגים), שהועבר מהישות לבעל השליטה בה ייגרע מהדוחות הכספיים של הישות לפי שווי ההוגן כאשר ההפרש בין השווי ההוגן של הנכס לבין הערך בספרים במועד ההעברה ייזקק כרווח או כהפסד, וההפרש בין סכום התמורה שנקבע לבין שווי ההוגן של הנכס במועד ההעברה ייזקק להון העצמי.

בנוסף, תקן 23 קובע כי בעת נטילת התחייבות של הישות כלפי צד שלישי, במלואה או בחלקה, על ידי בעל השליטה, תגרע ההתחייבות מהדוחות הכספיים של הישות לפי שווי ההוגן במועד הסילוק כאשר ההפרש בין הערך בספרים של ההתחייבות לבין שווי ההוגן במועד הסילוק ייזקק כרווח או כהפסד וההפרש בין השווי ההוגן של ההתחייבות במועד הסילוק לבין סכום התמורה שנקבע ייזקק להון העצמי. במידה והישות קיבלה שיפוי מבעל השליטה בה בגין הוצאה או חלק מהוצאה שהיא של הישות ולצרכיה, ייזקק שיפוי זה להון העצמי.

כמו כן, על פי תקן 23, הלוואה שניתנה לבעל השליטה או הלוואה שהתקבלה מבעל השליטה תוצג במועד ההכרה לראשונה בדוחות הכספיים של הישות כנכס או כהתחייבות, לפי העניין, על פי שווי ההוגן כאשר ההפרש בין סכום הלוואה שהתקבלה או שניתנה לבין שווי ההוגן במועד ההכרה לראשונה ייזקק להון העצמי. לאחר ההכרה לראשונה, תוצג ההלוואה בדוחות הכספיים של הישות בעלותה המופחתת תוך יישום שיטת הריבית האפקטיבית למעט מקרים בהם בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים נדרשת הצגה בשווי הוגן.

תקן 23 חל על עסקאות בין הישות לבין בעל השליטה בה שבוצעו לאחר ה-1 בינואר 2007 וכן על הלוואה שניתנה או שהתקבלה מבעל השליטה לפני מועד תחילת תקן 23, 1.1.2007, החל ממועד זה.

ביום 7 בינואר 2008, הודיע המפקח על הבנקים כי בכוונתו להחיל את התקן על תאגידים בנקאיים החל מיום 1 בינואר 2008 בהתאמות הנדרשות.

במכתב מיום 4 במאי 2008 הודיע המפקח על הבנקים שבכוונתו לקבוע כי החל מיום 1.1.2008 על עסקאות בין תאגיד בנקאי ובין בעל שליטה בתאגיד הבנקאי ועל עסקאות בין תאגיד בנקאי לבין חברה בשליטתו יחולו הכללים הבאים:

1. תקני הדיווח הכספי הבין-לאומיים. אם לא נקבעה בתקני הדיווח הכספי הבין-לאומיים התייחסות מפורשת ספציפית לעסקה דומה בין חברה לבין בעל שליטה בה, יש ליישם את הכללים בסעיף הבא.

2. כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב החלים על תאגידים בנקאיים בארה"ב שאינם סותרים את תקני הדיווח הכספי הבין-לאומי. אם לא נקבעה בכללי החשבונאות המקובלים בארה"ב החלים על תאגידים הבנקאיים בארה"ב התייחסות מפורשת ספציפית לעסקה דומה בין חברה לבין בעל שליטה בה, יש ליישם את הכללים בסעיף 3.

3. תקן 23 – החלקים שאינם סותרים את תקני הדיווח הכספי הבין-לאומיים וגם אינם סותרים את הכללים בארה"ב כאמור בסעיפים 1 ו-2.

למועד פרסום הדוחות טרם פורסמה הוראה סופית של המפקח על הבנקים בנוגע לאימוץ כללים ספציפיים בנושא ובנוגע לאופן יישומם לראשונה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ליום 31 במרס 2011

סכומים מדווחים במיליוני ₪

ביאור 2 - אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

כללי

החל מ-1 בינואר 2011 מיישם הבנק הוראה חדשה של הפיקוח על הבנקים בנושא מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי. בתמצית דוחות כספיים רבעוניים מאוחדים אלה נכלל גילוי לפי המתכונת החדשה המותאם לדרישות הדיווח בהתאם להוראה כאמור. לאור העובדה שההוראה החדשה יושמה באופן של מכאן ולהבא ללא הצגה מחדש של מספרי ההשוואה, לצורך השוואתיות הגילוי, יוצגו להלן נתוני התקופה הנוכחית מול יתרות מתאימות ל-31 בדצמבר 2010 (נתוני פרופורמה), לו ההוראה הייתה מיושמת לראשונה בשנה זו. ההשפעה מיישום לראשונה של ההוראה החדשה על הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ובגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים והתנועה ביתרת ההפרשה בתקופה של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31.3.2011 הינה כדלקמן:

הפרשה להפסדי אשראי				
על בסיס קבוצתי *				
סה"כ	אחר	לפי עומק פיגור	על בסיס פרטני	
506.6	30.6 ⁴	201.6 ³	274.4 ²	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ¹ ליום 31.12.2010
				שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31.3.2011
(287.2)	(12.8)	-	(274.4)	מחיקות חשבונאיות נטו שהוכרו ליום 1.1.2011 **
				שינויים אחרים בהפרשה להפסדי אשראי ליום 1.1.2011
21.4	9.6	11.8	-	(נזקפו להון עצמי) **
14.7	14.7	-	-	שינויים אחרים בהפרשה להפסדי אשראי ליום 1.1.2011 ⁵
2.6	3.6	(1.0)	-	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(3.6)	(2.3)	(1.3)	-	מחיקות חשבונאיות
2.1	2.1	-	-	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(1.5)	(0.2)	(1.3)	-	מחיקות חשבונאיות נטו
-	-	-	-	אחר (בגין רכישות / מכירת הלוואות, צירופי עסקים וכו')
256.6	45.5	211.1	-	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31.3.2011

* לרבות הפרשה על בסיס קבוצתי בגין חובות שנבדקו פרטנית ונמצא שאינם פגומים.

** כתוצאה מיישום לראשונה של ההוראות החדשות בנושא מדידת חובות פגומים והפרשה להפסדי אשראי.

*** בהתאם להוראות החדשות בנושא מדידת חובות פגומים והפרשה להפסדי אשראי, החל מיום 1.1.2011 תאגידים בנקאיים אינם נדרשים לשמור הפרשה כללית, נוספת ומיוחדת להפסדי אשראי.

(1) סכום זה הוצג לפני יום 1.1.2011 בסעיף "הפרשה לחובות מסופקים".

(2) סכום זה הוצג לפני יום 1.1.2011 בסעיף "הפרשה ספציפית אחרת".

(3) סכום זה הוצג לפני יום 1.1.2011 בסעיף "הפרשה ספציפית לפי עומק הפיגור".

(4) סכום זה הוצג לפני יום 1.1.2011 בסעיף "הפרשה נוספת".

(5) על פי הוראות המפקח על הבנקים יש להשוות בין ההפרשה הקבוצתית המחושבת לפי ההנחיות החדשות לאחר ניכוי השפעת המס לבין ההפרשה הכללית והנוספת שחושבה לפי ההוראה הישנה.

מאחר וליום 31.3.2011 ההפרשה הקבוצתית גבוהה מההפרשה הכללית והנוספת, נערכה התאמה שכללה גידול של 14.7 מיליון ₪ בהפרשה מיישום לראשונה ליום 1.1.2011 ובמקביל גידול במס הנדחה בסכום זהה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ליום 31 במרס 2011

סכומים מדווחים במיליוני ₪

ביאור 2 - אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. האשראי לציבור

31 בדצמבר 2010 (נתוני פרופורמה)			31 במרס 2011		
(מבוקר)			(בלתי מבוקר)		
יתרת חוב נטו	הפרשה להפסדי אשראי	יתרת חוב רשומה	יתרת חוב נטו	הפרשה להפסדי אשראי	יתרת חוב רשומה
במיליוני ש"ח					
27.0	-	27.0	24.8	-	24.8
17,036.5	244.9	17,281.4	17,424.2	249.2	17,673.4
17,063.5	244.9	17,308.4	17,449.0	249.2	17,698.2
-	-	-	-	-	-

אשראי לציבור שנבדק על בסיס פרטני*
אשראי לציבור שנבדק על בסיס קבוצתי**
סך הכל אשראי לציבור
מזה: התחייבויות לקוחות עבור קיבולים

* לרבות אשראי שנבחן על בסיס פרטני ונמצא שהוא אינו פגום. ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי זה חושבה על בסיס קבוצתי. לפירוט נוסף לגבי אשראי שנבחן על בסיס פרטני, ר' ביאור 2ב'.
** אשראי שההפרשה להפסדי אשראי בגינו מוערכת על בסיס קבוצתי בשיטת עומק הפיגור לפי נספח להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 314 ואשראי אחר שלא נבדק פרטנית אשר ההפרשה להפסדי אשראי בגינו חושבה על בסיס קבוצתי. ר' פירוט נוסף בביאור 2ג'.

ב. אשראי לציבור שנבדק על בסיס פרטני
1. אשראי לציבור שנבדק על בסיס פרטני כולל:

31 בדצמבר 2010 (נתוני פרופורמה)			31 במרס 2011		
(מבוקר)			(בלתי מבוקר)		
יתרת חוב נטו	הפרשה להפסדי אשראי	יתרת חוב רשומה	יתרת חוב נטו	הפרשה להפסדי אשראי	יתרת חוב רשומה
(מבוקר)					
במיליוני ש"ח					
27.0	-	27.0	24.8	-	24.8
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
27.0	-	27.0	24.8	-	24.8

אשראי לציבור פגום*
אשראי לציבור שאינו פגום, בפיגור של 90 ימים או יותר**
אשראי לציבור שאינו פגום, בפיגור של 30 ועד 89 ימים**
אשראי לציבור אחר שאינו פגום**
סה"כ אשראי לציבור שאינו פגום**
סה"כ אשראי לציבור שנבדק על בסיס פרטני

* אשראי פגום אינו צובר הכנסות ריבית, למעט אשראי מסוים בארגון מחדש כמצוין בסעיף קטן 4 להלן.
** אשראי שנבדק על בסיס פרטני ונמצא שאינו פגום. ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי זה חושבה על בסיס קבוצתי.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ליום 31 במרס 2011

סכומים מדווחים במיליוני ₪

ביאור 2 - אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור שנבדק על בסיס פרטני (המשך)

מידע נוסף על אשראי לציבור פגום שנבדק על בסיס פרטני

31 בדצמבר 2010 (נתוני פרופורמה) (מבוקר)	31 במרס 2011 (בלתי מבוקר)
במיליוני ש"ח	
-	-
27.0	24.8
27.0	24.8
27.0	24.8
-	-
27.0	24.8

2. אשראי לציבור פגום בגינו קיימת הפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני

אשראי לציבור פגום בגינו לא קיימת הפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני
סך הכל אשראי לציבור פגום

3. אשראי לציבור פגום שנמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים

אשראי לציבור פגום שנמדד לפי שווי הביטחון
סך הכל אשראי לציבור פגום

4. אשראי בעייתי בארגון מחדש במסגרתו בוצעו שינויים בתנאי האשראי

31 בדצמבר 2010 (נתוני פרופורמה) (מבוקר)			31 במרס 2011 (בלתי מבוקר)		
יתרת חוב נטו	הפרשה להפסדי אשראי	יתרת חוב רשומה	יתרת חוב נטו	הפרשה להפסדי אשראי	יתרת חוב רשומה
במיליוני ש"ח					
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
27.0	-	27.0	24.8	-	24.8
27.0	-	27.0	24.8	-	24.8

שאינו צובר הכנסות ריבית
צובר הכנסות ריבית, בפיגור של 90 ימים או יותר
צובר הכנסות ריבית, בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים
צובר הכנסות ריבית
סך הכל (נכלל באשראי לציבור פגום)

לבנק לא קיימות התחייבויות למתן אשראי נוסף לחייבים שלגביהם בוצע ארגון מחדש של אשראי בעייתי במסגרתו בוצעו שינויים בתנאי האשראי הסתכמו ליום 31.3.2011 וליום 31.12.2010.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ליום 31 במרס 2011

סכומים מדווחים במיליוני ₪

ביאור 2 - אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור שנבדק על בסיס פרטני: (המשך)

מידע נוסף על אשראי לציבור פגום שנבדק על בסיס פרטני (המשך)

5.

לשלושה חודשים שהסתיימו
ביום 31 במרס 2011
(בלתי מבוקר)
במיליוני ש"ח

26.8	יתרת חוב רשומה ממוצעת של אשראי לציבור פגום בתקופת הדיווח
0.4	סך הכנסות ריבית שנרשמו בתקופת הדיווח בגין אשראי זה בפרק הזמן בו סווג כפגום*
0.4	סך הכנסות ריבית שהיו נרשמות בתקופת הדיווח אילו היה אשראי זה צובר ריבית לפי תנאיו המקוריים
0.4	* מזה: הכנסות ריבית שנרשמו לפי השיטה החשבונאית של בסיס מזומן

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ליום 31 במרס 2011

סכומים מדווחים במיליוני ₪

ביאור 2 - אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ג. אשראי לציבור שנבדק על בסיס קבוצתי כולל:

1. הלוואות לדיור שבגינן נעשתה הפרשה מזערית להפסדי אשראי לפי עומק פיגור לפי הנספח להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 314:

עומק הפיגור								
סך הכל	יתרות בגין הלוואות בפיגור שמוחזרו***	בפיגור של יותר מ- 90 ימים					בפיגור של 30 ימים עד 90 ימים	
		סך הכל	מעל 3 חודשים	מעל 6 חודשים	מעל 15 חודשים	מעל 3 חודשים		
31 במרס 2011								
(בלתי מבוקר)								
במיליוני ש"ח								
191.3	4.7	182.1	150.3	14.1	10.4	7.3	4.5	סכום הפיגור
78.4	-	78.4	72.9	2.3	1.4	1.8	-	מזה: יתרת ההפרשה לריבית*
718.5	17.9	461.0	176.1	55.8	109.5	119.6	239.6	יתרת חוב רשומה
211.1	9.7	201.4	154.0	29.7	16.1	1.6	-	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי**
507.4	8.2	259.6	22.1	26.1	93.4	118.0	239.6	יתרת חוב נטו
31 בדצמבר 2010 (נתוני פרופורמה)								
(מבוקר)								
במיליוני ש"ח								
187.8	3.7	178.0	142.6	16.5	11.2	7.7	6.1	סכום הפיגור
79.7	-	79.7	69.4	4.6	3.5	2.2	-	מזה: יתרת ההפרשה לריבית*
784.0	18.3	501.2	209.4	59.7	110.7	121.4	264.5	יתרת חוב רשומה
213.4	8.5	204.9	153.2	33.2	15.8	2.7	-	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי**
570.6	9.8	296.3	56.2	26.5	94.9	118.7	264.5	יתרת חוב נטו

* בגין ריבית על סכומים שבפיגור, ליום 31.3.11 כולל סך של 21.1 מיליון ₪ הנובע מהפרשה לריבית בהלוואות שחושבו ספציפי קודם ליישום ההוראה (ליום 31.12.10 - 24.5 מיליון ₪).

** לא כולל יתרת ההפרשה לריבית.

*** הלוואות בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת ההלוואה שטרם הגיע מועד פירעון.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ליום 31 במרס 2011

סכומים מדווחים במיליוני ₪

ביאור 2 - אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ג. אשראי לציבור שנבדק על בסיס קבוצתי כולל: (המשך)

2. אשראי אחר שלא נבדק פרטנית אשר ההפרשה להפסדי אשראי בגינו חושבה על בסיס קבוצתי:

31 בדצמבר 2010 (נתוני פרופורמה)			31 במרס 2011		
(מבוקר)			(בלתי מבוקר)		
יתרת חוב נטו	הפרשה להפסדי אשראי במיליוני ש"ח	יתרת חוב רשומה	יתרת חוב נטו	הפרשה להפסדי אשראי במיליוני ש"ח	יתרת חוב רשומה
46.3	1.9	48.2	39.9	1.6	41.5
-	-	-	-	-	-
5.0	-	5.0	3.3	-	3.3
663.2	10.2	673.4	651.7	13.7	665.4
714.5	12.1	726.6	694.9	15.3	710.2

אשראי לציבור פגום

אשראי לציבור שאינו פגום, בפיגור של 90 ימים או יותר

אשראי לציבור שאינו פגום, בפיגור של 30 ימים ועוד 89 ימים

אשראי לציבור אחר שאינו פגום

סך הכל

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ליום 31 במרס 2011

סכומים מדווחים במיליוני ₪

ביאור 2 - אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ד. הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ובגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2011						
(בלתי מבוקר)						
הפרשה להפסדי אשראי*						
סך הכל	הלוואות לדיור					
	קבלנים ואחרים		אחרת		לפי עומק הפיגור	
	(2)	(1)	(2)	(1)		
	במיליוני ש"ח					
240.8	22.7	-	4.7	-	213.4	יתרת הפרשה לתחילת התקופה
						שינויים אחרים בהפרשה להפסדי
14.7	-	-	14.7	-	-	אשראי ליום 1.1.2011 ⁽³⁾
255.5	22.7	-	19.4	-	213.4	סה"כ יתרת הפרשה ליתרת התקופה
2.6	0.2	-	3.4	-	(1.0)	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(3.6)	(2.3)	-	-	-	(1.3)	מחיקות חשבונאיות
2.1	2.1	-	-	-	-	גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות
(1.5)	(0.2)	-	-	-	(1.3)	מחיקות, נטו
-	-	-	-	-	-	אחר
256.6	22.7	-	22.8	-	211.1	יתרת הפרשה לסוף התקופה
הרכב יתרת ההפרשה לסוף התקופה:						
249.1	15.2	-	22.8	-	211.1	בגין אשראי לציבור
0.1	0.1	-	-	-	-	בגין חובות שאינם אשראי לציבור
						בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
7.4	7.4	-	-	-	-	(נכלל בסעיף התחייבויות אחרות)

(1) חושבה על בסיס פרטני

(2) חושבה על בסיס קבוצתי

(3) על פי הוראות המפקח על הבנקים יש להשוות בין ההפרשה הקבוצתית המחושבת לפי ההנחיות החדשות לאחר ניכוי השפעת המס לבין

ההפרשה הכללית והנוספת שחושבה לפי ההוראה הישנה.

מאחר וליום 31.3.2011 ההפרשה הקבוצתית גבוהה מההפרשה הכללית והנוספת, נערכה התאמה שכללה גידול של 14.7 מיליון ₪

בהפרשה מיישום לראשונה ליום 1.1.2011 ובמקביל גידול במס הנדחה בסכום זהה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ליום 31 במרס 2011

סכומים מדווחים במיליוני ₪

ביאור 2 - אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ה. פרטים נוספים על ההלוואות לדיור ואופן חישוב ההפרשה להפסדי אשראי

31 במרס 2011							
(בלתי מבוקר)							
הלוואות לדיור		הלוואות לדיור פגומות או בפיגור של יותר מ-90 ימים			יתרת הפרשה להפסדי אשראי		
יתרת חוב רשומה (1) (3)		סכום בפיגור*		יתרת חוב רשומה		לפי עומק הפיגור (2)	
אחרת**		על בסיס קבוצתי		על בסיס פרטני		סך הכל	
במיליוני ש"ח							
16,954.8		186.8		478.9		211.1	
22.6		-		233.7			
8.4		-		-		0.2	
16,963.2		186.8		478.9		211.1	
22.8		-		233.9			

הלוואות לדיור שחובה לחשב בגין את ההפרשה להפסדי אשראי לפי עומק הפיגור

הלוואות לדיור אחרות** סך הכל

1. מזה: הלוואות לכל מטרה במשכון דירת מגורים בסך 963.4 מיליוני ש"ח.
2. כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי עומק הפיגור בסך 50.4 מיליוני ש"ח (מזה: חושבה על בסיס קבוצתי בסך 160.7 מיליוני ₪ וחושבה על בסיס פרטני בסך 50.4 מיליוני ש"ח).
3. מזה: הלוואות לדיור בריבית משתנה בסך 9,785.0 מיליוני ש"ח.

31 בדצמבר 2010 (נתוני פרופורמה)							
(מבוקר)							
הלוואות לדיור		הלוואות לדיור פגומות או בפיגור של יותר מ-90 ימים			יתרת הפרשה להפסדי אשראי		
יתרת חוב רשומה (1) (3)		סכום בפיגור*		יתרת חוב רשומה		אחרת**	
				לפי עומק הפיגור (2)		על בסיס קבוצתי	
						על בסיס פרטני	
במיליוני ש"ח							
16,549.8		197.7		519.5		213.4	
19.3		-		232.7		0.1	
5.0		-		-		-	
16,554.8		197.7		519.5		213.4	
19.4		-		232.8		0.1	

הלוואות לדיור שחובה לחשב בגין את ההפרשה להפסדי אשראי לפי עומק הפיגור

הלוואות לדיור אחרות** סך הכל

1. מזה: הלוואות לכל מטרה במשכון דירת מגורים בסך 939.1 מיליוני ש"ח.
2. כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי עומק הפיגור בסך 53.6 מיליוני ש"ח (מזה: חושבה על בסיס קבוצתי בסך 159.8 מיליוני ₪ וחושבה על בסיס פרטני בסך 53.6 מיליוני ש"ח).
3. מזה: הלוואות לדיור בריבית משתנה בסך 9,469.5 מיליוני ש"ח.

* כולל ריבית על סכום הפיגור.

** בקבוצה זו נכללו הלוואות לדיור שאינן נפרעות בתשלומים חודשיים או רבעוניים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ליום 31 במרס 2011

סכומים מדווחים במיליוני ₪

ביאור 3 – הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים

מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 201-211 בדבר "מדידה והלימות ההון".

א. בנתוני מאוחד

<u>31.12.2010</u>	<u>31.3.2010</u>	<u>31.3.2011</u>	
			1. הון לצורך חישוב יחס ההון
1,120.5	1,096.3	1,116.5	הון רובד 1
519.0	506.3	453.7	הון רובד 2
<u>1,639.5</u>	<u>1,602.6</u>	<u>1,570.2</u>	סה"כ הון כולל
			2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון
8,627.7	*8,295.2	8,913.1	סיכון אשראי
28.2	36.9	46.1	סיכויי שוק
306.3	298.8	308.8	סיכון תפעולי
<u>8,962.2</u>	<u>8,630.9</u>	<u>9,268.0</u>	סה"כ יתרות משוקללות של נכסי סיכון
			3. יחס ההון לרכיבי סיכון
12.5%	*12.7%	12.0%	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
18.3%	*18.6%	17.0%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
9.0%	9.0%	9.0%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

ב. רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון (בנתוני המאוחד)

<u>31.12.2010</u>	<u>31.3.2010</u>	<u>31.3.2011</u>	
			1. הון רובד 1
1,120.5	1,096.3	1,116.5	הון עצמי
<u>1,120.5</u>	<u>1,096.3</u>	<u>1,116.5</u>	סה"כ הון רובד 1
			2. הון רובד 2
			א. הון רובד 2 עליון
18.4	18.4	18.4	הפרשה כללית להפסדי אשראי
			ב. הון רובד 2 תחתון
500.6	487.9	435.3	כתבי התחייבויות נדחים
<u>519.0</u>	<u>506.3</u>	<u>453.7</u>	סה"כ הון רובד 2

* סווג מחדש. התאמת חישוב נכסי הסיכון בגין קבוצות רכישה בהתאם להוראות המפקח על הבנקים, ההשפעה גידול בנכסי הסיכון בכ-274.8 מיליון ₪ ועל יחס ההון המזערי 0.6%.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ליום 31 במרס 2011

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ביאור 4 - דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיס הצמדה *

31 במרס 2011 (בלתי מבוקר)					
סך-הכל	שאינם פריטים כספיים	מטבע חוץ **		מטבע ישראלי	
		צמוד לאירו	צמוד לדולר	צמוד למדד המחירים	לא צמוד
74.7	-	-	-	21.4	53.3
17,449.0	-	55.6	292.8	10,480.9	6,619.7
70.1	70.1	-	-	-	-
47.9	0.4	-	0.2	-	47.3
17,641.7	70.5	55.6	293.0	10,502.3	6,720.3
-	-	-	(1.0)	1.0	-
644.8	-	-	2.8	593.0	49.0
14,971.8	-	44.3	238.5	9,202.0	5,487.0
25.4	-	-	-	-	25.4
739.5	-	-	-	639.1	100.4
143.7	84.5	-	0.2	7.4	51.6
16,525.2	84.5	44.3	241.5	10,441.5	5,713.4
1,116.5	(14.0)	11.3	51.5	60.8	1,006.9
-	-	8.9	(70.3)	-	61.4
-	-	(8.1)	38.8	-	(30.7)
1,116.5	(14.0)	12.1	20.0	60.8	1,037.6
-	-	3.7	(153.8)	-	150.1
-	-	(20.8)	107.7	-	(86.9)

נכסים:

מזומנים ופיקדונות בבנקים

אשראי לציבור, נטו

בניינים וציוד

נכסים אחרים

סך-הכל נכסים

מזה: עסקאות גידור

התחייבויות:

פיקדונות הציבור

פיקדונות מבנקים

פיקדונות הממשלה

כתבי התחייבות נדחים

התחייבויות אחרות

סך-הכל התחייבויות

ה פ ר ש

מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:

אופציות בכסף נטו (במונחי נכס בסיס)

אופציות מחוץ לכסף נטו (במונחי נכס בסיס)

סה"כ כללי

אופציות בכסף נטו (סכום נקוב מהוון)

אופציות מחוץ לכסף נטו (סכום נקוב מהוון)

31 במרס 2010 (בלתי מבוקר)					
סך-הכל	שאינם פריטים כספיים	מטבע חוץ **		מטבע ישראלי	
		צמוד לאירו	צמוד לדולר	צמוד למדד המחירים	לא צמוד
143.7	-	-	-	41.1	102.6
15,499.4	-	62.7	348.7	9,939.9	5,148.1
67.4	67.4	-	-	-	-
40.4	0.6	-	0.2	-	39.6
15,750.9	68.0	62.7	348.9	9,981.0	5,290.3
-	-	-	(1.0)	1.0	-
790.0	-	-	5.3	748.1	36.6
12,959.5	-	73.7	320.4	8,450.3	4,115.1
27.7	-	-	-	-	27.7
735.8	-	-	-	635.5	100.3
141.6	***72.1	-	0.2	10.6	***58.7
14,654.6	72.1	73.7	325.9	9,844.5	4,338.4
1,096.3	(4.1)	(11.0)	23.0	136.5	951.9
-	-	21.9	(76.0)	-	54.1
-	-	1.4	55.5	-	(56.9)
1,096.3	(4.1)	12.3	2.5	136.5	949.1
-	-	4.7	(152.2)	-	147.5
-	-	3.6	143.5	-	(147.1)

נכסים:

מזומנים ופיקדונות בבנקים

אשראי לציבור

בניינים וציוד

נכסים אחרים

סך-הכל נכסים

מזה: עסקאות גידור

התחייבויות:

פיקדונות הציבור

פיקדונות מבנקים

פיקדונות הממשלה

כתבי התחייבות נדחים

התחייבויות אחרות

סך-הכל התחייבויות

ה פ ר ש

מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:

אופציות בכסף נטו (במונחי נכס בסיס)

אופציות מחוץ לכסף נטו (במונחי נכס בסיס)

סה"כ כללי

אופציות בכסף נטו (סכום נקוב מהוון)

אופציות מחוץ לכסף נטו (סכום נקוב מהוון)

* כולל השפעת עסקאות גידור.

** צמודי מטבע- חוץ.

*** סווג מחדש

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ליום 31 במרס 2011

סכומים מדווחים במיליוני ₪

ביאור 4 - דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיס הצמדה * (המשך)

31 בדצמבר 2010

סך-הכל	פריטים שאינם כספיים	מטבע-חוץ **		מטבע ישראלי	
		צמוד לאירו	צמוד לדולר	צמוד למדד המחירים	לא צמוד
218.3	-	-	-	20.9	197.4
17,099.6	-	55.0	306.6	10,302.9	6,435.1
69.0	69.0	-	-	-	-
31.1	0.5	-	0.2	-	30.4
17,418.0	69.5	55.0	306.8	10,323.8	6,662.9
-	-	-	(1.0)	1.0	-
678.0	-	-	3.6	620.8	53.6
14,688.7	-	68.0	288.0	9,122.4	5,210.3
26.0	-	-	-	-	26.0
748.6	-	-	-	648.2	100.4
156.2	80.9	-	0.2	10.6	64.5
16,297.5	80.9	68.0	291.8	10,402.0	5,454.8
-	-	-	-	-	-
1,120.5	(11.4)	(13.0)	15.0	(78.2)	1,208.1
-	-	19.8	(53.0)	-	33.2
-	-	1.5	41.9	-	(43.4)
1,120.5	(11.4)	8.3	3.9	(78.2)	1,197.9
-	-	3.7	(122.5)	-	118.8
-	-	3.5	114.0	-	(117.5)

נכסים

מזומנים ופיקדונות בבנקים
אשראי לציבור
בניינים וציוד
נכסים אחרים
סך-כל הנכסים
מזה - עסקאות גידור

התחייבויות:

פיקדונות הציבור
פיקדונות מבנקים
פיקדונות הממשלה
כתבי התחייבות נדחים
התחייבויות אחרות
סך-כל ההתחייבויות
מזה - עסקאות גידור

הפרש

מכשירים נגזרים שאינם מגדרים :
אופציות בכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
אופציות מחוץ לכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
סך כל כללי
אופציות בכסף נטו (סכום נקוב מהוון)
אופציות מחוץ לכסף נטו (סכום נקוב מהוון)

* כולל השפעת עסקאות גידור.
** כולל צמודי מטבע-חוץ.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ליום 31 במרס 2011

סכומים מדווחים במיליוני ₪

ביאור 5 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות במאוחד ובבנק (המשך)

ב. התחייבויות תלויות, התקשרויות מיוחדות אחרות, ותובענות ייצוגיות (המשך):

(א) תביעה כספית (המשך)

עזבון התובע ממשיך בניהול התביעה. ביום 1.12.10 הוצא על ידי חב' איטונג בע"מ צו לניהול עזבון המנוח בהליכי פשט"ר ונתמנה מנהל מיוחד / נאמן לעניין זה. ביהמ"ש התיר לתובעים להגיש תצהיר עדות ראשית חלק תצהיר המנוח וכן התיר לבנק להגיש תצהיר עדות ראשית מטעמו בתגובה. התיק קבוע לקדם משפט נוסף ליום 17.07.11.

במסגרת התביעה שהגיש הבנק כנגד יחידיו הלווה והערבים, הוגשה בקשה ע"י אלמנת המנוח למתן רשות להתגונן על בסיס תקנה 205 (ג') לתקנות סדר הדין האזרחי (מתן רשות להתגונן על יסוד הבקשה בלבד). ביום 19.3.11 נדחתה הבקשה על הסף, אף מבלי להידרש לתגובת הבנק. אגב כך, התיר ביהמ"ש לאלמנת המנוח להגיש תצהיר מטעמה. בימים האחרונים (יום 5.5.2011) הוגש תצהיר מטעם אלמנת המנוח.

(ב) תביעה כספית

ביום 31.12.2007 הוגשו שתי תביעות כנגד הבנק על ידי משרד עו"ד אשר נתנו שירותים משפטיים לבנק במשך שנים: האחת, תביעה אשר הוגשה לבית הדין האזורי לעבודה העומדת על סכום של כ-8 מיליון ₪ בגין פיצויי פיטורין ופיצויי הלנת פיצויי פיטורין. בבסיס התביעה הטענה כי הבנק הפסיק את יחסי העבודה בין הצדדים באופן חד צדדי, לאחר 47 שנים, וזאת בלא מתן פיצויי פיטורין. בכתב התביעה טוענים התובעים כי היוו חלק אנטגוני, חיוני ובלתי נפרד מהמערך הארגוני של הבנק וכי יש להכיר בזכותם לפיצויי פיטורין גם בהעדר יחסי עובד – מעביד קלאסיים.

בד בבד עם הגשת תביעה זו הגישו התובעים תביעה נוספת בסכום של כ-4.5 מיליון ₪ כנגד הבנק לבית המשפט המחוזי בת"א. התביעה מתייחסת לתקופה שלאחר יום 01.01.2001, והתובעים מבקשים כי יפסק להם שכ"ט בגין טיפול משפטי בתיקי הבנק ופיצוי בגין הפרת הסכם. בנוסף, התובעים טוענים לזכאותם לשכר ראוי.

ביום 11.3.08 הוגשו כתבי הגנה מטעם הבנק, בשתי התביעות לעיל. בעיקרו של דבר טוען הבנק בבית הדין לעבודה, כי לא התקיימו נסיבות של החלת סטאטוס "מעין עובד" ובהתאם כי התובעים אינם זכאים לסכום כלשהו.

טענות הבנק בתביעה המתנהלת בבית המשפט המחוזי, הינן בתמצית, כי הבנק הביא את ההתקשרות לסיומה כדין בהתאם להסכם בין הצדדים; משרד עו"ד אינו זכאי לפיצוי בגין סיום התקשרות; הבנק לא הפר כל התחייבות חוזית כלפי התובעים – ולהפך, נהג על פי ההסכם וכי הסכומים שהגיעו לעוה"ד בגין הטיפול בתיקים אשר הטיפול בהם טרם נסתיים סוכמו בין הבנק למשרד עוה"ד ושולמו. הליך גישור בין הצדדים לא צלח. בית המשפט המחוזי אישר ביום 17.03.10 בקשה בהסכמה לעיכוב הליכים בתיק עד לקבלת פסק דין בהליך המתנהל בפני בית הדין לעבודה. ביום 19.12.10 ניתן פסק דין הדוחה את התביעה כנגד הבנק תוך חיוב התובעים בהוצאות. ביום 23.01.11 הגישו התובעים ערעור על פסק הדין לבית הדין הארצי לעבודה. הערעור נקבע להשמעת טיעונים בעל פה ליום 6.9.2011.

(ג) בקשה לתובענה ייצוגית בנושא ביטוח

ביום 17 ביולי 1997 הוגשה לבית המשפט המחוזי בקשה לאשר הגשת תובענה ייצוגית (להלן: "הבקשה האחרת") בסכום העולה על מיליארד שקלים חדשים בשל גביית עמלות ביטוח חיים וביטוח מבנים של לווים. התובענה הוגשה נגד חמישה בנקים למשכנתאות אולם בנק דיסקונט למשכנתאות בע"מ אינו נמנה עליהם. ביום 2 בנובמבר 1997 הוגשה לבית המשפט המחוזי תובענה ובקשה להכיר בה כתובענה ייצוגית נגד בנק דיסקונט למשכנתאות בע"מ ונגד שלושה בנקים אחרים למשכנתאות בקשר עם גביית עמלות בגין ביטוחי חיים וביטוחי דירות של לווים ובטענה להסדר כובל בין הבנקים. הסכום הכולל הנתבע בתובענה הייצוגית הוא 500 מיליון ₪. אין בתביעה ייחוס נפרד לכל בנק.

בבקשה האחרת, שהינה כאמור בנושא כמעט זהה, ניתנה כבר החלטה בבית המשפט המחוזי לפיה מחק את מרבית העילות עליהן נסמכו התובעים אך התיר לתובעים להמשיך ולתבוע סעד הצהרתי לפיו קיימו הבנקים למשכנתאות הסדר כובל בעניין הביטוחים. כל הצדדים ערערו על החלטה זו לבית המשפט העליון אשר טרם נתן החלטתו.

משכך, החליטה השופטת הדנה בתיק זה, כי התיק ישמע רק לאחר שבית המשפט העליון ייתן החלטה עקרונית בנושאים שבמחלוקת, כפי שהועלו בערעור על ההחלטה בבקשה האחרת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ליום 31 במרס 2011

סכומים מדווחים במיליוני ₪

ביאור 5 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות במאוחד ובבנק (המשך)

ב. התחייבויות תלויות, התקשרויות מיוחדות אחרות, ותובענות ייצוגיות (המשך):

(ד) בקשה לתובענה ייצוגית בנושא עמלת פירעון מוקדם

ביום 2.06.09 הוגשה תביעה כנגד הבנק בסכום של 25,296 ₪. לתביעה צורפה בקשה להכיר בתביעה כתביעה ייצוגית בסכום שלא יפחת מ- 75,000,000 ₪. התובעת ובעלה המנוח היו לווים של הבנק והמציאו לבנק פוליסת ביטוח חיים להבטחת סילוק ההלוואה במקרה של פטירה של אחד מהלווים. לאחר שהבעל נפטר שילמה חברת הביטוח את יתרת ההלוואה לרבות תשלום עמלת פירעון מוקדם. לטענת התובעת גביית העמלה מנוגדת לדין. לטענתה דין התביעה להתקבל בגין העילות הבאות: עילה חוזית, עשיית עושר ולא במשפט, אי מתן גילוי נאות והטעת לקוח. בבקשה להכיר בתביעה כתביעה ייצוגית מבקשת התובעת כי ביהמ"ש יורה לבנק להשיב עמלות פירעון מוקדם שנגבו בהלוואות בהן נפטר אחד מהלווים בשבע השנים האחרונות. סכום התביעה הכולל נאמד על ידי התובעת בלא פחות מ- 75,000,000 ₪. הבנק הגיש תגובה לבקשה להכיר בתביעה כייצוגית והתובעים השיבו לתגובה. בתיק התקיימו דיונים מוקדמים ביום 3.03.10 וביום 6.04.10 בתומו הורה ביהמ"ש לצדדים לסכם טענותיהם. הצדדים הגישו סיכומיהם וטרם ניתנה החלטה.

(ה) תביעה כספית (שכנגד)

בשנת 2007 הוגשה על ידי הבנק תביעה כנגד לווה וערביה לתשלום ייתרת חובם לבנק. ביום 24.08.09 הוגשה על ידי החברה הנתבעת תביעה שכנגד, כנגד הבנק וכנגד ב"כ הבנק דאז ע"ס כ- 11 מליון ₪ בתוספת הפרשי הצמדה וריבית. לטענת הלווה נגרמו לה אבדן ונזקים נוספים עקב כך שהבנק מינה לטענתם את בא כוחו לצורך השלמת הפרויקט תוך הפקעת סמכותם לגבי פרויקט זה. לטענת החברה מינוי ב"כ הבנק ומחדלי הבנק גרמו לאבדן הרווחים מהפרויקט ולחובות בהן נתונה החברה כלפי הבנק ואף הוביל להתמוטטותה של החברה. התובעת שכנגד טוענת בתביעתה שכנגד כי הבנק הפר כלפי החברה את הסכם הליווי. ביום 15.12.09 הוגש כתב הגנה מטעם הבנק. ההליכים המקדמיים בתיק החלו והוגשו על ידי הצדדים בקשות לשאלונים וגילוי מסמכים. הנתבעים והתובעים שכנגד הגישו בקשה למחיקת התביעה עקב התיישנות והעדר עילה וכן מחיקת כתב ההגנה שכנגד של הבנק, והבנק הגיש את התנגדותו לבקשות. הבנק הגיש בקשה לחיוב התובעים בערובה להוצאות ומחיקת התביעה שכנגד עקב התיישנות. ביום 22.12.10 התקבלה ההחלטה המחייבת את התובעים בהפקדת ערובה בסך של 275,000 ש"ח תוך 45 יום כתנאי להמשך התביעה שאם לא כן הלה תידחה. ביהמ"ש קבע כי לאחר הפקדת הערובה כאמור ידון בשאר הבקשות שהוגשו. התובעים הפקידו הערובה לאחר קבלת ארכה. טרם ניתנו החלטות בבקשות הביניים הנוספות.

(ו) תובענה ייצוגית בנושא גביית פרמיית ביטוח

ביום 25.08.10 התקבלה בבנק תביעה אשר הוגשה לבית המשפט המחוזי בת"א ובקשה להכיר בה כייצוגית על סכום של 7.5 מליון ₪. המדובר בלווים אשר נטלו הלוואות זכאות לפיה קרן ההלוואה מוצמדת בשיעור 80% למדד. התובעים ביצעו ביטוח חיים באמצעות הבנק ולטענתם הבנק גבה פרמיית ביטוח כשהיא מוצמדת למדד בשיעור 100% ולא לפי תנאי ההלוואה. ביום 3.03.11 הבנק הגיש תגובתו. בין היתר טוען הבנק כי אין ולא צריך להיות קשר בין תנאי ההצמדה של כספי ההלוואה לתנאי ההצמדה של פרמיית הביטוח, וכי הבקשה חסרת עילה מכח הוראות הפיקוח על הבנקים ומכח חוק חוזה הביטוח, וכן שהתובעים לא פעלו להקטנת נזק לאור כך שידעו על אופן ההצמדה כבר לפני 7 שנים. ביום 12.05.11 הגיש התובע את תשובתו לתגובת הבנק במסגרתה חזר על הטענות שבבקשה. ביום 16.05.11 התקיים קדם משפט בתומו נקבע מועד לחקירת המצהירים ליום 4.10.11.

(ז) תובענה ייצוגית בנושא ביטול שעבודים

ביום 9.11.10 הוגשה בקשה לבית המשפט המחוזי בירושלים להכיר בתביעה כייצוגית. התובעים מבקשים מבית המשפט לקבוע כי הבנק עבר על סעיף 9א' לחוק הבנקאות שירות ללקוח, ועל נהלי בנק ישראל בנושא ביטול שיעבודים, ומבקשים לחייב את הבנק להסיר את כל השיעבודים הרשומים לטובתו בגין הלוואות שנפרעו, לחייב את הבנק לעגן בנהלים את חובתו להסרת שיעבודים כאמור, לחייב את הבנק שלא לרשום שיעבודים לתקופה העולה על שנתיים ממועד פירעון ההלוואה, ולחייב את הבנק על נזקים שונים שנגרמו לקבוצה התובעת בסך כולל של 9.6 מליון ₪. לפי הטענה, סילקה התובעת הייצוגית את הלוואתה בבנק בשנת 2004 וגילתה בשנת 2010 (אגב מכירת הנכס) כי המשכון שנרשם להבטחת ההלוואה טרם נמחק. המשכון נמחק על ידה (בסיוע הבנק), רק בשנת 2010. לפי הטענה נגרם לתובעת נזק אישי בסך של 851 ₪, הכולל אגרת עיון, הוצאות שליחות, שכ"ט עו"ד, נזקים לא ממוניים ועוד. ביום 10.03.11 הוגשה תגובת הבנק לביהמ"ש במסגרתה טוען הבנק כי התובעת אינה עומדת בתנאים לאישור תביעה כייצוגית, התובעת טועה בהגדרת הקבוצות ומערבבת נתונים לרבות לגבי לווים שעילת תביעתם התיישנה ומתיימרת לייצג קבוצה אחרת אשר היא אינה נכללת במסגרתה. ביום 28.04.11 הוגשה תשובת התובעת לתגובת הבנק וכפרה בטענות הבנק. ביהמ"ש קבע מועד לדיון בבקשה ליום 16.06.11.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ליום 31 במרס 2011

סכומים מדווחים במיליוני ₪

ביאור 5 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות במאוחד ובבנק (המשך)

ב. התחייבויות תלויות, התקשרויות מיוחדות אחרות, ותובענות ייצוגיות (המשך):

להלן תביעות שאין באפשרות הנהלת הבנק להעריך את סיכוייהן:

(ח) בקשה לתובענה ייצוגית בנושא ביטוח

ביום 19 ביוני 2000 הגישו שניים מלווי הבנק בקשה לבית המשפט המחוזי לאשר תובענה כתובענה ייצוגית (להלן "בקשת האישור") נגד הבנק ונגד הפניקס הישראלי חברה לביטוח בע"מ (להלן: "הפניקס") החברה בה היו מבטוחים נכסי הלוואים. סכום התובענה, כפי שהוערך על ידי התובעים, הינו כ- 105 מיליון ₪. בין היתר טוענים הלוואים כי הבנק ביטח את נכסיהם בסכום העולה על סכום הכינון של הנכסים וכי סכום הביטוח הועלה מעבר לעלית המדד. הבנק והפניקס הגישו תגובה לבקשת האישור וטענו כי יש לדחות את בקשת האישור על הסף ולגופה מטעמים שפורטו בתגובה. התובעים מצידם הגישו תגובה לתגובת הבנק וחזרו על טענותיהם בבקשת האישור.

ביום 25 בדצמבר 2000 החליט בית המשפט כי הטענות בתובענה זו דומות לטענות הנדונות במסגרת הבקשות לאישור תובענות ייצוגיות אחרות ועל כן החליט בית המשפט לעכב את הדיון בתובענה האמורה כנגד הבנק עד למועד קבלת החלטות בתובענות הנ"ל. בתיק התקיימו מספר קדמי משפטי והתיק הועבר לדיון בבית המשפט המחוזי במחוז מרכז (בית

משפט מחוזי חדש שהוקם ואילו הועברו תביעות מבית המשפט המחוזי בתל אביב), אשר עיכב את הדיון בתיק עד להכרעת בית המשפט העליון בעניין דומה.

(ט) תביעה כספית

ביום 17.4.2011 הוגשה לביהמ"ש המחוזי בת"א תביעה כספית כנגד הבנק, אשר הועמדה לצרכי אגרה ע"ס של 16,500,000 ₪. התביעה הוגשה מטעם רוכשי דירות בפרויקט שניבנה ע"י חברת חפציבה אשר נטלו הלוואות מהבנק לשם רכישת 25 יחידות דיור. התובעים טוענים, כי עקב מעשי ו/או מחדלי הבנק, איבדו הם את זכויותיהם בדירות ונגרמו להם נזקים בהיקף של 23,750,000 ₪, המשקפים את שווי זכויותיהם בדירות. לחלופין, מבקשים התובעים כי על הבנק לשלם להם שווה ערך ערבויות חוק המכר, נשוא כספי ההלוואות שהועמדו בסך של 10,445,000 ₪.

(י) תביעה כספית

ביום 28.11.2010 הוגשה לבית משפט המחוזי בתל אביב תביעה (מתוקנת) לצו הצהרתי, צו עשה וכן לסעד כספי כנגד הבנק. התביעה הועמדה לצרכי אגרה ע"ס של 11,000,000 ₪. לטענת התובעים הם זכאים לסעד כספי בגין עבודות שביצעו ושהבנק התחייב לתשלום תמורתן, להירשם כבעלים של דירות המשועבדות לבנק ולכספים שיתקבלו בגין ערבויות חוק מכר שהוציא הבנק בגין דירות אלו. לפיכך, טוענים התובעים כי הם זכאים הן לקבלת מכתבי החרגה מהבנק בגין שיעבודים שרושמים לטובתו על דירות, והן (במצטבר) לחילוט ערבויות חוק מכר שהוצאו בגין הדירות נשוא התביעה. ביום 3.5.2011 שולמה האגרה בגין התביעה. טרם הוגש כתב הגנה מטעם הבנק.

(יא) תובענה ייצוגית עמלת פירעון מוקדם הלוואה מסחרית

ביום 24.02.11 התקבלה בבנק בקשה לאישור תובענה ייצוגית בנושא גביית עמלת פירעון מוקדם בהלוואות מסחריות, אשר הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב. המדובר בחברה אשר נטלה הלוואה לרכישת נכס מסחרי ובעת פירעון מוקדם של ההלוואה חויבה בעמלת פירעון מוקדם. לטענת התובעת חישב הבנק את עמלת פירעון מוקדם באופן שגוי הסותר את נהלי בנק ישראל ואת הוראות החוק. לטענת התובעת הפר הבנק חובות חקוקות, לא גילה באופן נאות את דרכי החישוב ללקוחותיו כנדרש על פי דין, התעשר על חשבון לקוחותיו שלא כדין, נהג שלא בתום לב ועוד. התובעת טוענת כי בדרך זו גבה הבנק שלא כדין סכומים של עשרות מיליוני ₪ בכל שנה. התובעת מבקשת לייצג את הלקוחות מהם גבה הבנק עמלת פירעון מוקדם בשבע השנים האחרונות, להורות על השבת העמלה שנגבתה מהם שלא כדין בצירוף הפרשי הצמדה וריבית ועל פיצוי התובע הייצוגי וב"כ הקבוצה בהיקף כולל של 25% מהנזק הנתבע. הבנק טרם הגיש תגובתו לבקשה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ליום 31 במרס 2011

סכומים מדווחים במיליוני ₪

ביאור 6 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון במאוחד ובבנק

א. היקף הפעילות - חוזי מטבע חוץ

1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

א. נגזרים מגדרים			
<u>31/12/2010</u>	<u>31/3/2010</u>	<u>31/3/2011</u>	
6.2	6.2	6.2	חוזי אופציה אחרים:
6.2	6.2	6.2	אופציות שנקנו
			סה"כ
ב. נגזרים אחרים			
<u>31/12/2010</u>	<u>31/3/2010</u>	<u>31/3/2011</u>	
325.9	378.6	242.8	חוזי אופציה אחרים:
327.2	379.1	305.9	אופציות שנכתבו
653.1	757.7	548.7	אופציות שנקנו
			סה"כ

2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

נגזרים אחרים			
<u>31/12/2010</u>	<u>31/3/2010</u>	<u>31/3/2011</u>	
41.0	46.7	37.1	שווי הוגן ברוטו חיובי
33.7	35.5	26.3	שווי הוגן ברוטו שלילי

ב. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה

31/3/2011			
<u>סה"כ</u>	<u>אחרים</u>	<u>בנקים</u>	
37.1	37.1	-	שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים*
31.2	30.6	0.6	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים**
68.3	67.7	0.6	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
31/3/2010			
<u>סה"כ</u>	<u>אחרים</u>	<u>בנקים</u>	
46.7	46.7	-	שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים*
38.5	37.9	0.6	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים**
85.2	84.6	0.6	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
31/12/2010			
<u>סה"כ</u>	<u>אחרים</u>	<u>בנקים</u>	
41.0	41.0	-	שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים*
33.3	32.7	0.6	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים**
74.3	73.7	0.6	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים

* מתוך זה שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים משוברים בסך 36.8 מיליון ₪ (ליום 31.3.10: 46.7 מיליון ₪ וליום 31.12.10: 41.0 מיליון ₪).
 ** סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ליום 31 במרס 2011

סכומים מדווחים במיליוני ₪

ביאור 6 - פעילות במכשירים נגזרים – היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון במאוחד ובבנק (המשך)

ג. פירוט מועדי פירעון - סכומים נקובים: יתרות

31/3/2011

סה"כ	מעל 5 שנים	מעל שנה ועד 5 שנים	מעל 3 חודשים ועד שנה	עד 3 חודשים	חוזי מטבע חוץ סה"כ
554.9	402.3	87.9	62.1	2.6	
554.9	402.3	87.9	62.1	2.6	

31/3/2010

סה"כ	מעל 5 שנים	מעל שנה ועד 5 שנים	מעל 3 חודשים ועד שנה	עד 3 חודשים	חוזי מטבע חוץ סה"כ
763.9	485.9	191.5	86.4	0.1	
763.9	485.9	191.5	86.4	0.1	

31/12/2010

סה"כ	מעל 5 שנים	מעל שנה ועד 5 שנים	מעל 3 חודשים ועד שנה	עד 3 חודשים	חוזי מטבע חוץ סה"כ
659.3	432.8	121.5	44.0	61.0	
659.3	432.8	121.5	44.0	61.0	

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ליום 31 במרס 2011

סכומים מדווחים במיליוני ₪

ביאור 6א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

31 בדצמבר 2010 (מבוקר)				31 במרס 2010 (בלתי מבוקר)				31 במרס 2011 (בלתי מבוקר)				נכסים פיננסיים	
שווי הוגן	יתרה במאזן			שווי הוגן	יתרה במאזן			שווי הוגן	יתרה במאזן				
	סה"כ	(2)	(1)		סה"כ	(2)	(1)		סה"כ	(2)	(1)		
													במיליוני ש"ח
219.4	218.3	20.9	197.4	146.6	143.7	41.1	102.6	75.9	74.7	21.4	53.3	מזומנים ופקדונות בבנקים	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	ניירות ערך
17,546.1	17,099.7	10,622.6	6,477.1	16,409.6	15,499.4	10,309.4	5,190.0	17,898.8	17,449.0	10,788.5	6,660.5	אשראי לציבור, נטו	
8.5	8.5	-	8.5	11.0	11.0	-	11.0	11.5	11.5	-	11.5	נכסים פיננסיים אחרים	
17,774.0	17,326.5	10,643.5	6,683.0	16,567.2	15,654.1	10,350.5	5,303.6	17,986.2	17,535.2	10,809.9	6,725.3	סך כל הנכסים הפיננסיים	
התחייבויות פיננסיות													
741.8	678.0	606.8	71.2	879.7	790.0	728.1	61.9	697.8	644.8	580.0	64.8	פקדונות הציבור	
14,974.8	14,688.7	9,406.8	5,281.9	13,726.9	12,959.5	8,809.4	4,150.1	15,170.9	14,971.8	9,450.1	5,521.7	פקדונות מבנקים	
27.9	26.0	23.2	2.8	29.9	27.7	27.7	-	26.1	25.4	25.4	-	פקדונות הממשלה	
804.0	748.6	748.6	-	800.0	735.8	735.8	-	784.8	739.5	739.5	-	כתבי התחייבות נדחים	
64.7	64.7	-	64.7	58.9	58.9	-	58.9	51.8	51.8	-	51.8	התחייבויות פיננסיות אחרות	
16,613.2	16,206.0	10,785.4	5,420.6	15,495.4	14,571.9	10,301.0	4,270.9	16,731.4	16,433.3	10,795.0	5,638.3	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות	
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים													
	10.6	10.6			10.6	10.6			7.4	7.4		עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי	

(1) מכשירים פיננסיים שבהם היתרה במאזן זהה לשווי ההוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן).
 (2) מכשירים פיננסיים אחרים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ליום 31 במרס 2011

סכומים מדווחים במיליוני ₪

ביאור 6א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

א. שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

הביאור כולל מידע בדבר הערכת השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים. לרוב המכשירים הפיננסיים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק" מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי ההוגן נאמד באמצעות ערך נוכחי של תזרים מזומנים עתידי המהווה בריבית בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי. אומדן של השווי ההוגן באמצעות הערכת תזרים המזומנים העתידי וקביעת שיעור ריבית הוא סובייקטיבי. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי ההוגן שלהלן אינה בהכרח האינדיקציה לשווי המימוש של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח. הערכת השווי ההוגן נערכה לפי שיעורי הריבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנודתיות של שיעורי הריבית. תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיכולו להיות שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה או שאינם נושאים ריבית. עוד יודגש כי בשל ההנחות והקירובים שננקטו בעת אומדן השווי ההוגן, אין הערכת השווי ההוגן המצורפת מהווה אינדיקציה לשווי המימוש של המכשיר הפיננסי ותחת שיטות הערכה אחרות אפשר והיו מתקבלים ערכי שווי הוגן שונים באופן מהותי. בנוסף, בקביעת ערכי השווי ההוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית וכן אינם כוללים את השפעת המס. יותר מכך, הפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי ההוגן יתכן ולא ימומש מכיוון שברוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפירעון. בשל כל אלו יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בביאור זה כדי להצביע על שווי הבנק כעסק ח. כמו כן, בשל הקשת הרחבה של טכניקות הערכה והאומדנים האפשריים ליישום במהלך ביצוע הערכת השווי ההוגן, יש להיזהר בעת עריכת השוואות ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים.

ב. השיטות וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים

ניירות ערך סחירים - השווי ההוגן נקבע לפי שווי שוק.

אשראי לציבור - השווי ההוגן של יתרת האשראי לציבור נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים מהוונים בשיעור ריבית מתאים. יתרת האשראי פולחה לקטגוריות כלהלן – סוג אשראי, בסיסי ההצמדה תקופות לפירעון ובעייתיים ולא בעייתיים. בכל קטגוריה חושב התזרים של התקבולים העתידיים (קרן וריבית). תקבולים אלה הונו לפי עקומי הריבית המשקפים את רמת הסיכון הממוצעת הגלומה באשראי באותה קטגוריה. בדרך כלל שיעור ריבית זה נקבע לפי שיעור ריבית לפיו נעשות בבנק עסקאות דומות במועד הדיווח. ביתרות אשראי לתקופה קצרה (תקופה מקורית של עד שלושה חודשים) או ביתרות בריבית שוק משתנה (פריים, ליבור וכיו"ב), אומדן השווי ההוגן הינו בקירוב לשווי המאזני. השווי ההוגן של חובות בעייתיים חושב תוך שימוש בשיעורי ריבית המשקפים את סיכון האשראי הגבוה הגלום בהם, לפי שיעור הריבית הגבוה המשמש את הבנק בעסקאותיו במועד הדיווח, בתוספת מרווח סיכון כמקובל בבנק. תזרימי המזומן העתידיים עבור חובות בעייתיים חושבו לאחר ניכוי ההפרשות הספציפיות לחובות מסופקים. בחישוב השווי ההוגן הובאה בחשבון השפעה של פירעונות מוקדמים על תיק האשראי, באשר השפעתם אינה חד משמעית.

פיקדונות, אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים - בשיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים לפי שיעור ריבית בו הבנק מגייס פיקדונות דומים, או בהנפקת אגרות חוב וכתבי התחייבות דומים, על ידי הבנק ביום הדיווח. פיקדונות במתווה דיסקונט – נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים מהוונים בשיעור הריבית של מתן האשראי, כאמור לעיל, בניכוי מרווח כלכלי שנקבע מראש, במסגרת המתווה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ליום 31 במרס 2011

סכומים מדווחים במיליוני ₪

ביאור 6א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השיטות וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים (המשך)

מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים – השווי ההוגן מבטא את יתרת ההפרשה לחובות מסופקים הכוללת והנוספת

בגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזני.

מכשירים פיננסיים נגזרים משובצים בנכסים והתחייבויות – אומדני השווי ההוגן הוערכו לפי מודל מקובל.

ביאור 6ב – פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

31 במרס 2011 (בלתי מבוקר)

מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-			
יתרה מאזנית	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)

נכסים בגין מכשירים נגזרים:

37.1 - 37.1 -

חוזי אופציה אחרים שנקנו

התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:

26.3 - 26.3 -

חוזי אופציה אחרים שנכתבו

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ליום 31 במרס 2011

סכומים מדווחים במיליוני ₪

ביאור 7 - רווח מאוחד מפעולות מימון לפני הוצאות בגין הפרשה להפסדי אשראי

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס		
2010	2010	2011	
מבוקר	בלתי מבוקר		
			א. בגין נכסים *
800.8	41.9	247.6	מאשראי לציבור
4.8	0.9	1.2	ממזומנים ופיקדונות בבנקים
805.6	42.8	248.8	סך כל
			ב. בגין התחייבויות *
(52.0)	(2.4)	(13.5)	על פיקדונות הציבור
(1.7)	(0.4)	(0.4)	על פיקדונות הממשלה
(637.6)	(29.1)	(207.5)	על פיקדונות מבנקים
(48.7)	(2.8)	(14.4)	על כתבי התחייבות נדחים
(740.0)	(34.7)	(235.8)	סך כל
			ג. בגין מכשירים נגזרים ופעילות גידור
2.1	6.1	3.5	הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים אחרים
			ד. אחר
0.2	0.1	-	עמלות מעסקי מימון
53.3	10.5	14.4	הכנסות מימון אחרות (1)
53.5	10.6	14.4	סך כל
121.2	24.8	30.9	סך כל הרווח מפעולות מימון לפני הוצאות בגין הפרשה להפסדי אשראי
(8.7)	(11.4)	(6.3)	מזה : הפרשי שער נטו
11.3	2.0	3.0	(1) מזה גביית ריבית שהוכרה על חובות פגומים * כולל מרכיב אפקטיבי ביחס הגידור.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ליום 31 במרס 2011

סכומים מדווחים במיליוני ₪

ביאור 8 - מגזרי פעילות- מאוחד

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס 2011

בלתי מבוקר				
הלוואות לרכישת או לבניית דיור	ליווי פיננסי לפרוייקטי בנייה	הלוואות לרכישת או לבניית נכס מסחרי	הלוואות לכל מטרה בשעבוד יחידת מגורים	סה"כ
22.7	(0.1)	3.1	5.2	30.9
9.5	-	0.6	0.8	10.9
32.2	(0.1)	3.7	6.0	41.8
2.4	(0.3)	0.5	-	2.6
4.3	(0.1)	1.8	2.9	8.9

רווח מפעילות מימון לפני הפרשה להפסדי אשראי
הכנסות תפעוליות ואחרות
סך הכנסות
הפרשה להפסדי אשראי
רווח נקי

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס 2010

בלתי מבוקר				
הלוואות לרכישת או לבניית דיור	ליווי פיננסי לפרוייקטי בנייה	הלוואות לרכישת או לבניית נכס מסחרי	הלוואות לכל מטרה בשעבוד יחידת מגורים	סה"כ
18.2	0.7	3.2	2.7	24.8
10.6	-	0.1	0.7	11.4
28.8	0.7	3.3	3.4	36.2
2.6	(0.3)	(2.2)	(1.3)	(1.2)
1.6	0.1	2.5	2.0	6.2

רווח מפעילות מימון לפני הפרשה להפסדי אשראי
הכנסות תפעוליות ואחרות
סך הכנסות
הפרשה להפסדי אשראי
רווח נקי

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010

מבוקר				
הלוואות לרכישת או לבניית דיור	ליווי פיננסי לפרוייקטי בנייה	הלוואות לרכישת או לבניית נכס מסחרי	הלוואות לכל מטרה בשעבוד יחידת מגורים	סה"כ
83.6	6.9	11.2	19.5	121.2
41.1	-	1.8	3.6	46.5
124.7	6.9	13.0	23.1	167.7
6.5	(0.9)	0.4	(2.6)	3.4
9.9	3.1	4.7	12.7	30.4

רווח מפעילות מימון לפני הפרשה להפסדי אשראי
הכנסות תפעוליות ואחרות
סך הכנסות
הפרשה להפסדי אשראי
רווח נקי

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ליום 31 במרס 2011

סכומים מדווחים במיליוני ₪

ביאור 9 - הסכם מסגרת עם החשב הכללי במשרד האוצר

החל מיום 1 ביולי 2004 נכנס לתוקף הסכם חדש לתקופה של שנתיים (שהוארכה לאחר מכן) בין הבנק לבין החשב הכללי במשרד האוצר בעניין מתן הלוואות ושירותים נוספים לזכאים.

על פי ההסכם בגין הלוואות חדשות שניתנו החל מיום 1 ביולי 2004 מקבל הבנק עמלת גביה בשיעור של עד 1.08% במקום שיעור של עד 2.47% (שהיה בהסכם הקודם).

ירידת שיעור העמלה, כאמור לעיל, גרמה לירידה הדרגתית בהכנסות הבנק מעמלת גביה. ההסכם בין הבנק עם האוצר למתן הלוואות לזכאים מעל 1,700 נקודות שעמד לפוג ביום 30 ביוני 2011, הוארך בשנה נוספת עד ליום 30 ביוני 2012.

בחודש פברואר 2008 האוצר הודיע לבנק כי בכוונתו לערוך מכרז חדש בנושא לגבי הלוואות לזכאים עד 1,700 נקודות והלוואות מקום עד 1,000 נקודות שיינתנו מכספי בנק. המכרז היה על שיעור המרווח שיקבל הבנק במסגרת ההסכם לביצוע הלוואות מכספי הבנק.

הבנק השתתף במכרז ובהתאם נחתם הסכם עם אגף החשב הכללי במשרד האוצר לביצוע הלוואות לזכאים, כאמור לעיל, מכספי בנק החל מיום 1.5.08. ההסכם עמד לפוג ביום 30 באפריל 2011 והוארך בשנה נוספת עד ליום 30 באפריל 2012.

להערכת הנהלת הבנק לא צפויה פגיעה מהותית בהכנסות הבנק בעתיד.

ביאור 10 - מערכת המחשב - פרויקט "שמים"

מיקור חוץ של מערכת המיחשוב של הבנק (לרבות פרויקט שמים)

הבנק התקשר עם בנק דיסקונט לישראל בע"מ ובדל שרותי מחשוב ומנהלה בע"מ, חברה בת בבעלות מלאה של בנק דיסקונט, (בסעיף זה להלן ביחד: "בנק דיסקונט") למיקור חוץ של שרותי המחשוב הכולל את כל מערכות המיחשוב, לרבות פרויקט שמים, בחודש דצמבר 2008.

על פי ההסכם שנחתם הבנק יקבל מבנק דיסקונט, את מלוא השירותים המאפשרים ביצוע של כל סוגי העסקאות הבנקאיות עצמן וביצוע פעולות נלוות על פי דרישות הגורמים המפקחים והחוקים השונים החלים על הבנק. בשלב הראשון יינתנו השירותים תוך השענות על המערכות הנוכחיות של הבנק (להלן: "המערכות הקיימות"). בשלב השני השירות יינתן על בסיס מערכות המחשוב של בנק דיסקונט. השלמת המעבר לשימוש מלא במערכות דיסקונט תוכננה לחודש מרס 2011. במהלך תיקוף תוכנית העבודה לבחינת תאריך היעד יחד עם חברת האם, נדחה מועד המעבר לשימוש מלא לשנת 2012.

שלב ראשון של פרויקט שמים – פיתוח מערכת לתהליך העמדת ההלוואה הסתיים והושלמה הטמעת המערכת בכל הסניפים ובמחלקות הרלוונטיות במטה הבנק.

ביאור 11 – מתווה דיסקונט

מאז יולי 2007 פועל הבנק יחד עם חברת האם במתווה משכנתא בריבית אטרקטיבית שנועדה להגדיל את תיק האשראי של הבנק ואת חלקו בשוק המשכנתאות.

על פי המתווה קובעת חברת האם, בנק דיסקונט, את הזכאים למתווה דיסקונט ומנפיקה להם אישור זכאות לקבלת תנאי ריבית המתווה.

הבנק מעמיד לבעלי אישור זכאות משכנתא בריבית אטרקטיבית, בכפוף לעמידתם בקריטריונים שקבע בנק דיסקונט (נכון ליום 31 במרס 2011 משכורת של 4,000 ₪ ומעלה או פאסיב בסך מינימלי של חצי מיליון ₪).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ליום 31 במרס 2011

סכומים מדווחים במיליוני ₪

ביאור 11 – מתווה דיסקונט (המשך)

הלקוח מחויב לעמוד בתנאים אלה במשך חמש שנים לפחות. במידה ולא עמד בתנאי הזכאות יעלה שיעור הריבית ללקוח בהתאם להנחיית בנק דיסקונט כמפורט בהסכם ההלוואה (ובמקביל תועלה ריבית הפיקדון באותו שיעור). אישור הזכאות ע"י בנק דיסקונט מאפשר ללקוח לפנות לבנק לקבלת הריבית האטרקטיבית, אך אינו מחייב את הבנק לאשר מתן הלוואת משכנתא במסלול המתווה או בכלל מאחר והבנק הוא הנושא בסיכון האשראי. חברת האם מעמידה לבנק מקורות בהתאם לתנאי המשכנתא ששווקה (back to back) בניכוי מרווח שנקבע מראש (להלן: הפיקדון). הוסכם כי במקרים של פירעון מוקדם או מחזור האשראי, יפרע או ימוחר במקביל הפיקדון שהועמד ע"י חברת האם.

בתחילת שנת 2010, נוכח עודפי המקורות שהחלו להיווצר בבנק, הוסכם כי הבנק יוכל לתת אשראי במסגרת מתווה דיסקונט גם ממקורותיו.

הטיפול החשבונאי אותו נקט הבנק בדוחותיו הכספיים בקשר עם המתווה האמור הינו בהתאם לטיפול החשבונאי אותו נוקט הבנק בעסקאות של מתן הלוואות אחרות לדיור ובעסקאות של קבלת פיקדונות אחרים מבנקים.

א. סך האשראי שניתן במסגרת מתווה דיסקונט ובגיניו התקבלו פיקדונות Back to back ברבעון הראשון של שנת 2011 הסתכם בכ- 754.2 מיליון ₪, כמפורט להלן (במיליוני ₪):

מגזר צמוד מדד	מגזר לא צמוד	מגזר צמוד מט"ח	סה"כ
330.5	417.6	6.1	754.2

סך האשראי שניתן במסגרת מתווה דיסקונט מכספי הבנק ברבעון הראשון של שנת 2011 הסתכם בכ- 121.1 מיליון ₪, כמפורט להלן (במיליוני ₪):

מגזר צמוד מדד	מגזר לא צמוד	מגזר צמוד מט"ח	סה"כ
121.1	-	-	121.1

סך האשראי לדיור שניתן שלא במסגרת מתווה דיסקונט בתקופה האמורה מסתכם בכ- 85.2 מיליון ₪, כמפורט להלן (במיליוני ₪):

מגזר צמוד מדד	מגזר לא צמוד	מגזר צמוד מט"ח	סה"כ
13.5	70.5	1.1	85.2

סך הפיקדונות שהתקבלו מבנק דיסקונט במסגרת המתווה הסתכמו בסך של 654.0 מיליון ₪, כמפורט להלן (במיליוני ₪):

מגזר צמוד מדד	מגזר לא צמוד	מגזר צמוד מט"ח	סה"כ
276.6	371.7	5.7	654.0

סך נוסף של 100.2 מיליון ₪ התקבל בתחילת חודש אפריל 2011, מזה 53.9 מיליון ₪ במגזר צמוד המדד, 45.9 מיליון ₪ במגזר הלא צמוד בריבית משתנה ו-0.4 מיליון ₪ במגזר צמוד מט"ח.

ב. שיעור הריבית הממוצעת על הלוואות שניתנו, ברבעון הראשון של שנת 2011, במסגרת מתווה דיסקונט במגזר הצמוד למדד היה 2.15%.

שיעור הריבית הממוצעת על הלוואות שניתנו, ברבעון הראשון של שנת 2011, במסגרת מתווה דיסקונט במגזר הלא צמוד בריבית משתנה היה 2.86%.

ג. המקורות שהתקבלו הינם בשיעור הריבית על הלוואות בניכוי מרווח כלכלי שנקבע מראש.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ליום 31 במרס 2011

סכומים מדווחים במיליוני ₪

ביאור 12 – מכתב המפקח על הבנקים בנושא התפתחויות בסיכונים בגין הלוואות לדיור מיום 11.7.2010

ביום 11 ביולי 2010 פרסם המפקח הוראה בדבר התפתחויות בסיכונים בגין הלוואות לדיור. עיקרה של ההוראה הינה כי לאור ההתפתחויות האחרונות בשוק הדיור נדרשים הבנקים לבחון מחדש את תיקי האשראי שלהם ואת מדיניות האשראי בנושא משכנתאות ולוודא כי מדיניותם תואמת את תיאבון הסיכון של הבנק. ביום 6 בספטמבר דן דירקטוריון הבנק בנושא, וקבע כי תיק האשראי בבנק הולם את התיאבון לסיכון כמשתקף ממדיניות האשראי. כמו-כן, חויב במסגרת ההוראה כל תאגיד בנקאי בביצוע הפרשה נוספת בגין הלוואות לדיור שניתנו החל מיום 1.7.2010 ואילך ואשר שיעור המימון הראשוני שלה היה גבוה מ- 60% בשיעור של 0.75% לפחות. מבחינה שנעשתה עולה כי שיעור ההפרשה הנוספת כאמור, הינה ראויה בהינתן סיכון האשראי הקיים כיום באשראי חדש הניתן על ידי הבנק בשיעורי המימון שנקב המפקח. להוראה צפויה להיות השפעה על הרווח הנקי של הבנק במהלך השנים הקרובות. במחצית השנייה של שנת 2010 נערכה הפרשה נוספת להפסדי אשראי מיישום ההוראה בסך של 4.7 מיליון ₪. ברבעון הראשון של השנה נערכה הפרשה נוספת להפסדי אשראי מיישום ההוראה בסך של 2.2 מיליון ₪.

ביאור 13 – הפרשה קבוצתית בגין הלוואות לדיור

בהתאם למכתב המפקח מיום 1.5.11 ולהבהרות שנמסרו על ידי הפיקוח נדרשו התאגידים הבנקאיים לבצע הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי בגין הלוואות לדיור וזאת בנוסף להפרשה להפסדי אשראי לפי עומק הפיגור, זאת כדי להביא בחשבון את הירידה בשיעור הכיסוי של ההפרשה בגין תיק הלוואות לדיור, לנוכח הגידול המהיר שחל בשנים האחרונות באשראי לדיור שעדיין לא קיבל ביטוי בהפרשות לפי עומק הפיגור. השפעת יישום ההוראה כאמור לראשונה, ליום 1 בינואר 2011 תיכלל במסגרת השפעת יישום לראשונה של ההוראות החדשות בדבר "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי". בהתאם למודל הפנימי שקבע הבנק סך ההפרשה הקבוצתית בגין הלוואות לדיור מסתכמת לסך של כ- 16 מיליון ₪ ובהתאם להוראה "הפרשה להפסדי אשראי, חובות פגומים" נבחנה מול ההפרשה הכללית והנוספת הקיימת בבנק שיתרתה ליום המאזן גבוהה מסך ההפרשות הקבוצתיות שחושבו (נטו ממס). לפיכך לא הייתה השפעה על הדוח הכספי הרבעוני של הבנק. הלוואות לדיור שניתנו מיום 1.7.10 בשיעור מימון של 60% ומעלה, ההפרשה המינימלית בשיעור של 0.75% שנערכה בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים מסתכמת ליום 31.3.11 לסך של כ- 6.9 מיליון ₪.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ליום 31 במרס 2011

סכומים מדווחים במיליוני ₪

ביאור 14 – הנחיות והבהרות בדבר חיזוק הבקרה הפנימית על דיווח כספי בנושא זכויות עובדים

ביום 27 במרס 2011, הפיץ הפיקוח על הבנקים חוזר בעניין "הנחיות והבהרות בדבר חיזוק הבקרה הפנימית על דיווח כספי בנושא זכויות עובדים". במסמך מובאות הנחיות שעל הנהלת התאגיד הבנקאי, בפיקוח הדירקטוריון, לבצע במסגרת מכלול הפעולות הנדרשות לצורך חיזוק הבקרה הפנימית על דיווח כספי בנושא זכויות עובדים:

- שיתוף אקטוארי מוסמך - זכויות עובדים המחושבות על בסיס אקטוארי יוערכו על ידי אקטואר מוסמך, בעל ניסיון מעשי בעבודה אקטוארית בישראל, החבר באגודה האקטוארית הבינלאומית. לא יועסק אקטואר שהינו בעל עניין או שיש לו תלות בתאגיד בנקאי.
- זיהוי ומיון התחייבויות בגין זכויות עובדים - כל ההתחייבויות המשפטיות הרלוונטיות בנושא זכויות עובדים, ייבחנו ויזוהו במועד היישום הראשונה של ההוראות על ידי הנהלת התאגיד הבנקאי, ובכל מועד בו חל שינוי בהתחייבויות אלו. ההנהלה תתעד את תוצאות הבדיקה, ותסווג את ההתחייבויות המזוהות לקבוצות הרלוונטיות, שנקבעו על ידי הפיקוח על הבנקים.
- תוכניות פרישה מרצון ומענקי פרישה לא חוזיים - התאגידים הבנקאיים נדרשים לשמור תיעוד מפורט של נתוני עזיבת עובדים לכל קבוצת עובדים והמענקים שניתנו להם בעת עזיבתם.
- תאגיד בנקאי שצופה כי ישולמו לקבוצות עובדים הטבות מעבר לתנאים החוזיים, יביא בחשבון, במסגרת החישוב האקטוארי, את השיעור של העובדים הצפויים לעזוב ואת ההטבות שהם צפויים לקבל בעת עזיבתם. בחזר נקבעו אמות מידה כמותיות, שבהתקיימן התאגיד הבנקאי יידרש להביא בחשבון את תוספת העלות בגין קבוצת העובדים, או, לחילופין, לשמור תיעוד המבוסס על ראיות הניתנות לאימות, שתומכות בעמדתו לא להביא בחשבון את תוספת העלות כאמור.
- דין וחשבון אקטוארי - על האקטואר להכין דין וחשבון אקטוארי, המפרט את עבודתו בהערכת התחייבויות התאגיד הבנקאי בגין זכויות עובדים, אשר יוגש להנהלת התאגיד ויצורף לדוחות הכספיים השנתיים. בהוראה נקבעו הנושאים שהאקטואר חייב להתייחס אליהם בחוות דעתו.
- הסתמכות על הערכת אקטואר ותיקופה - הערכת האקטואר תתוקף על ידי התאגיד הבנקאי, בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא "תיקוף מודלים".
- גילוי בדוחות לציבור - במסגרת הגילוי שנכלל בדוחות הכספיים בנושא: "מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים", יינתן גילוי להשפעה הכמותית של האומדן האקטוארי בנושא זכויות עובדים (לרבות הסעיפים בדוחות הכספיים שהושפעו מאומדן זה), ויכלל ניתוח רגישות לגבי ההנחות העיקריות ששימשו בסיס להערכה האקטוארית, לרבות: שיעור עליית השכר החזוי; שיעורי העזיבה הממוצע; התאמות שבוצעו לדוחות התמורה והנכות שמפרסם אגף שוק ההון, הביטוח והחיסכון במשרד האוצר, השפעתן והסיבה להם.
- הבנק מסתמך על אקטואר מוסמך לחישוב מענקי יובלות וזכאות לביטוח רפואי ועיתון יומי בגיל פרישה. היקף ההתחייבויות הכספיות הנכלל בדוח הכספי מסתכם לסך של כ- 5.7 מיליון ₪. ההתחייבויות מהוונות בשיעור של 4% לשנה כפי שנקבע על ידי המפקח על הבנקים. המודל לחישוב כולל הנחות לגבי שיעורי פרישה. העלאת שיעור הריבית להיוון ב-1% מורידה את העתודה הנדרשת ב-6%, כ-0.3 מיליון ₪. שינוי של 1% בשיעורי הפרישה תגדיל את העתודה ב-7%, כ-0.4 מיליון ₪. ההתחייבות מוצגת בסעיף התחייבויות אחרות במאזן. להרחבה ר' ביאור 13 בדוח הכספי של שנת 2010.
- ההנחיות החדשות מיושמות החל מיום 1 בינואר 2011. ליישום לא הייתה השפעה על הדוח הכספי של הבנק.